

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Veřejné výdaje na vzdělání – normativní financování
regionálního školství**

Bc. Vystrčilová Jana

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jana Vystrčilová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Veřejné výdaje na vzdělání – Normativní financování regionálního školství

Název anglicky

Public expenditure on education – Financing regional education system

---

Cíle práce

Hlavním cílem práce je rozbor výdajů na vzdělání v České republice se zaměřením na financování regionálního školství a mezikrajové srovnání.

Hlavní cíl práce bude konkretizován pomocí dílčích cílů.

Metodika

Práce bude rozdělena do tří dílčích celků. První celek bude zaměřen nasoučasný stav dané problematiky a metodicky se jedná o analýzu dokumentů. Bude založena na studiu současného stavu, jeho vývoje, získávání informací a dat z odborných textů, veřejně přístupných zdrojů i konkrétních institucí.

Druhá a třetí část práce bude zaměřena na praktický výzkum autorky. Druhá část práce bude představovat analytickou část práce, kdy budou porovnávány konkrétní vybrané ukazatele.

Závěrečná část práce bude metodicky představovat syntézu zjištěných výsledků.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Normativy, základní školy, financování, kraje.

Doporučené zdroje informací

DALTON, Hugh. *Principles of Public Finance*, Routledge, 2003. ProQuest Ebook Central.

JETMAR, M. – PILNÝ, J. – PEKOVÁ, J. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

KILIC, Erdem. *Staatsverschuldung unter politoekonomischen Gesichtspunkten*. Place of publication not identified: Peter Lang, 2015. ISBN 978-363-1664-681

MAAYTOVÁ, A. – PAVEL, J. – OCHRANA, F. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

TETŘEVOVÁ, L. *Veřejný a podnikatelský sektor*. [Praha]: Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-86946-90-0.

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon. – Sbírnka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Irena Benešová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 13. 3. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Veřejné výdaje na vzdělání – normativní financování regionálního školství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Ireně Benešové Ph.D. za vedení diplomové práce. Děkuji za odborné rady, za průběžné poskytování informací k formální, metodické i odborné stránce práce, konstruktivní konzultace a podporu při zpracování této diplomové práce. Rovněž bych chtěla poděkovat své rodině, přátelům a zaměstnavateli za podporu a za poskytnutí podmínek pro moje studium.

Veřejné výdaje na vzdělání – normativní financování regionálního školství

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá veřejnými financemi a systémem veřejných výdajů na vzdělání v České republice. Teoretická část objasňuje význam, systém stanovení a poskytování veřejných statků od vládní úrovně až po konečného příjemce. V oblasti školství jsou popsány legislativní normy pro zřizování a následné normativní financování školských zařízení, včetně systému financování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Zmíněna je důležitost statistického výkaznictví a jeho klasifikace.

V praktické části je zhodnocena stabilita veřejných výdajů na vzdělání za pomoci časových řad makroekonomických ukazatelů z let 2004 až 2017 a za stejné období posouzen vývoj stavu vzdělávaných dětí, žáků, studentů a zaměstnanců ve školství. Na modelovém zařízení je posouzen nový systém financování regionálního školství platný od roku 2020 a je spočítán a navržen optimální počet úvazků a funkcí jednotlivých zaměstnanců. Součástí modelového zařízení je speciálně pedagogické centrum, které je financováno původním systémem krajských normativů. Jsou porovnány normativy SPC v celé České republice, zjištěn nesourodý postup stanovení normativů v jednotlivých krajích a na základě jednoduchých statistických metod je navržen jednotný normativ pro financování speciálních pedagogických center.

Klíčová slova: státní rozpočet, výdaje na vzdělávání, financování školství, regionální školství, republikové normativy, krajské normativy, speciálně pedagogické centrum, speciální vzdělávací potřeby, ostatní neinvestiční výdaje, platy.

Public Expenditures on Education - Normative Financing of Regional Education

Abstract

This diploma thesis deals with the public finances and the system of public expenditures on education in the Czech Republic. Its theoretical part explains the importance, the system of determining and of providing the public possession from the governmental level to the final recipient. The legislative standards of the founding and subsequent normative financing of the school facilities in the education sphere are described, including the system of financing children with the special educational needs. The importance of statistical reporting and its classification is then mentioned.

The practical part involves the evaluation of the stability of public expenditure on education through the time-series of macroeconomic indicators gained between 2004 and 2017, for the same time-period, the development status of the children, pupils, students and school-system employees in education is evaluated. The new system of financing regional education valid since 2020 is assessed in the model facility and the optimal number of working hours and functions of the individual employees is calculated and designed. A Special Pedagogical Centre financed by the original regional-norm system creates a part of this model facility. The SPC norms across the Czech Republic are then compared, a heterogeneous method for setting norms in individual regions is recognized, and on the basis of simple statistical methods, a unitary normative for financing Special Pedagogical Centres is suggested

Keywords: State Budget, Education Expenditures, School-System Financing, Regional Education, National Normative, Regional Normative, Special Pedagogical Centre, Special-Education Needs, Other Non-Investment Expenditures, Salaries

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	19
3.1 Veřejný rozpočet	22
3.1.1 Příjmy a výdaje	25
3.1.2 Alokace, kontrola a metody hodnocení veřejných výdajů.....	27
3.2 Financování školství.....	29
3.2.1 Struktura školství v České republice a právní úprava.....	33
3.2.2 Financování regionálního školství	34
3.2.3 Systém financování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	36
4 Praktická část	39
4.1 Financování školství v ČR	39
4.2 Právní rámec financování regionálního školství	46
4.2.1 Republikové normativy.....	48
4.2.2 Krajské normativy.....	50
4.2.3 Nové financování regionálního školství od roku 2020	53
4.3 Krajské normativy pro speciálně pedagogická centra.....	59
4.3.1 Metody stanovení normativů v jednotlivých krajích pro speciálně pedagogická centra	59
5 Výsledky a diskuse	69
5.1 Srovnání rozdílů v metodikách financování SPC	69
5.2 Stabilita financování školství v ČR.....	74
5.3 Nový systém financování regionálního školství	74
5.4 Návrh jednotného normativu pro speciálně pedagogická centra	76
5.5 Diskuze.....	79
6 Závěr.....	82
7 Seznam použitých zdrojů	84
8 Přílohy	94

Seznam grafů

Graf č. 1: Výdaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2019	39
Graf č. 2: Výdaje na školství v procentech	42
Graf č. 3: Tempo růstu mezd, platů a míry inflace	44
Graf č. 4: Počet zaměstnanců ve školství a počet vzdělávaných	45
Graf č. 5: Počty dětí, žáků a studentů	46
Graf č. 6: Rozpis rozpočtu výdajů RgŠ v krajích v roce 2019 v mil. Kč	50
Graf č. 7: Individuální činnosti	70
Graf č. 8: Hodnoty normativu Np a počtu klientů na 1 zaměstnance v krajích 2019	77

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Členění ekonomických statků podle P. A. Samuelsona	20
Tabulka č. 2: Ukazatele veřejných výdajů	27
Tabulka č. 3: Základní rozdělení metod hodnocení veřejných výdajových programů	29
Tabulka č. 4: Kódování úrovně ISCED	32
Tabulka č. 5: Základní rozdělení škol a jejich zřizovatelé	34
Tabulka č. 6: Časové řady základních ekonomických ukazatelů	40
Tabulka č. 7: Republikové normativy pro školy zřízené ÚSC na rok 2019	49
Tabulka č. 8: Celkový rozpis rozpočtu pro Kraj Vysočina na rok 2019 v tis. Kč	51
Tabulka č. 9: Schéma normativů neinvestičních výdajů	52
Tabulka č. 10: Stanovení PHmax mateřské školy	55
Tabulka č. 11: Návrh stanovení maximálního počtu pedagogických pracovníků	56
Tabulka č. 12: Stanovení limitu nepedagogických zaměstnanců	57
Tabulka č. 13: Krajské normativy SPC – Hlavní město Praha	60
Tabulka č. 14: Krajské normativy SPC – Středočeský kraj	61
Tabulka č. 15: Krajské normativy SPC – Moravskoslezský kraj	62
Tabulka č. 16: Krajské normativy SPC – Jihomoravský kraj	62
Tabulka č. 17: Krajské normativy SPC – Ústecký kraj	63
Tabulka č. 18: Krajské normativy SPC – Jihočeský kraj	63
Tabulka č. 19: Krajské normativy SPC – Olomoucký kraj	64
Tabulka č. 20: Krajské normativy SPC – Plzeňský kraj	65

Tabulka č. 21: Krajské normativy SPC – Zlínský kraj	65
Tabulka č. 22: Krajské normativy SPC – Královéhradecký kraj	66
Tabulka č. 23: Krajské normativy SPC – Pardubický kraj	67
Tabulka č. 24: Krajské normativy SPC – Kraj Vysočina	67
Tabulka č. 25: Krajské normativy SPC – Liberecký kraj	68
Tabulka č. 26: Porovnání krajských normativů a skutečného rozdělení rozpočtu	71
Tabulka č. 27: Percentily ukazatele Np a skutečného počtu klientů	76
Tabulka č. 28: Návrh jednotného normativu pro SPC na rok 2020	78

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Systém rozpočtové soustavy České republiky	24
--	----

Seznam příloh

Příloha č. 1: Výkaz o speciálně pedagogickém centru Z 33-01 (2019)	94
Příloha č. 2: Výkaz o evidenčním počtu zaměstnanců v regionálním školství P 1c-01 (2019)	97
Příloha č. 3: Finanční prostředky na vzdělávání konkrétního zařízení stanovené MŠMT (2020)	100

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FiN	Finanční nároky
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HDP	Hrubý domácí produkt
ISCED	International Standard Classification of Education (klasifikace)
IT	Informační technologie
JV	Jednotka výkonu
KZÚV	Krajská zařízení ústavní výchovy
MP	Mzdové prostředky
MPN	Mzdové prostředky nepadagogové

MPP	Mzdové prostředky pedagogové
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční výdaje
No	Normativ ostatní (počet výkonu na jednoho nepedagoga)
Np	Normativ pedagog (počet výkonu na jednoho pedagoga)
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OSN	Organizace spojených národů
PHAm _{ax}	Počet hodin asistent maximální (přímá práce asistentů pedagoga, norma)
PH _{max}	Počet hodin maximální (přímá práce pedagogů, norma)
PHškoly	Počet hodin školy (přímá práce, skutečnost)
Po	Plat ostatní (průměrný plat nepedagogického pracovníka)
Pp	Plat pedagog (průměrný plat pedagogického pracovníka)
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RgŠ	Regionální školství
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SŠ	Střední škola
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ŠD	Školní družina
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

1 Úvod

Úroveň vzdělanosti společnosti ovlivňuje významně ekonomický i sociálně-kulturní rozvoj každého státu. Současná moderní společnost je rychle měnící se systémem, který klade zvyšující se nároky na kvalitní pracovní sílu, její tvůrčí potenciál i nové a variabilní obory vzdělání. Vzdělání má v České republice dlouholetou tradici, léty prověřené a propracované postupy, ale zároveň se nebrání novým celosvětovým trendům.

Financování vzdělávání probíhá podle ekonomických zásad veřejných financí vždy s ohledem na celkovou hospodářskou situaci státu. Jaká je finanční a výdajová situace v České republice? Jaké jsou vývojové trendy v počtech vzdělávaných a zaměstnanců? Legislativně jsou stanoveny finanční toky od výdajů na vládní úrovni až po konečného příjemce, jímž jsou jednotlivá školská zařízení. Ředitelé školských zařízení musí zastat roli ekonomického manažera a zároveň vedoucího pedagogického pracovníka. Je pro ředitele a jeho zaměstnance jasný systém financování jejich zařízení? Lze na nejnižší úrovni ovlivnit vlastní rozpočet?

Školství, tak jako jiná odvětví, prochází neustálými legislativními změnami, které jsou téměř vždy propojeny s určitými náklady. Každý vzdělávaný, stravovaný nebo ubytovaný s sebou přináší jisté finanční nároky podle druhu služby, jež je mu poskytována. Co s sebou přináší nový systém financování regionálního školství platný od roku 2020? Jakým způsobem budou školská zařízení propojena s institucí stanovující její rozpočet a jakým způsobem budou informována?

Pro konkrétní příklady a výpočty je vybráno modelové školské zařízení, které se skládá z mateřské školy, školní jídelny a speciálního pedagogického centra. Toto zařízení má největší problémy s průhledným a spravedlivým financováním speciálně pedagogického centra, proto je této oblasti věnována zvýšená pozornost a jsou hodnoceny údaje v rámci všech krajů České republiky.

2 Cíl práce a metodika

Veřejné výdaje do oblasti vzdělávání jsou významnou částí rozpočtu každého státu. Vzdělání představuje celospolečenský zájem přinášející užitek nejenom jednotlivcům v podobě lepšího uplatnění na trhu práce, vyšších výdělků nebo osobnostního rozvoje, ale i množství pozitivních externalit, které se promítají do zlepšování ekonomické a životní úrovně, zlepšování životního prostředí a kvality života obecně.

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá veřejnými výdaji do vzdělání se zaměřením na výdaje do regionálního školství. Hlavním cílem práce je analýza dosavadního systému financování regionálního školství na základě krajských normativů, nového způsobu financování regionálního školství od roku 2020 a návrh jednotného normativu pro financování speciálně pedagogických center. Jednotný normativ by sloužil k lepší stabilitě při řízení center, ke spravedlivému nastavení podmínek práce zaměstnanců a následně ke zvýšení kvality vzdělávacího systému.

Hlavní cíl bude naplněn pomocí dílčích cílů, jimiž jsou:

- Posouzení stability a funkčnosti financování školství za pomoci časových řad makroekonomických ukazatelů a dat vztahujících se ke školství, jako jsou celkové veřejné výdaje na školství, počty zaměstnanců ve školství a počty vzdělávaných. Zjištění trendů ve vývoji financování školství a zjištění politických cílů pro oblast vzdělávání.
- Na základě legislativního rámce pro stávající a nový způsob financování regionálního školství zjištění skutečného toku finančních prostředků od vládní úrovně po konečného příjemce. Nastínění možností jednotlivých ředitelů ovlivnit svůj rozpočet a zhodnocení úlohy výkaznictví. Posouzení přínosů a negativ nového způsobu financování regionálního školství.
- Speciálně pedagogická centra jsou financována na základě krajských normativů. Cílem je posouzení metodických postupů pro stanovení normativů ve všech krajích České republiky, zjištění rozdílů v konkrétních hodnotách normativů, posouzení počtu výkonů na jednoho zaměstnance v návaznosti na srovnatelné a spravedlivé odměny zaměstnanců speciálně pedagogických center v jednotlivých krajích.

2.2 Metodika

Objektem zkoumání v této diplomové práci budou veřejné finance se zaměřením na systém financování regionálního školství a vztah výdajů na školství k celkovému rozpočtu České republiky, posouzení stability a trendů v oblasti školství. Budou zjišťovány toky finančních prostředků do školství prostřednictvím státních a krajských normativů a souvztažný význam výkaznictví. Podrobně bude v práci analyzováno stanovení normativů pro financování speciálně pedagogických center v jednotlivých krajích České republiky.

Pracovní postup – rozdělení práce na tři základní části

První část bude věnována studiu odborných textů, dokumentů a publikací k dané problematice a analýze teoretických východisek výdajové politiky státního rozpočtu. Bude se zabývat alokací veřejných výdajů, způsoby hodnocení a kontroly výdajů do vzdělání a financováním regionálního školství v České republice. Pro citování zdrojů bude použit formát (Autor, rok) nebo použit číselný odkaz se zdrojem pod čarou.

Druhá část práce bude praktickou částí, kde autor provede analýzu problematiky v souladu s cíli práce a následnou komparaci získaných dat pomocí matematických a statistických metod. Hlavními oblastmi budou makroekonomická data v časových řadách vztahující se k oblasti vzdělávání v České republice, původní a nový systém financování regionálního školství a podrobná analýza metodik stanovení krajských normativů pro speciálně pedagogická centra ve všech krajích a jejich hodnotové ukazatele. Data budou použita pro výpočty na modelovém zařízení, jehož součástí jsou pracoviště mateřské školy, školní jídelny a speciálně pedagogické centrum poskytující péči pro klienty v oblasti Kraje Vysočina.

Informace o datech, jiných skutečnostech a vazbách budou získávány z veřejně přístupných databází Českého statistického úřadu, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, legislativních norem, v případě krajských normativů z webových stránek jednotlivých krajů, z odborných publikací, časopisů, zájmových spolků apod. Údaje v modelovém zařízení budou zjišťovány osobně prostřednictvím výkazů školy, školních matrik, osobních rozhovorů a na základě vlastní praxe a zkušeností v zařízení.

Třetí část diplomové práce bude věnována syntéze posuzovaných dat a informací, souhrnu zjištěných výsledků a jejich interpretaci, především z oblasti normativního financování speciálně pedagogických center. Bude zhodnocen a diskutován celkový stav financování vzdělávání v České republice, trendy v oblasti financování vzdělávání. Budou stanoveny závěry v oblasti postupů, přínosů a rizik nového způsobu financování regionálního školství. Pro oblast speciálně pedagogických center bude navržen jednotný normativ na rok 2020 v souladu s procesním postupem používaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tento jednotný normativ by měl přinést výrazné zlepšení pro řízení a plánování organizací a také zajistit spravedlivější podmínky v oblasti odměňování zaměstnanců ve vztahu k počtu klientů na jednoho zaměstnance.

Použité metody interpretace a výsledků

V diplomové práci bude použita metoda analýzy dokumentů, týkajících se dané problematiky v části teoretická východiska. Na základě získaných poznatků bude vypracována praktická část, z níž se pomocí statistických metod a následné dedukce odvodí závěry pro stanovené cíle. Tabulky, výpočty, grafy a interpretace výsledků budou zpracovány v programu excel.

Hodnoty dat **časových řad** makroekonomických ukazatelů budou použity z let 2004 – 2017. Budou zjištěna a uspořádána data v absolutní výši v jednotlivých letech a následně budou z těchto dat zpravovány výstupy, které se použijí v grafických znázorněních.

Kvantifikační metody růstu veřejných výdajů se rozdělují do dvou skupin, kdy se sleduje absolutní výše v peněžních jednotkách a relevantní výše. Ukazatel absolutní výše nemá velkou vypovídací hodnotu, protože nezohledňuje vlivy působící na celkovou výši, jako je čas, mezinárodní srovnání a vlivy ostatních ukazatelů např. růst HDP, nezaměstnanost, strukturu výdajů, počet obyvatel, cenu komodit na světových burzách. Oproti tomu ukazatel relevantní výše veřejných výdajů vždy ukazuje vtaž výdaje k určité proměnné.

Podíl výdajů na školství v % = veřejné výdaje na školství / celkový HDP * 100 (M.1)

Podíl výdajů na školství k celkovým výdajům státního rozpočtu v % = veřejné výdaje na školství / celkové výdaje SR * 100

(M.2)

Tempo růstu (platů) - tempo růstu (I_q) určitých hodnot vychází z jednoduchého řetězového indexu, kde se srovnávají dvě hodnoty téhož ukazatele za sebou jdoucích hodnot (q_t) v časové řadě, a to v procentním vyjádření. Jde o výpočet indexu vždy k proměnlivému základu, tedy k hodnotě předcházejícího roku.

$$I_q = \left(\frac{q_t}{q_{t-1}} - 1 \right) \cdot 100 \quad (M.3)$$

Trendové funkce – používá se při analýze posloupnosti sledovaných ukazatelů uspořádaných v čase (časové řady) a vyjadřuje dlouhodobé změny ve vývoji sledovaného ukazatele. Na základě sledování ukazatelů v minulosti lze usuzovat na vývoj a trend do budoucnosti. V práci bude použita lineární trendová funkce u dat počtu zaměstnanců ve školství a logaritmická trendová funkce u dat počtu vzdělávaných v letech 2014 – 2018.

Lineární trendová funkce – závisle proměnná (y) vyjadřuje funkce nezávisle proměnné (x), kde (a), (b) $\in \mathbb{R}$ a jsou konstanty. Grafem lineární funkce je přímka, ve které koeficient (a) určuje sklon přímky – je-li $a > 0$, je přímka rostoucí, je-li $a < 0$, je přímka klesající.

$$y = f(x) = ax + b \quad (M.4)$$

Logaritmická trendová funkce – předpis logaritmické funkce (y) závisle proměnná je logaritmus čísla (x) nezávisle proměnná o základu logaritmu (a). Základ logaritmu (a) musí být větší než 0 a zároveň různý od jedné. Grafem je logaritmická křivka. Pro $a > 1$ je křivka rostoucí a pro $0 < a < 1$ je klesající.

$$y = f(x) = \log_a x \quad (M.5)$$

Medián – jednorozměrná reální veličina vyjadřující číslo uprostřed vzestupně nebo sestupně seřazené skupiny čísel, kdy polovina čísel má hodnotu vyšší než medián a druhá polovina

čísel hodnotu nižší. Pokud je počítán medián z lichého počtu čísel, je výsledkem hodnota čísla uprostřed. Pokud je medián počítán ze sudého počtu čísel je medián aritmetickým průměrem dvou prostředních hodnot.

Definice: je-li $\alpha \in (0;1)$, pak α (medián, percentil, decil) x_α je číslo, rozdělující uspořádaný datový soubor na požadované úseky. To je na dolní úsek obsahující alespoň podíl α všech dat a na horní úsek obsahující alespoň podíl $1 - \alpha$ všech dat (Budíková, 2005). Kde (c) je celé číslo (počítaná hodnota v %).

$$x_\alpha = \frac{X_{(c)} + X_{(c+1)}}{2} \tag{M.6}$$

Pro speciálně zvolená α se užívá názvů:

$x_{0,50}$	medián
$x_{0,0,1}, \dots, x_{0,0,99}$	percentily
$x_{0,1}, \dots, x_{0,9}$	decily

Percentil – tato funkce dělí statistický soubor na setiny. Lze tak stanovit prahové (hraniční) hodnoty podle požadovaných %. V případě této diplomové práce bude použito rozdělení souboru po 10 %, to znamená rozdělení na decily.

Aritmetický průměr – je to statistická veličina ($\bar{x}$) popisující typickou hodnotu z celkového počtu hodnot souboru (n). Vypočítává se jako součet všech hodnot souboru děleno jejich počtem.

$$\bar{x} = \frac{(x_1 + x_2 + \dots + x_n)}{N} \tag{M.7}$$

Korelace – vzájemná závislost – slouží pro výpočet vztahu mezi dvěma skupinami dat (maticemi). Pokud se hodnota koeficientu blíží hodnotě +1 jedná se o silnou závislost, kdy hodnoty v jedné matici se zvyšují a stejně se zvyšují hodnoty ve druhé sledované matici dat. Čím více se hodnota přibližuje k 0, tím je vzájemná závislost nižší, případně žádná. Korelační koeficient se záporným znaménkem vypovídá o závislosti, kdy hodnoty jedné matice rostou a druhé klesají. Hodnoty korelačního koeficientu $\text{correl}(X,Y)$ se počítají

z jednotlivých hodnot matice x a hodnot matice y s využitím aritmetických průměrů z obou oblastí dat.

$$\text{Correl}(X, Y) = \frac{\sum (x - \bar{x})(y - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x - \bar{x})^2 \sum (y - \bar{y})^2}} \quad (\text{M.8})$$

Interpretace výsledků bude v diplomové práci znázorňována v tabulkách, grafech, obrázcích a v textovém popisu. Při zjišťování dat o normativech ve speciálně pedagogických center platných v roce 2019 se bude formát dat upravovat do jednotné podoby, ze které se získají srovnatelná data pro další výpočty. Bude zpracován návrh jednotného normativu pro rok 2020 s přihlédnutím k aktuálnímu růstu platů dle platných platových tabulek a k aktuálním změnám v oblasti výdajů na sociální pojištění. Zjištěné obecné informace budou použity ke konkrétním výpočtům v modelovém zařízení Mateřské školy a Speciálně pedagogickém centru Jihlava, příspěvkové organizaci.

V závěru práce bude provedena syntéza a popis zjištěných skutečností, zhodnoceny trendy a politické cíle ve financování vzdělávání, budou zjištěna pozitiva a rizika nového systému financování regionálního školství a posouzeny přínosy jednotného normativu pro speciálně pedagogická centra.

3 Teoretická východiska

Veřejné finance můžeme definovat jako finanční operace a vztahy, které probíhají v určitém ekonomickém systému, nejčastěji státu, a to mezi institucemi veřejné správy a ostatními subjekty. Subjekty jsou myšleny občané, domácnosti, podniky, neziskové organizace a také instituce a celá veřejná správa, kde odpovědnost a pravomoc správních orgánů určují právní normy (Buchta, 2016). Veřejné finance jsou tedy základním a nejdůležitějším prvkem pro existenci a fungování veřejného sektoru jako celku. Veřejná správa prošla do současnosti historickým vývojem, existuje mnoho modelů, přístupů a teorií, které většinou úzce souvisí se státním zřízením (unitární stát, federace, konfederace, unijní stát nebo personální unie). Česká republika se stala po splnění podmínek pro přijetí od 1. 5. 2004 členem Evropské unie (EU). Průběžně dochází k harmonizaci legislativy veřejného financování ve všech členských státech EU. Při výkonu veřejné správy a jejího financování se Česká republika hlásí např. k programu Evropské charty místní samosprávy (15. 10. 1985, Rada Evropy), která vymezuje zejména ochranu hranic místní samosprávy, finanční zdroje, plnost a výlučnost pravomocí v rámci zákona a právní ochranu.

Funkce veřejných financí:

- **alokační** – rozhodování jednotlivých vládních subjektů o použití zdrojů a jejich použití na určitý druh statku;
- **redistribuční (distribuční)** – přerozdělení financí (dotace nebo daně) na rozdělení důchodu a majetku v souvislosti s ekonomickou solidaritou společnosti – podle toho, co společnost považuje za spravedlivé;
- **stabilizační** – úroveň zaměstnanosti, stabilita cenové hladiny, ekonomický růst, vyrovnaná platební bilance (Strejčková, 1998).

Poslání veřejného sektoru – zabezpečování veřejných statků pro občany

Veřejné statky nebo služby jsou charakterizovány kolektivní spotřebou, nesou užitek celé společnosti, který souvisí s veřejným zájmem na jejich zabezpečování. Typickým příkladem je právě oblast školství, o níž je velký celospolečenský zájem, existuje povinná školní docházka a převážně je vzdělávání poskytováno a zajišťováno zdarma. Zabezpečení veřejných statků je často efektivní prostřednictvím veřejného sektoru, neprochází trhem.

Z důvodu tržního selhání určitého statku se rozhodne veřejnou volbou na úrovni státu nebo na úrovni územní samosprávy, zda a v jaké míře budou příslušné statky zabezpečovány v rámci veřejného sektoru. Veřejné statky dělíme na:

- **čisté veřejné statky** – jejich spotřeba je automatická, uživatel si ji často neuvědomuje. Je pro ně charakteristická nedělitelnost spotřeby i kvality, která vede k nevylučitelnosti jednotlivce ze spotřeby, nelze tedy určit podíl jednotlivce na spotřebě, spotřeba jednotlivce neomezuje ve spotřebě jiného uživatele, mezní náklady pro dalšího uživatele jsou nulové, pokud nenastane efekt přetížení (návalu). Příkladem čistého veřejného statku je policie, obrana, užívání veřejných komunikací nebo veřejných prostor.
- **smíšené veřejné statky** – lze určit podíl jednotlivce na spotřebě, avšak transakční náklady na zaplacení ceny statku nebo její části bývají vysoké a snižují efektivnost. Kvalita statku však dělitelná není za podmínky stejného počtu uživatelů - např. školství, kde se žákům ve třídě dostává stejných služeb (Peková, 2008).

Vláda rozhoduje o nákupu veřejných statků a chová se jako každý jiný kupující, vynakládá prostředky určitými směry. Považuje-li vláda za vhodné zajistit některé statky nákupem, nastupuje s nabídkou statků soukromý sektor a následně se veřejné výdaje stávají součástí tržního mechanismu (Samuelson, 2013). Statky se obecně rozdělují dle různých ekonomických teorií a hledisek mnoha způsoby. Jednou z nich je rozdělení dle kritérií P. A. Samuelsona, kde vymezuje ekonomické statky na tři skupiny od čistě soukromých, přes smíšené až po čistě veřejné statky (tabulka č. 1).

Tabulka č. 1: Členění ekonomických statků podle P. A. Samuelsona

Kritéria typologie statků		
Úplná dělitelnost spotřeby	Úplná nedělitelnost spotřeby	
Rivalita (soutěživost) spotřebitelů	Nerivalita (nesoutěživost) spotřebitelů	
Vylučitelnost ze spotřeby cenovým systémem	Nevylučitelnost ze spotřeby a nulové mezní náklady na spotřebu každého dalšího spotřebitele	
Čistě soukromé statky – statky soukromé spotřeby	Ekonomické statky smíšené nespĺňující veškerá kritéria nebo je splňují částečně	Čistě veřejné statky – statky kolektivní spotřeby

Zdroj: vlastní zpracování (Hamerníková, 2010)

Rozhodnutí o veřejném statku ve veřejné volbě

Základním faktem při rozhodování je předpoklad, zda prokazatelné a veřejné blaho může být účinně zajištěno trhem nebo nemůže. Samozřejmě ne každé selhání trhu lze napravit úplným převzetím dotyčné hospodářské činnosti státem. Základními relevantními aspekty při rozhodování o financování veřejného sektoru jsou:

- **Veřejné statky** – posouzení, zda výhody poskytované všem uživatelům současně nelze zajistit trhem, neexistuje zde žádná rivalita ve spotřebě. Často zde může docházet k problému černého pasažéra. Je to neochota jednotlivce dobrovolně platit za poskytované služby a zároveň neefektivita nebo nemožnost jeho vyloučení ze spotřeby. Druhým problémem je efekt přetížení u veřejných statků, který má za následek snížení kvality pro všechny uživatele. Při efektu přetížení ale jednotlivce vyloučit ze spotřeby lze (Tetřevová, 2008).
- **Vnější účinky** – pozitivní účinky/výhoda často prospívá nejen jednomu uživateli. Pozitivní účinky pro společnost jsou často odůvodněné vzdělávacími a zdravotnickými službami. Případné negativní účinky lze eliminovat vládními zásahy v podobě zákonných opatření (povinná školní docházka, očkování, ochrana životního prostředí atd.).
- **Přirozené monopolní pozice** – vznikají, když jsou vysoké fixní náklady kombinovány s nízkými mezními náklady. Je to situace, kdy jeden poskytovatel může dodávat statek efektivněji než několik poskytovatelů. V oblasti školství to znamená, že stát rozhoduje o ceně služby (normativy na výkony) a v případě soukromého subjektu (školy) pak kompenzuje ztráty nebo poskytuje dotace.
- **Zkreslené preference** – při rozhodování o veřejných statcích na úrovni státu je nutné znát preference ekonomických subjektů i jednotlivců. Ty však bývají často zkreslené, nedostatečné a zavádějící. Může nastat situace, kdy stát prohlašuje, že je schopen lépe posoudit své zájmy než jednotlivci, vznikají pak kontroverzní situace (např. stávky učitelů). Úkolem státu je však napravit tuto neefektivitu a vytvořit optimální podmínky pro pareto – stav, kdy zlepšením prospěchu u jednoho účastníka ekonomiky nelze zároveň snížit prospěch u druhého účastníka (Scherf, 2009).

Vláda rozhoduje o složení veřejných výdajů a zároveň její členové bojují o hlasy voličů, proto je vždy nutné rozvinout diskuzi o výši a podmínkách konkrétního výdaje v souladu se zákonem, politickými cíli a potřebami uživatelů (Kilic, 2015).

Eliminování a napravování důsledků tržního selhání z pohledu hlavních příčin v oblasti vzdělávání:

- Existence kolektivně spotřebovávaných veřejných statků – jedná se o veřejné statky čisté a smíšené, které jsou spotřebovávány různě velkým společenstvím občanů. Prvořadým úkolem u vzdělávání je zajištění požadované kvality, dostupnosti i pro sociálně slabší vrstvy a zajištění poptávky prostřednictvím přikázání povinného vzdělávání (základní). Tyto úkoly by soukromý sektor nedokázal zajistit v takovém rozsahu, s rovným přístupem a v jednotné kvalitě.
- Zmírnění sociálních nerovností – trh má sklon k polarizaci bohatství a chudoby. Stát by měl nerovnosti a jiné ekonomické nespravedlnosti eliminovat, protože chudoba vede k nízké spotřebě, nerozvíjení potenciálu, manipulovatelnosti, snižování kvality života i k sociálnímu neklidu ve společnosti (Tetřevová, 2008). Poskytování vzdělávání za rovných podmínek je jedním ze základních principů při eliminování sociálních nerovností.
- Zvyšování kvality lidského potenciálu – měly by být zajištěny rovné šance pro rozvoj, vzdělávání, zvyšování kvalifikace a následné uplatnění dispozic každého člověka. Trh selhává v oblasti zajištění růstu lidského potenciálu (zejména vzdělávání a zdravotnictví) a to může mít za následek zhoršení jiných ekonomických ukazatelů - např. hospodářský růst, stabilitu, inflaci, zaměstnanost (Peková, 2008).

3.1 Veřejný rozpočet

Tématem této diplomové práce jsou veřejné výdaje na vzdělání. Veškeré výdaje jsou součástí rozpočtové soustavy, která má svá pravidla, zásady, principy a priority. Ty pak závisí na veřejné a rozpočtové politice jednotlivých států. Pojem „veřejná politika“ zahrnuje programové cíle vlády a cíle jednotlivých sektorových politik, kdy k realizaci cílů je zapotřebí získávání potřebných finančních zdrojů. Rozpočtová politika je nástrojem pro plnění programových cílů vlády. Následným rozbořením jednotlivých příjmů a výdajů lze hodnotit vytyčené cíle i kontrolovat jejich plnění (Maaytová, 2015).

Rozpočtové zásady

Rozpočtovými zásadami se rozumí dodržování norem rozpočtového práva, jež vycházejí z dlouholetých zkušeností, osvědčených a prověřených principů z minulých období. V ČR se sestavuje rozpočet dle obecných zásad každoročně a je nutná publicita, spočívající v následném zveřejňování rozpočtu jako právní normy (Buchta, 2016). V ČR je každoročně pro následující období vydáván „Zákon o státním rozpočtu České republiky na rok RRRR“, kde jsou zveřejněny konkrétní hodnoty plánovaných příjmů a výdajů rozpočtu v Kč. Přílohy zákona obsahují úhrnnou bilanci příjmů a výdajů státního rozpočtu, přehled příjmů podle kapitol, výdajů podle kapitol a ukazatele státního rozpočtu.¹ Sestavením a následnou kontrolou plnění rozpočtu (programových cílů) lze sledovat, koordinovat a dále plánovat hospodaření podle jednotlivých sektorových, územních či odvětvových potřeb.

Rozpočtová pravidla

Soustava veřejných rozpočtů se řídí legislativními pravidly upravující konkrétní postupy vládních orgánů a dalších subjektů veřejné správy při navrhování, sestavování, schvalování, realizaci i kontrolu rozpočtů. Česká republika využívá dva hlavní předpisy, jimiž jsou:

- **Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.** Tento obsáhlý zákon vymezuje mimo jiné celý rozpočtový proces, finanční vztahy, příjmy a výdaje rozpočtu, termíny, rozpočtové provizorium, podmínky poskytování dotací, rozpočty státních fondů, hodnocení a kontrolu plnění, rozpočtová opatření, vládní rozpočtovou rezervu, ale také např. konkrétní podmínky hospodaření příspěvkových organizací. Příspěvkové organizace jsou nejčastější formou konečného poskytovatele vzdělání.
- **Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,** upravuje rozpočtování, pravidla hospodaření a samotnou organizaci územních samosprávních celků. Jsou jimi zejména kraje a obce, jež dále poskytují služby nebo jsou zřizovateli organizací, které jsou jim odpovědny při svém vlastním hospodaření.

Rozpočtová soustava

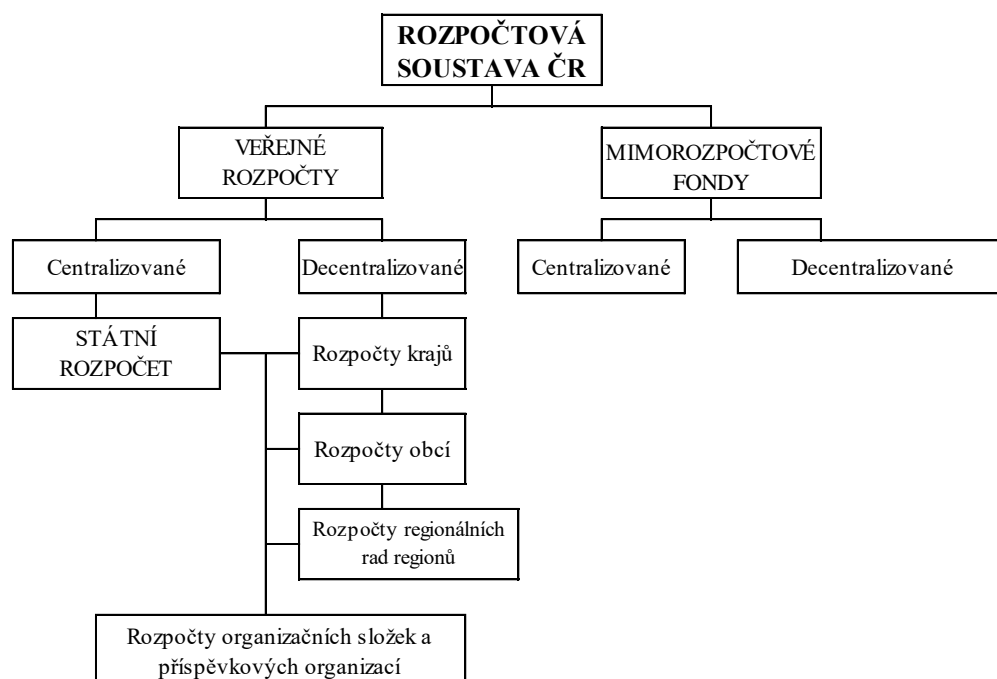
Je to soustava veřejných rozpočtů, institucí, mimorozpočtových fondů a vztahů fungujících uvnitř této soustavy, které zabezpečují tvorbu, rozdělování, užití a kontrolu toků finančních

---

¹ Zákon č. 474/2017 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2018

prostředků uvnitř této soustavy. Rozpočtová soustava ČR je schematicky znázorněna na obrázku č. 1. Mimorozpočtové fondy lze dle základního členění rozdělit na státní účelové fondy, státní fondy na podporu podnikání, státní privatizační fondy, státní svěřenecké fondy a ostatní mimorozpočtové fondy (Hamerníková, 2010).

Obrázek č. 1: Systém rozpočtové soustavy České republiky

Zdroj: vlastní zpravování (Hamerníková, 2014)

Rozpočty organizačních složek a příspěvkových organizací

Na úrovni státu i územní samosprávy zřizuje veřejná správa pro zabezpečení smíšených veřejných statků své organizační složky a příspěvkové organizace. Zřizovatelem škol a školských zařízení jsou v rámci regionálního školství hlavně kraje a obce. Zřizovatel dává příspěvkovým organizacím do správy majetek, o který pečují a dále tyto organizace hospodaří dle vlastního rozpočtu. Protože zajišťují veřejné statky na principu neziskovosti, a vlastní zdroje nedostačují k zajištění činnosti, dostávají prostřednictvím zřizovatele příspěvky – limity pro hospodaření. Obvykle je rozpočet škol tvořen složkami přímých a provozních příjmů (výdajů), hospodaření s fondy (fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond, investiční fond, přijaté dary), vedlejší hospodářskou činností, doplňkovou činností, účelovými dotacemi. Základním předpisem je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

3.1.1 Příjmy a výdaje

Veřejný rozpočet, tak jako každý jiný, má vždy příjmovou a výdajovou stránku. Chceme-li hodnotit výdaje, zmiňme se alespoň krátce také o příjmech a struktuře příjmů v ČR.

Veřejné příjmy

Veřejné příjmy lze dělit dle několika hledisek a kritérií. Může to být členění na příjmy neúvěrové, úvěrové a ostatní nebo podle periodicity na běžné (opakující se) a kapitálové. Nejběžněji se příjmy dělí dle způsobu výběru na **příjmy daňové** – přímé a nepřímé a **příjmy nedaňové** – návratné a nenávratné (Maaytová, 2015).

Veřejné výdaje

O veřejných výdajích můžeme obecně hovořit jako o finančním výstupu veřejných rozpočtů s cílem financovat jednotlivé politiky na vládní i komunální úrovni. Při bezprostřední realizaci výdajů se používají **výdajové programy** rozdělené do jednotlivých rozpočtových kapitol. V roce 2017 byly výdaje státního rozpočtu v ČR rozděleny celkem do 46 kapitol. Každá kapitola je označena trojmístným číslem a je pro ni vypracován rozpočet na straně příjmů i výdajů. Nejvýznamnějšími kapitolami dle objemu finančních prostředků jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Všeobecná pokladní správa, Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství.

V rozdílném časovém horizontu se zmiňuje pojem **veřejný projekt**. Jedná se o budoucí plán, jehož realizace se diskutuje a není ještě rozhodnuto o jeho financování.

Ke klasifikaci a zatřídění jednotlivých výdajů pro analýzy a následný vývoj konkrétních politik, pro účely makroekonomických statistik a pro účely následného agregátního fiskálního řízení se nejčastěji používá hledisko:

- **funkční** – členění podle účelu výdaje a odvětví, kam výdaje směřují;
- **ekonomické** – **výdaje běžné** (jsou takové výdaje, které zabezpečují běžný provoz např. náklady na platy, spotřební materiál, energie) a **kapitálové výdaje** (vyznačují se odloženou spotřebou ve prospěch spotřeby budoucí, nejčastěji investiční výdaje);
- další hlediska třídění výdajů dle: **organizace** (stanovení odpovědnosti), **fondů**, **rozpočtových položek a programů** (Maaytová, 2015).

Kvantifikace růstu veřejných výdajů

Pokud pomineme mimořádná a válečná období fungování státu, platí „Wagnerův zákon o zvyšování státních aktivit“. Jedná se o trvalou tendenci zvyšování rozsahu a intenzity funkcí státu a veřejné správy a s tím související finanční nárůst. Na základě potřeb se nepřetržitě plní nové funkce a staré se provádí s větší efektivností a ve větším měřítku (Dalton, 2003).

Růst veřejných výdajů a jeho dynamiku ovlivňují různé společenské, ekonomické a politické faktory. Veškeré vlivy na sebe působí vzájemně a v souvislostech. Pro oblast vzdělání se jeví jako nejdůležitější faktor růstu:

- demografický – počet a struktura obyvatelstva;
- urbanistický – rozvoj městského způsobu života;
- technologický – potřeba státní asistence v oblasti rozvoje, vědy a výzkumu;
- demonstrační – efekt, kdy se lidé srovnávají se zahraničním příkladem a požadují podobné zajišťování svých potřeb;
- dále faktory politické, ekonomické, sociální, fiskální iluze (Hamerníková, 2010).

Výdaje na vzdělání jsou specifickými veřejnými výdaji, kdy tyto výdaje zvyšují návratnost systému sociálního zabezpečení, zejména zvýšením kvalifikace a následné produktivity práce, předpokládá se vyšší budoucí mzda, celková účast na trhu práce. Voliči, kteří jsou zároveň spotřebiteli veřejných statků tak svou nepřímou podporou výdajů na vzdělání ovlivňují dopad na souhrnnou nabídku práce dnes i v budoucnu, to znamená na celkovou produktivitu ekonomiky (Iturbe-Ormaetxe, 2012).

Základní **kvantifikační metody růstu veřejných výdajů** se rozdělují do dvou skupin, kdy se sleduje absolutní výše v peněžních jednotkách a relevantní výše. Ukazatel absolutní výše nemá velkou vypovídací hodnotu, protože nezohledňuje vlivy působící na celkovou výši, jako je čas, mezinárodní srovnání a vlivy ostatních ukazatelů např. růst HDP, nezaměstnanost, strukturu výdajů, počet obyvatel, cenu komodit na světových burzách. Oproti tomu ukazatel relevantní výše veřejných výdajů vždy ukazuje vztah výdaje k určité proměnné. Příklad ukazatelů je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Ukazatele veřejných výdajů

Typ ukazatele	Druh ukazatele	Popis děje
Absolutní výše veřejných výdajů	Celková výše v peněžních jednotkách	Časové řady srovnatelných dat
Relativní výše veřejných výdajů	Výdaje ve vztahu k HDP	Vyjádření v % - hodnota ukazuje priority a orientaci vlády
	Výdaje na jednoho obyvatele	Umožňuje mimo jiné srovnání mezi státy
	Elasticita veřejných výdajů	Tempo růstu výdaje porovnáno s tempem růstu HDP
	Marginální (mezí) sklon veřejných výdajů	Poměr dodatečné jednotky výdajů k dodatečnému přírůstku HDP, porovnání v čase

Zdroj: vlastní zpracování (Maaytová, 2015)

3.1.2 Alokace, kontrola a metody hodnocení veřejných výdajů

Pojem alokace zdrojů se používá převážně v oblasti tržního hospodářství, kdy výrobní zdroje jsou omezené, tedy vzácné a jejich přidělování nebo umístování je nutno provádět vždy efektivně a hospodárně (Fialová, 1998). V rámci veřejných výdajů lze rozdělit financování na institucionální a programové.

Institucionální financování je takové, kdy výdaje plynou jednotlivým institucím dané rozpočtové kapitoly proto, že jsou zřízeny a existují proto, že jsou příjemcem zdrojů. Při tomto způsobu financování mohou nastat negativní situace, kdy přesně nelze zjistit, zda je daná organizační struktura skutečně potřebná, často se zde projevuje technologická zaostalost, výdaje do organizace plynou na základě organizační struktury, zejména jako výdaje běžné, ne investiční. U institucionálního financování nelze dobře hodnotit plnění cílů, dosažení účelovosti nebo ekonomické efekty výdajů.

Programové financování definuje veřejné potřeby, stanoví konkrétní cíle, začlení cíle do výdajových programů konkrétních realizátorů a výsledkem je stanovený výstup. Prováděli se rozpočtová restrikce, neděje se jednotným celoplošným snížením výdajů, ale jsou kráceny programy s nejnižší důležitostí (Hamerníková, 2010). Tímto způsobem financování lze mnohem lépe provádět ekonomická a rozpočtová hodnocení vstupů a výstupů, hodnotit alokační aktivity, stanovovat kalkulace a priority.

Kontrola hospodaření

Základními kritérii pro hospodaření státu a následné financování veřejných výdajů jsou tzv. 3E, jež v České republice vymezuje zákon o finanční kontrole ve veřejné správě:

- **Economy** – HOSPODÁRNOST – jedná se o co nejmenší objem vynaložených zdrojů (peněz) při podmínce splnění daného cíle v požadované kvalitě.
- **Efficiency** – EFEKTIVNOST – sleduje nejvyšší možný užitek ve vztahu k vynaloženým prostředkům (např. náklady na naturální jednotku).
- **Effectiveness** – ÚČELNOST – váže se k vytýčeným cílům a racionálně vynaloženým prostředkům na jejich splnění (např. procentní naplnění splnění cíle).

Kontrola hospodaření s veřejnými prostředky se provádí na všech úrovních řízení od každé nejnižší účetní jednotky (hodnocení výdajů a veřejných zakázek dle 3E kritérií, kontrola jednotlivé dokumentace, účtů, plnění rozpočtu apod.), přes zřizovatele, obecní a krajské rozpočty, jednotlivá ministerstva (kapitoly státního rozpočtu) až po státní rozpočet. Nedílnou součástí veřejných financí jsou transfery z Evropské unie, jejichž kontrola probíhá většinou na úrovni příslušných fondů. Je definována kontrola předběžná, průběžná a následná, kontrola interní a externí, kontrola ex ante a ex post. V ČR je externí kontrolou veřejných výdajů pověřen nezávislý orgán Nejvyšší kontrolní úřad.

Metody hodnocení veřejných výdajů

U programového financování se jedná obvykle o programy dlouhodobého charakteru, s velkým objemem finančních prostředků, předpokládají se dlouhodobé užitky. Státní rozpočet se oproti tomu sestavuje na období jednoho roku, tento prvotní nesoulad je při hodnocení mít vždy v paměti. Pro hodnocení je nutné zohlednit potřené souvislosti vhodnou hodnotící metodou a neméně významný prvek představuje také stanovení správných hodnotících kritérií a přidělení odpovídajících vah kritériím (Kalouda, 2007).

Existuje celá řada hodnotících metod, které jsou vhodné pro různé výdajové programy. Nejznámější jsou jedno-kritériální metody, jež mají různé modifikace. V tabulce č. 3 jsou znázorněny základní třídy metod, příklady těchto metod a stručný popis sledovaného děje.

Tabulka č. 3: Základní rozdělení metod hodnocení veřejných výdajových programů

Třída metod	Konkrétní metoda (příklad)	Podstata kontroly
Speciální algoritmy	Koeficient splnění programových cílů	Porovnávání programů se stejným cílem a stejnými váhami (příp. rozdílná váha cílů, rozdílné cíle – váhy zvláště pro každý program)
	Koeficient efektivity nákladů	Porovnání celkového koeficientu splnění cíle a ukazatele normalizovaných nákladů
	Koeficient účelnosti vynaložených zdrojů	Integrace kritéria minimalizace nákladů a koeficient splnění cílů (uspokojení z vynaložených zdrojů)
Jedno-kriteriální metody (imputově-outputové metody) kalkulují náklady a výstupy v peněžních jednotkách	CMA	Analýza minimalizace nákladů – minimalizace vstupů při dané kvalitě výstupu
	CBA	Analýza nákladů a přínosů – výnosy by měly být větší než náklady
	CEA	Analýza efektivity nákladů – současné a budoucí náklady na přírodní jednotku výstupu
	CUA	Analýza užitečnosti nákladů – dodatečný užitek na dodatečnou jednotku nákladů
Více-kriteriální metody	Binární stupnice pro ex ante hodnocení	Hodnotí se kritéria se stejnou váhou (přítomno kód „1“, nepřítomno kód „0“), následně se určí pořadí programů
	Klasifikační stupnice pro ex post analýzu	Hodnotí se kritéria s různou váhou (např. přiřazení známky 1 – 5), následně se určí pořadí programů
	Bodovací stupnice pro ex post hodnocení	Stupeň splnění kritéria je vyjádřen bodovým ohodnocením a s ním souvisejícím slovním popisem váhy (např. „0 – nesplněno“ až „10 – splněno dokonale“)

Zdroj: vlastní zpracování (Ochrana, 2011)

3.2 Financování školství

Součástí každého státu je vzdělávací politika s určitou koncepcí, strukturou škol, školských zařízení a jiných vzdělávacích zařízení. Jejich úroveň má přímý vliv na hospodářskou, sociální a kulturní úroveň a rozvoj země. Ve většině států je školství jako odvětví postaveno na jedno z předních míst zájmu veřejného sektoru. Týká se každého občana, kdy vzdělání

přispívá ke kultivaci lidského potenciálu a z ekonomického hlediska působí jako pozitivní externalita, z níž by měl mít prospěch každý subjekt (Lochmanová, 2017).

Veřejné výdaje na vzdělání jsou považovány za investice zvláštního druhu, jejichž návrat do společnosti je poměrně rychlý. Státní zásahy v oblasti vzdělávání jsou nutné, protože zde dochází k tržnímu selhání a stát se snaží umožnit vzdělání také sociálně slabším skupinám obyvatelstva a zároveň existuje celospolečenský zájem na vzdělávání.

Uvažujeme-li o vzdělání jako statku, většinu statků v této oblasti můžeme označit jako **smíšené veřejné statky s externalitami**. Externalitami označujeme vedlejší účinky ekonomických činností, které nesou spotřebiteli užitek, za který neplatí (pozitivní externalita) nebo naopak vniká škoda, která není původcem kompenzována (negativní externalita). Celá oblast školství nese velké množství pozitivních externalit jako např. růst zaměstnanosti a ekonomiky, vyšší výdělků, daňové přínosy, lepší možnost volby, sociální kontakty, rozvoj odvětví, konkurenceschopnost, zdraví, ekologické přínosy, snadnější zvládnutí nových situací.

Úlohou státu je kvalifikovaně rozhodnout, které statky bude financovat a které se stanou statky soukromé spotřeby. **Problémem v tomto odvětví je měření výstupů** spojených zároveň s kvalitou poskytovaných služeb. Nejčastěji se používají výstupy jako počet žáků (dětí, studentů) nebo výše výdajů na určitý druh vzdělávání (druhy škol, zařízení). Existují argumenty pro i proti veřejnému poskytování statků. Silnou úlohu ve způsobu financování hraje kromě ekonomických ukazatelů i kulturní a společenská tradice. V oblasti vzdělání se může vyskytnout jev „černý pasažér“. Je to situace, kdy se poživatel veřejného statku nepodílí na úhradě, není vyloučen ze spotřeby a dochází k nesoutěživému chování. Druhým negativním jevem, který může nastat je jev „přetížení“. Jedná se o přebytečného spotřebitele, který by měl podléhat buď přímé regulaci (počet studentů přijatých ke studiu) nebo zavedení poplatku. Poplatek ovšem není tržní cenou, ale pouze nástrojem regulace (Ochrana, 2010).

Lidský kapitál

Ve druhé polovině 20. století se začal měnit pohled ekonomů na vzdělání a lidský kapitál. Lidský kapitál je chápán jako proces učení se novým dovednostem, získávání nových informací, které je následně člověk schopen analyzovat a aplikovat v dalším procesu. Vzdělání je tvoření, akumulace a následná péče o lidský kapitál.

Kategorie lidského kapitálu v průběhu života:

- předškolní příprava na rozvoj lidského kapitálu;
- formální vzdělávání;
- investice do vzdělávání na trhu práce – v době pracovního života;
- podpůrné vzdělávání v průběhu života (Ochrana, 2010).

Konečná úroveň vzdělání a kvalifikace ale nezávisí pouze na ceně a přístupu ke vzdělání. Cesta ke vzdělávání dětí často koreluje s úrovní příjmu domácností. Dále například výzkum v Rakousku ukázal, že úroveň vzdělání dětí závisí i na tzv. společenském dědictví, kdy děti ze vzdělanějších rodin dosahují vyšší úrovně vzdělanosti, na demografických podmínkách – zda žijí vzdělávané děti ve městech nebo na venkově a na mnoha jiných sociálních aspektech (Guger, 2009).

Školský systém

Vzdělávací systém je soustava všech vzdělávacích institucí, škol a školských zařízení včetně materiálního, finančního, personálního, legislativního nebo organizačního zajištění, které poskytuje jakoukoli formu vzdělávání. Vzdělávání může probíhat mnoha způsoby nejenom prostřednictvím škol, ale také mimoškolních vzdělávacích institucí (vzdělávání zaměstnanců, rekvalifikační kurzy, akreditační instituce), kulturních, spolkových nebo osvětových institucí a v neposlední řadě prostřednictvím technických médií (internet, televize, rozhlas). Financování mimoškolních aktivit je v kompetenci jednotlivých provozovatelů – jak veřejných, tak soukromých.

Školský systém se řídí školským zákonem a zajišťuje formální vzdělávání pro postupné získávání kvalifikace. Ve vyspělých zemích jsou školské systémy podobné – jejich základní dělení je na vzdělání primární, sekundární a terciální. Pro mezinárodní sjednocení školského systému se používá mezinárodní standardní klasifikace vzdělání **ISCED (International Standard Classification of Education)**, jež patří ke klasifikacím OSN (Organizace spojených národů). Je přijata členskými státy UNESCO. Tato klasifikace slouží pro uspořádání, zařazování a následné uznávání vzdělávacích programů a kvalifikací do vzdělávacích úrovní a oborů. Současný standard je platný od roku 2011 a její přeložená a používaná verze v ČR se uplatňuje pod názvem **CZ-ISCED 2011**. V následující tabulce č. 4 je znázorněno rozdělení kódování úrovní vzdělávání (první číslice kódu).

Tabulka č. 4: Kódování úrovní ISCED

Vzdělávací program (ISCED-Programmes)		Úroveň dosaženého vzdělání (ISCED-Attainment)	
0	Vzdělávání v raném dětství	0	Nižší než primární vzdělání
1	Primární vzdělávání	1	Primární vzdělávání
2	Nižší sekundární vzdělávání	2	Nižší sekundární vzdělávání
3	Vyšší sekundární vzdělávání	3	Vyšší sekundární vzdělávání
4	Postsekundární neterciální vzdělávání	4	Postsekundární neterciální vzdělávání
5	Krátký cyklus terciálního vzdělávání	5	Krátký cyklus terciálního vzdělávání
6	Bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	6	Bakalářská nebo jí odpovídající úroveň
7	Magisterská nebo jí odpovídající úroveň	7	Magisterská nebo jí odpovídající úroveň
8	Doktorská nebo jí odpovídající úroveň	8	Doktorská nebo jí odpovídající úroveň
9	Vzdělávání jinde neuvedené	9	Vzdělávání jinde neuvedené

Zdroj: vlastní zpracování na základě Statistická klasifikace, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online], 2019

Statistické získávání dat a následné vykazování probíhá zejména z důvodu dalšího zpracování, analýz a následného finančního plánování veřejného sektoru. Klasifikace jsou hierarchicky uspořádané pro zpracování ekonomických sociálních nebo demografických jevů a procesů. Běžně užívanými klasifikačními systémy v oblasti školství jsou v ČR:

- klasifikace ekonomických činností: **CZ-NACE** (např. kód 85.10 – 85 Vzdělávání, 10 Předškolní vzdělávání);
- klasifikace územních statistických jednotek: **CZ-NUTS** (např. kód CZ063 – Kraj Vysočina);
- klasifikace zaměstnání: **CZ-ISCO** (např. kód 23420 – 234 Učitelé na 1. stupni ZŠ a učitelé v oblasti předškolní výchovy, 20 Učitelé v oblasti předškolní výchovy);
- mezinárodní klasifikace oborů vzdělání **ISCED-F** (např. kód 0112 – 01 Vzdělávání a výchova, 12 Příprava učitelů pro předškolní vzdělávání a výchovu).²

²Statistická klasifikace, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]

3.2.1 Struktura školství v České republice a právní úprava

Struktura školství v ČR vychází především z tradičního uspořádání, ale systém se rovněž synchronizuje s mezinárodními klasifikacemi, zejména ISCED. V oblasti financování školství a výkonu státní správy je nejvyšším orgánem Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Financování se uskutečňuje prostřednictvím schváleného státního rozpočtu v rámci **kapitoly 333**. Podmínkou pro poskytování prostředků subjektům ze státního rozpočtu je zapsání škol a školských zařízení v rejstříku škol a školských zařízení. Průkazným dokumentem o zápisu je zřizovací listina. Školský rejstřík funguje obdobně jako např. obchodní rejstřík, kdy soukromé subjekty vznikají zápisem u příslušného soudu.

Struktura školství dle financování a řídicího vlivu MŠMT:

- **Přímo řízené organizace**
  - Vysoké školy – veřejné vysoké školy, státní vysoké školy, soukromé vysoké školy;
  - Administrativa, výzkumné ústavy.
- **Kraje – regionální školství**
  - Vyšší odborné školy;
  - Základní a mateřské školy;
  - Gymnázia a střední odborné školy;
  - Střední odborná učiliště, odborná učiliště;
  - Školská zařízení (Peková, 2008).

Legislativa

Jako každý jiný odvětví se také vzdělávání a školství řídí celou řadou vzájemně se ovlivňujících legislativních předpisů. První velkou skupinou jsou zákony ekonomického rázu týkající se veřejných rozpočtů, hospodaření s veřejnými prostředky, kontroly hospodaření a obecných předpisů (správa daní, tvorba fondů, mzdová a zaměstnanecká legislativa, veřejné zakázky apod.)

Druhou skupinou jsou předpisy školské legislativy, mezi nejdůležitější patří:

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách;
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání – **školský zákon**;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících;

- Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, Vyhláška č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání;
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných;
- Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí.

3.2.2 Financování regionálního školství

V České republice se za region v rámci financování školství považuje nejčastěji kraj a takové instituce, které v regionu vykonávají danou správu. Zásadním prvkem pro systém financování a tok finančních prostředků je zřizovatel dané instituce. Základní rozdělení je znázorněno v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Základní rozdělení škol a jejich zřizovatelé

Druh vzdělávání (školy)	Zřizovatelé
Preprimární (mateřské školy)	MŠMT, kraj, obec, církev, soukromá instituce
Primární a nižší sekundární (základní školy)	MŠMT, kraj, obec, církev, soukromá instituce
Vyšší sekundární a postsekundární (střední školství)	MŠMT, kraj, obec, církev, soukromá instituce, jiný resort
Terciální neuniverzitní (vyšší odborné školy)	Kraj, církev, soukromá instituce, jiný resort
Terciální (vysoké školy)	Státní (Ministerstvo vnitra a obrany), veřejné (zřizované zákonem jako součást vládních institucí), soukromé subjekty

Zdroj: vlastní zpracování

Nadřazeným orgánem při financování školství je vždy MŠMT. Na krajské úrovni jsou to odbory školství jednotlivých krajů (OŠKÚ). V jejich kompetenci je hospodaření s přidělenými prostředky, přerozdělování na nižší úrovně řízení (obce) nebo přidělování financí jednotlivým subjektům (přímo krajem zřizovaným školám, institucím a organizacím). Dále OŠKÚ schvaluje a kontroluje dotační programy a rozvojové projekty,

zajišťuje jejich finanční vypořádání. Relativně samostatným orgánem je Česká školní inspekce.

Financování probíhá na základě přesného statistického vykazování jednotlivých subjektů. Statistická data se zasílají nejčastěji na sběrné místo Úřadu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), spadající pod MŠMT nebo na Český statistický úřad, jež je ústředním orgánem státní správy České republiky.

Normativy

MŠMT provádí rozpis přímých výdajů na vzdělání dle **republikových normativů** na jednotlivé kraje. Normativy stanovují finanční prostředky násobené počtem dětí, žáků nebo studentů, ale obsahují také prostředky na financování dalších aktivit spojených se vzděláváním, jako jsou např. stravování, zájmové činnosti, družiny, ubytování, vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami nebo další vzdělávání dospělých.

Krajský úřad provádí dle statistických výstupů jednotlivých zařízení rozpis přímých výdajů na vzdělání také normativní metodou, ovšem podle **vlastních krajských normativů** obdobným způsobem, tedy dle počtu vykázaných skutečností. Krajský úřad si vytváří rezervu pro mimořádné výdaje, které může poskytnout na základě konkrétní žádosti.

Soukromé školy a školská zařízení jsou financovány prostřednictvím krajských úřadů, ale na základě státních normativů.

Financování škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi

Financování probíhá prostřednictvím dvou základních toků:

- a) **Přímé výdaje na vzdělání – státní příspěvky prostřednictvím účelových dotací jednotlivým krajům.** Tyto prostředky slouží k úhradě:
  - mzdových nákladů – platy, sociální a zdravotní pojištění, příspěvky do fondu kulturních a sociálních potřeb;
  - ostatních nákladů souvisejících s pracovně právními vztahy – např. ochranné pracovní pomůcky, pracovně lékařské prohlídky;
  - výdajů na pomůcky, školní potřeby a učebnice, pokud jsou ze zákona poskytovány bezplatně;
  - výdajů na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

- b) **Provozní výdaje** – hradí zřizovatel. Jsou to výdaje jak investičního charakteru, tak výdaje běžné na zajištění chodu zařízení. Mezi nejčastější výdaje patří energie, odpisy majetku, hrazení potřeb nepokrytých z přímých výdajů na vzdělání, náklady na majetek, opravy, pojistné, spotřební materiál.³

Jednotlivá zařízení mohou své potřeby financovat také z vlastních příjmů, doplňkové činnosti nebo sponzorských darů. Tyto příjmy vždy se souhlasem zřizovatele.

3.2.3 Systém financování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V současné společnosti je zakotveno právo na vzdělání všech lidí mezinárodními úmluvami a z toho vyplývá i právo na vzdělání dětí (u základního vzdělání též povinnost), žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, popřípadě i žáků nadaných. Obecně jsou náklady na takové vzdělávání vyšší, protože je nutná zvýšená péče v oblasti speciálně pedagogické péče, psychologické péče, diagnostiky, personálního zajištění, materiálního zajištění, výukových pomůcek, zřizování speciálních škol apod. Celá problematika speciálního školství se prolíná s lékařskou péčí a velmi důležitá je samozřejmě spolupráce rodiny. Speciální školství není ovšem jen o zdravotně postižených dětech, ale zabývá se také rozdíly na úrovni kulturní, etnické, jazykové, věkové, kognitivních předpokladů, mentálních schopností nebo osobnostních a temperamentových charakteristik vzdělávaných (Hájková, 2010).

V současnosti se v ČR prosazuje trend inkluzního vzdělávání. Jeho základem je právě právo každého žáka na vzdělání v zařízení, které nejčastěji vybírá zákonný zástupce, za předpokladu schválení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Znamená to, že dítě může být začleněno do speciální školy, speciální třídy v běžné škole nebo do běžné třídy (dítě individuálně integrované) podle platné legislativy. Pro sociální začlenění dětí je důležitá zákonná možnost zařazení do školy ve spádové oblasti (zákon č. 561/2004 Sb. školský zákon). ŠPZ určí míru závažnosti postižení dítěte a stanoví konkrétní vhodná podpůrná opatření k zajištění vzdělávání. Daná škola dítěti musí vytvořit podmínky pro jeho vzdělávání (Hájková, 2010).

Speciální školy jsou financovány prostřednictvím stále zvýšených krajských normativů, ostatní školy vykazují svoji zvýšenou finanční potřebu na jednotlivé žáky se speciální vzdělávací potřebou podle konkrétních podpůrných opatření.

---

³ Financování regionálního školství | Kraj Vysočina. Kraj Vysočina | Titulní stránka [online]

Školská poradenská zařízení

Nejdůležitější legislativní oporou pro práci školských poradenských zařízení je vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Vyhláška určuje přesný postup práce s žáky, zařazování do stupně podpůrného opatření, vytváření doporučení pro práci, stanovuje organizaci výuky, počty žáků ve třídě i nutnost personální podpory. Všechny tyto postupy mají přímý vliv na finanční náročnost vzdělávání žáka se speciálně vzdělávacími potřebami, a to v rovině péče ŠPZ, péče přímo ve školách a také zvýšené administrativní náročnosti. ŠPZ participují na vzdělávacím procesu u klientů, kteří mají nějakým způsobem znesnadněno vzdělávání od 3 let věku klienta do ukončení středního vzdělání. Práce s klientem a jeho rodiči probíhají individuálně nebo i skupinově.⁴

V ČR jsou zřizovány dvě formy institucí:

- **Speciálně pedagogická centra (SPC)** – tato zařízení poskytují poradenské a diagnostické služby dětem, žákům a studentům (dále klientům) s postižením zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním, vadami řeči, autismem a souběžným postižením více vadami. Jedná se o péči dlouhodobou, kdy klienti mohou být zařazeni v péči po celou dobu vzdělávání, mnohdy až do ukončení středního vzdělávání (příloha č. 4 k vyhlášce č. 72/2005, o poskytování poradenských služeb).
- **Pedagogicko-psychologické poradny (PPP)** - poradny poskytují péči klientům s poruchami chování, specifickými poruchami učení a dětem mimořádně nadaným. Poradny často vlastní diagnostikou zjišťují připravenost žáků na povinnou školní docházku, poskytují poradenské služby klientům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti, klientům z odlišného kulturního prostředí a zajišťují prevenci rizikového chování prostřednictvím školních metodiků prevence – problém šikany (vyhláška č. 72/2005 Sb.).

Administrativní postup financování podpůrných opatření

Dítě se speciálně vzdělávací potřebou lze na základě doporučení školského poradenského zařízení zařadit do této kategorie kdykoli během roku. Podmínkou je psychologická nebo

---

⁴ Školská poradenská zařízení (ŠPZ), Národní ústav pro vzdělávání [online].

speciálně pedagogická diagnostika, na jejímž základě ŠPZ žáka zařadí do 1. – 5. stupně podpůrného opatření. Zákonný zástupce vždy musí souhlasit s poskytováním takové péče. ŠPZ dále spolupracuje se školou, kde se žák vzdělává a po vzájemných konzultacích vystaví dle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. – „*Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole*“.

Doporučení k podpůrným opatřením obsahuje:

- metody výuky a úpravu obsahu vzdělávání;
- formy vzdělávání;
- očekávané výstupy a jejich úpravy;
- organizace výuky a požadavky na organizaci, péče;
- personální pedagogická podpora (asistent pedagoga, pedagog, školní speciální pedagog, školní psycholog);
- personální nepedagogická podpora (tlumočník, přepisovatel pro neslyšící);
- přítomnost další osoby (osobní asistent, zdravotní, jiný pracovník);
- způsob hodnocení žáka;
- zařazení do speciální školy nebo třídy;
- pomůcky pro výuku;
- prodloužení délky vzdělávání.⁵

Ředitel školy obdrží doporučení, nechá jej schválit a podepsat zákonnému zástupci, následně vykáže potřebu podpůrného opatření pro vzdělávaného v příslušném měsíci ve výkazu odesílaném přes portál ÚIV. Na základě výkazu se škole poskytnou prostředky přesně dle vykázané potřeby. Prostředky poskytuje krajský úřad, a to vždy prostřednictvím zřizovatele daného subjektu. Je zřejmé, že prostředky na podpůrná opatření mohou být poskytnuty na mzdové výdaje (asistenti pedagoga, další pedagogové) i na výdaje materiální či investiční povahy (kompenzační pomůcky, IT pomůcky). Důležitou oblastí ve vztahu k financování je také snížený celkový počet dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Doporučení ŠPZ má určenou délku platnosti dle typu diagnózy a mělo by korespondovat s údaji vykazovanými ředitelem. Platnost podpůrných opatření se musí sledovat a po každém roce se účinnost reviduje a vyhodnocuje.

---

⁵ Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

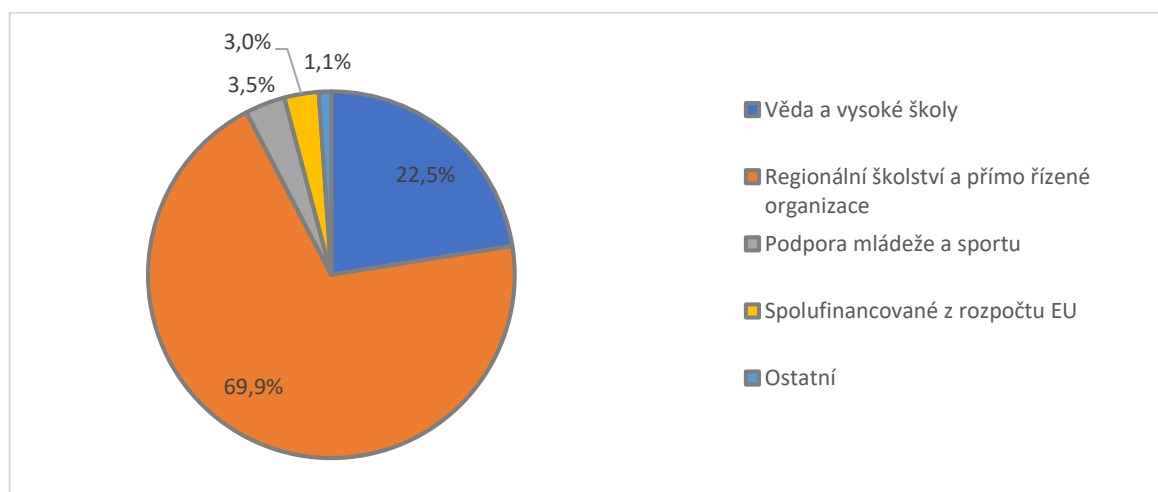
4 Praktická část

Diplomová práce se zabývá analýzou výdajů státního rozpočtu na vzdělání, posuzuje stabilitu celého výdajového systému v čase a dále srovnává přímé výdaje na vzdělání v jednotlivých krajích České republiky. Podrobněji se zabývá zhodnocením jednotlivých krajských metodik a konkrétních normativů pro speciálně pedagogická centra v závislosti na jednotkách výkonu. V práci bude pomocí statistických metod vybrána nejvhodnější metodika pro stanovení možného jednotného normativu.

4.1 Financování školství v ČR

Základní právní úpravou pro financování školství v ČR je každoročně schvalovaný a na konci kalendářního roku vydávaný zákon o státním rozpočtu České republiky na následující kalendářní rok. Rozpočet je rozdělen na kapitoly, z nichž na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připadá kapitola s číslem 333. Každá kapitola obsahuje vymezené specifické ukazatele příjmů a výdajů (graf. č. 1) a dále průřezové ukazatele jednotlivých výdajů ministerstva. Grafické znázornění vypovídá o tom, že nejvyšší částka 143,723 mld. Kč plyne na regionální školství a ministerstvem přímo řízené organizace. Druhým významným ukazatelem jsou výdaje spojené s financováním provozu vysokých škol, výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, a to 46,263 mld. Kč. Ostatní výdaje dosahují v souhrnu 15,773 mld. Kč.

Graf č. 1: Výdaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2019

Zdroj: Zákon č. 336/2018 Sb., o rozpočtu České republiky na rok 2019

Časové řady ekonomických ukazatelů

Při porovnávání konkrétních ekonomických dat vztahujících se k výdajům na vzdělání nebo školství, je jedním z mezinárodně uznávaných ukazatelů vztah určitého veřejného výdaje k hrubému domácímu produktu (dále HDP). Ukazatel HDP vyjadřuje hodnotu vytvořených statků a služeb za období (nejčastěji 1 kalendářní rok) na určitém území, vyjadřuje se v národních měnách. Na ukazatele vyjádřené v národních měnách mají z pohledu posuzování časové řady dat vliv zejména míra inflace a ukazatel celkový počet obyvatel pro stanovení HDP na 1 obyvatele. Výši výdajů na vzdělání v běžných cenách ovlivňuje jak celkové postavení ekonomiky, výše celkových veřejných výdajů, míra inflace, počet zaměstnanců v resortu a jejich platy, tak mnoho dalších makroekonomických ukazatelů (tabulka č. 6).

Tabulka č. 6: Časové řady základních ekonomických ukazatelů

Rok		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ukazatel	MJ							
HDP	mil. Kč b.c.	3 062 444	3 264 931	3 512 798	3 840 117	4 024 117	3 930 409	3 962 464
HDP na 1 obyvatele	Kč/ obyvatele	300 036	319 025	342 156	372 007	385 833	374 628	376 759
Míra inflace	% r/r	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5
Průměrná hrubá mzda v ČR	Kč	17 466	18 342	19 546	20 957	22 595	23 344	23 864
Průměrná mzda v resortu vzdělávání	Kč	17 748	18 787	20 040	21 251	22 119	23 429	23 033
Počet zaměstnanců v resortu vzdělávání	v tis. př. osob	271,8	270,0	266,8	269,0	267,9	265,5	269,5
Veřejné výdaje na školství	mil. Kč b.c.	123 042	130 319	142 834	152 988	151 003	163 943	162 965
Celkové výdaje státního rozpočtu	mil. Kč b.c.	862 892	922 798	1 020 640	1 092 275	1 083 944	1 167 009	1 156 793

Rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ukazatel	MJ							
HDP	mil. Kč b.c.	4 033 755	4 059 912	4 098 128	4 313 789	4 595 783	4 767 990	5 047 267
HDP na 1 obyvatele	Kč/ obyvatele	384 289	386 317	389 900	409 870	435 911	451 288	476 628
Míra inflace	% r/r	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5
Průměrná hrubá mzda v ČR	Kč	24 455	25 067	25 035	25 768	26 591	27 764	29 638
Průměrná mzda v resortu vzdělávání	Kč	23 775	24 403	24 829	25 271	25 728	26 711	28 386
Počet zaměstnanců v resortu vzdělávání	v tis. př. osob	269,8	269,4	27,1	273,2	275,7	277,4	286,6
Veřejné výdaje na školství	mil. Kč b.c.	173 722	171 370	172 805	178 713	182 848	173 449	194 823
Celkové výdaje státního rozpočtu	mil. Kč b.c.	1 155 526	1 152 387	1 173 128	1 211 608	1 297 321	1 219 840	1 279 800

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů MŠMT (Statistická ročenka školství), ČSU

Pro hodnocení ekonomických ukazatelů vztahujících se ke vzdělávání byla získána a použita data z let 2004 až 2017. Všechna data byla získána z veřejně přístupných databází Českého statistického úřadu nebo ze statistik zveřejněných na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Struktura dat je vybrána zejména s ohledem na vypovídací schopnost dat vztahujících se k převažující části výdajů na vzdělání, což jsou přímé výdaje na vzdělání (platy a související osobní náklady). Data v časové řadě mají vypovídací schopnost pro analýzu dlouhodobých trendů, posouzení stability systému nebo porovnání výdajů do vzdělání s ostatními odvětvími hospodářství. Ukazatel HDP (hrubý domácí produkt) je peněžní hodnotou statků a služeb vytvořených za kalendářní rok na území státu. HDP vypovídá o výkonnosti ekonomiky a je jedním z hlavních ukazatelů také při mezinárodním srovnání, kdy se hodnota nejčastěji přepočítává na jednoho obyvatele.

Výdaje na školství

Celkové výdaje státního rozpočtu jsou dány zákonem a řídí se zejména aktuální hospodářskou situací a aktuálními politickými cíli. Porovnání absolutní výše výdajů v Kč nemá řádnou vypovídací schopnost bez souvislosti s důležitými makroekonomickými ukazateli a s celkovým stavem resortu školství vůči národnímu hospodářství.

V jednotlivých letech 2004 – 2017 jsou porovnávány výdaje na školství (graf č. 2):

a) Podíl výdajů na školství vůči celkovému HDP (M.1)

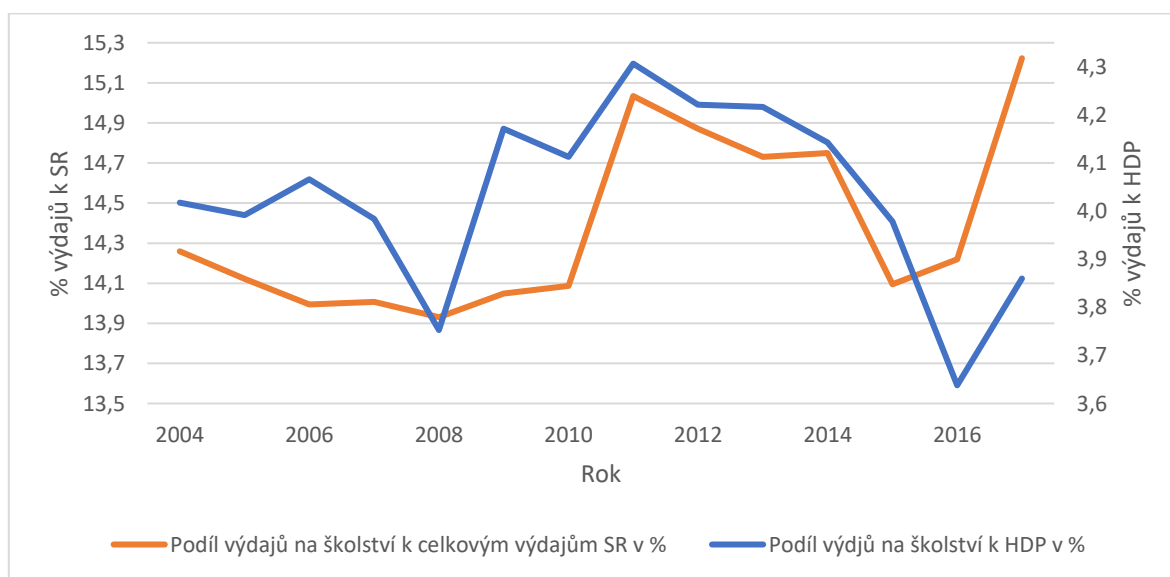
Hodnoty se pohybují v rozmezí 3,6 % v roce 2016 až po 4,3 % v roce 2011. V průběhu sledovaného období jsou však hodnoty poměrně stabilní. Ani z důvodu hospodářská krize po roce 2008 není zaznamenán výraznější propad. Naopak zářející je propad výdajů na vzdělání vůči HDP v roce 2016, kdy je zaznamenán hospodářský růst. V roce 2017 se již podíl zvedá, ale zdaleka nedosahuje hodnoty z let 2008 – 2014, kdy dosahoval podíl více než 4 %.

b) Podíl výdajů na školství vůči celkovým výdajům státního rozpočtu (M.2)

Hodnoty podílu výdajů k výdajům státního rozpočtu dosahují ve sledovaném období hodnoty v rozmezí 13,9 % v roce 2008 až 15,2 % v roce 2017. Tento ukazatel vykazuje vyšší hodnotu 15,0 % i v roce 2011. Nejvyšší hodnota podílu je na konci sledovaného období, a to dokonce o celé 1 % oproti předchozímu roku 2016. Do značné míry to jistě souvisí s vládní politikou a zvyšováním platů ve školství v posledních letech.

Podíly výdajů na školství můžeme hodnotit jako stabilní, výrazně je neovlivnila ani hospodářská krize po roce 2008. Státní politika je momentálně nakloněna růstu platů, proto se dá očekávat spíše rostoucí trend.

Graf č. 2: Výdaje na školství v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat tabulky č. 6

Tempo růstu platů

Jde o výpočet indexu růstu z jednoduchého řetězového indexu vyjádřeného v procentech, a to vždy k proměnlivému základu, tedy k hodnotě předcházejícího roku (M.3).

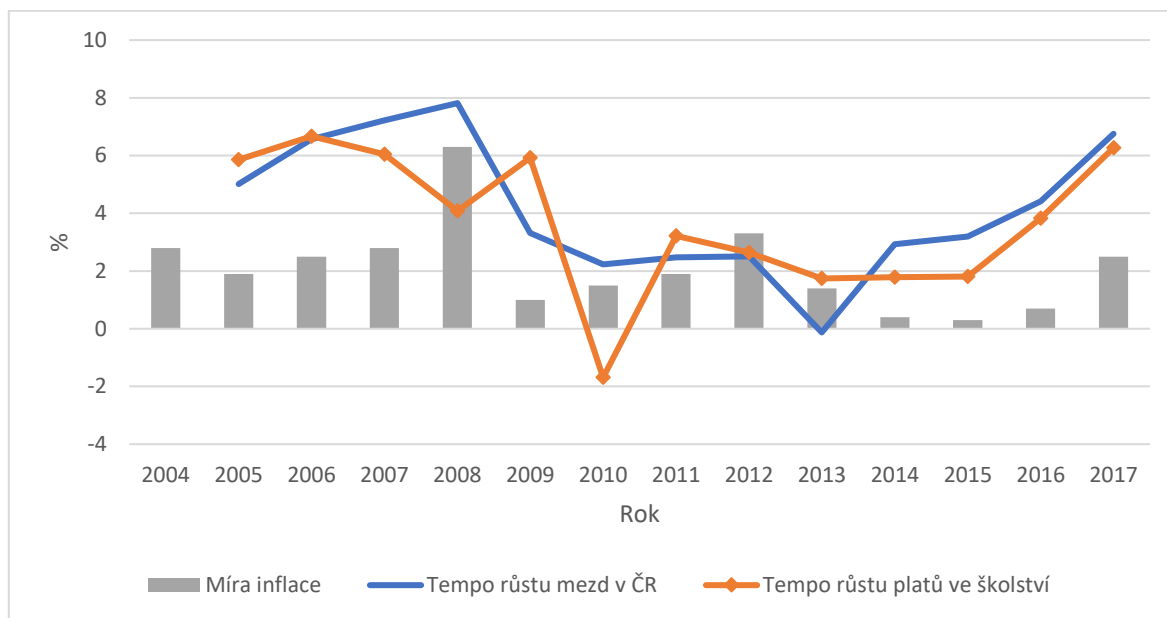
Pro názornost byly zvoleny tři ukazatele, které mají souvislost s růstem platů ve školství (graf č. 3). Je vypočteno a znázorněno tempo růstu platů ve školství a graficky porovnáno s tempem růstu celkových průměrných hrubých mezd v ČR a zároveň je přiřazena míra inflace, která má vliv na reálnou mzdu. U tohoto znázornění byla použita data z let 2004 až 2017.

Na začátku i na konci sledovaného období se vypočtené hodnoty téměř rovnají a dosahují přibližně 6 %. Inflace je oproti tomu daný ukazatel, jež definuje meziroční nárůst cenové hladiny souboru zboží a služeb a ovlivňuje výši reálné mzdy. Po většinu sledovaného období je míra inflace nižší než tempo růstu mezd v ČR nebo platů ve školství. Výrazný zlom představuje rok 2008, kdy lze pozorovat rozkolísání stability zvyšování mezd v ČR nebo platů ve školství. Pro školství se jeví jako nejhorší období rok 2009 a 2010, kdy se tempo růstu platů zaměstnanců ve školství výrazně snižovalo, a to téměř o 8 %. Pokles byl v období let 2009 a 2010 výraznější než u celkových mezd v ČR. Celkové mzdy však vykazovaly pokles tempa růstu pozvolnější, i když v letech 2008 až 2013 se snížil také celkem o 8 %. V tomto období se také nedá jednoznačně hovořit o nárůstu reálné mzdy, protože tempa růstu mezd nebo platů v ČR ani v resortu školství jsou minimálně nad hodnotami inflace nebo v některých obdobích i pod její úrovní. Zlepšení stavu nastává od roku 2014, kdy se zlepšuje celkový stav národního hospodářství a zároveň lze pozorovat i větší odstup tempa růstu mezd od míry inflace. Rok 2017 ukazuje zhruba o 4 % vyšší tempo růstu mezd a platů oproti inflaci.

Porovnáme-li tempa růstu celkových mezd v ČR s tempem růstu platů v resortu školství za sledované období, lze konstatovat, že celkové mzdy vykazují hladší křivku s výraznějším poklesem jen v roce 2013, kdy se tempo růstu dostává dokonce pod hodnotu inflace. To lze přisuzovat zejména pomalejší reakci a opatrnosti v oblasti zvyšování mezd zaměstnavatelů při nastalém ekonomickém růstu, protože mzdy odráží skutečný zjištěný stav. Naopak ve školství se plánují platy rozpočtově na další období a musí vycházet ze stavu ekonomiky minulého období a prognóz na období budoucí. Celosvětová krize a místní politické cíle

ČR způsobily propad růstu platů v resortu školství nejvíce v letech 2006 až 2011 oproti celkovým mzdám. Situace se zlepšuje na konci sledovaného období.

Graf č. 3: Tempo růstu mezd, platů a míry inflace

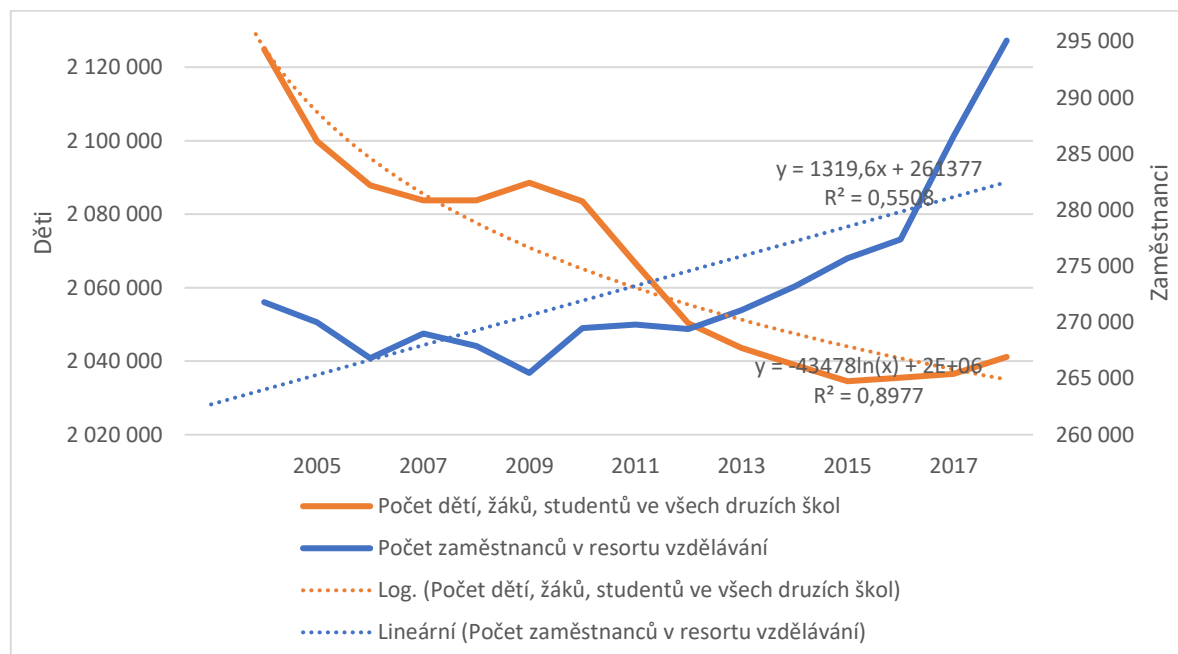
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat tabulky č.6

Zaměstnanci

Dalším důležitým ukazatelem při hodnocení výdajů do vzdělávání a platů ve školství je počet zaměstnanců (graf č. 4). Počet zaměstnanců závisí zejména na výkonech a nastavených normativech pro maximální počet zaměstnanců vůči jednotlivým vykázaným výkonům (počet dětí, žáků, studentů, tříd, míra vykázaného zdravotního postižení, velikost školy aj.). Ve sledovaném období se počet zaměstnanců pohyboval v rozmezí zhruba 266 tis. až 287 tis. a má rostoucí trend. V grafu je znázorněna lineární trendová funkce (M.4). Celkový počet zaměstnanců samozřejmě souvisí s počtem vzdělávaných, s kvalitou poskytovaného vzdělávání, s velikostí tříd nebo i s mírou začleňování a inkluze vzdělávaných se speciálními vzdělávacími potřebami. Počet vzdělávaných ve sledovaném období vykazuje klesající trend, jak v grafu č. 5 znázorňuje logaritmická funkce (M.5). Celkový pokles vzdělávaných byl 84 tis., což představuje za sledované období přibližně 4 %. V současné době je zvláště v předškolním a základním vzdělávání trendem snižování počtu dětí ve třídách nebo začleňování dítěte SVP a s tím související nárůst speciálních pracovníků a asistentů

pedagoga. Zvyšování počtu zaměstnanců tedy nemusí přímo souviset s počtem vzdělávaných, jak znázorňuje graf č. 5.

Graf č. 4: Počet zaměstnanců ve školství a počet vzdělávaných

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat tabulky č. 6

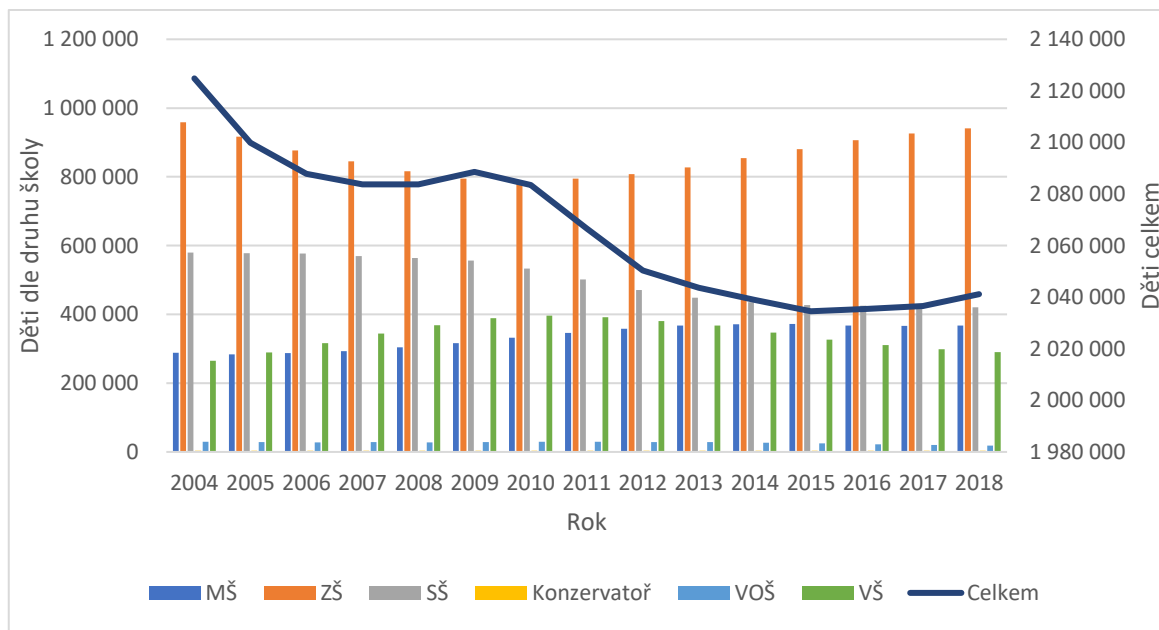
Počty dětí, žáků a studentů

Ve sledovaném období let 2004 až 2017 jsou znázorněny počty dětí začleněné v předškolním vzdělávání, základním vzdělávání, středním vzdělávání, konzervatořích, vyšších odborných školách a vysokých školách a následně součet jednotlivých hodnot. Počet dětí ve vzdělávání závisí nejvíce na demografickém vývoji ve společnosti. V ČR je zavedena povinná školní docházka, což znamená ukončení základního vzdělání, obvykle 9. třídou. Povinná školní docházka začíná již v mateřských školách u dětí předškolních – tj. u dětí, které v daném školním roce dosáhnou věku 6 let.

Celkový součet vzdělávaných na průměrné úrovni 2,06 milionu je velmi stabilní hodnotou. Mění se ale proporce jednotlivých stupňů vzdělávání. Zatímco počty dětí v mateřských školách (průměrně 334,8 tis.) se mírně zvyšují, základní školy (průměrně 862,3 tis.) zaznamenaly pokles v letech 2009 až 2012 a následně pozvolný nárůst, střední školy (průměrně 500,5 tis.) zaznamenávají úbytek studentů výraznější v celém sledovaném

období. Na vysokých školách studovalo (průměrně 338,8 tis.) nejvíce studentů v letech 2008 až 2013 a nyní mají počty studentů klesající trend. Počty studentů konzervatoří (průměrně 3,6 tis.) a vyšších odborných škol (průměrně 26,7 tis.) jsou z hlediska sledování nepodstatné.

Graf č. 5: Počty dětí, žáků a studentů

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů ČSÚ (Statistické ročenky, 2018)

4.2 Právní rámec financování regionálního školství

Přehled základní legislativy v oblasti školství je uveden v kapitole 3.2.1. Nejdůležitějšími právními předpisy k financování regionálního školství pro školy a školská zařízení zřizovanými kraji, obcemi nebo dobrovolnými svazky obcí jsou následující:

- Zákon č. 561 /2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- Vyhláška č. 310/2018 Sb., o krajských normativech.
- Směrnice MŠMT č.j.: 24005/2016, o závazných zásadách pro rozpisy a návrhy rozpisů finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností, v platném znění.

Nedílnou součástí dalšího rozdělení finančních prostředků na platy nebo mzdy, tvořící převážnou část vynaložených prostředků, jsou předpisy týkající se přímo úprav podmínek pro poskytování platů:

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovních.
- Nařízení vlády č. 564/2006 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.
- Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.
- Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě.

Školský zákon

Školský zákon je poměrně rozsáhlý právní předpis, který ve své čtrnácté části upravuje financování škol a školských zařízení **ze státního rozpočtu** – „přímé výdaje na vzdělání“. Jedná se o finanční prostředky (neinvestiční výdaje) určené pro činnost škol a školských zařízení – na platy, mzdy nebo náhrady platů, odstupné, sociální a zdravotní pojištění, přiděl do FKSP, další závazky plynoucích z pracovně-právních vztahů, na další osobní náklady (ochranné pracovní pomůcky, zdravotní prohlídky, vzdělávání pedagogických pracovníků, cestovní náhrady), na učební pomůcky poskytované dětem zdarma, na další činnosti přímo související s rozvojem a kvalitou vzdělávání. Jedná se o zařízení zřízené:

- a) ministerstvem – těmto zařízením se navíc poskytují finance i na investiční výdaje dle zvláštního právního předpisu;
- b) registrovanými církvemi;
- c) obcemi nebo svazky obcí;
- d) kraji;
- e) poskytovateli vzdělávání v zahraničí.

Další důležitou částí školského zákona je část sedmnáctá, kde jsou stanoveny povinnosti obcí a krajů vykonávajících samosprávu ve školství. Povinností obcí je zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky u dětí s místem trvalého pobytu na jejich území. S tím souvisí zajištění výdajů na provoz nebo investice školám a školským zařízením,

kteře řizuje. Obec řizuje nejčastěji základní školy, mateřské školy, školní jídelny, základní umělecké školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání.

Kraje také zajišťují výdaje jimi zřizovaným právnickým osobám vykonávajících činnost škol a zařízení mimo výdaje ze státního rozpočtu pro vzdělávající se v daném obvodu. Kraje řizují obvykle střední školy, vyšší odborné školy, školy speciální, ubytovací zařízení nebo dětské domovy.

Školský zákon upravuje financování regionálního školství prostřednictvím rozvojových programů, nejčastěji vyhlašovaných MŠMT. Pokud se obec zapojí do projektu na podporu vzdělávání z prostředků EU, může se škola stát na základě smlouvy o partnerství příjemcem finančních prostředků. Zřizovatelé mají pak další práva a povinnosti vůči svým zařizováním z hlediska finančních vypořádání, kontrol i metodického vedení.

4.2.1 Republikové normativy

Postup pro stanovení republikových výkonových normativů vychází ze školského zákona a zároveň musí být v souladu se zákonem o státním rozpočtu, jeho výši a strukturou. Principy normativního rozpisu na rok 2019 vychází z materiálu č.j. MŠMT – 41631/2018.

Alokace do rozpočtů jednotlivých krajů probíhá pouze prostřednictvím výkonového financování (97 %) a programového (rozvojové programy) financování (3 %) disponibilních zdrojů. Republikové normativy stanovuje MŠMT jako výši výdajů připadajících na vzdělávání a související služby pro jeden výkon – dítě, žák, student v příslušné věkové kategorii podle druhu školy nebo školského zařízení zřizovanými ÚSC v rámci regionálního školství vždy na kalendářní rok. Druhým normativním ukazatelem je limit počtu zaměstnanců na 1000 dětí, žáků nebo studentů dle každé věkové kategorie (tabulka č.7). Údaje na každý další hospodářský rok MŠMT získává z tzv. „zahajovacích výkazů“, které každé zařízení zapsané ve školském rejstříku musí odevzdat a vyplňuje k datu 30. 9. příslušného roku. Školní jídelny vyplňují výkaz k 31. 10. Jde o velmi podrobně vykazované skutečnosti o jednotlivých zařizováním, jejich vzdělávaných, stravovaných nebo ubytovaných, jejich speciálních vzdělávacích potřebách i počtech zaměstnanců, včetně úvazků a funkcí, které v zařizováním vykonávají.

Tabulka č. 7: Republikové normativy pro školy zřízené ÚSC na rok 2019

Věková kategorie	NIV celkem	MP celkem	MPP celkem	MPN celkem	ONIV celkem	Zam.
	Kč/žáka	vč. odvodů	vč. odvodů	vč. odvodů	Kč/žáka	z./1000 ž.
		Kč/žáka	Kč/žáka	Kč/žáka		
3 - 5 let	58 191	57 650	44 763	12 887	541	126,488
6 - 14 let	74 069	72 933	60 862	12 071	1 136	127,848
15 - 18 let	86 461	85 344	69 182	16 162	1 117	144,227
19 - 21 let	73 986	73 286	61 064	12 222	700	127,613
KZÚV	352 778	350 278	257 964	92 314	2 500	693,459

Zdroj: vlastní zpracování dle Republikové normativy MŠMT, 2019

Legenda: NIV neinvestiční výdaje celkem
 MP mzdové prostředky (včetně odvodů – soc., zdrav. zab., FKSP)
 MPP mzdové prostředky pedagogové
 MPN mzdové prostředky nepedagogové
 ONIV ostatní neinvestiční výdaje (cestové, ochranné pomůcky, vzdělávání)
 Zam.z. limit počtu zaměstnanců na 1000 žáků (dětí, studentů)
 KZÚV krajská zařízení ústavní výchovy

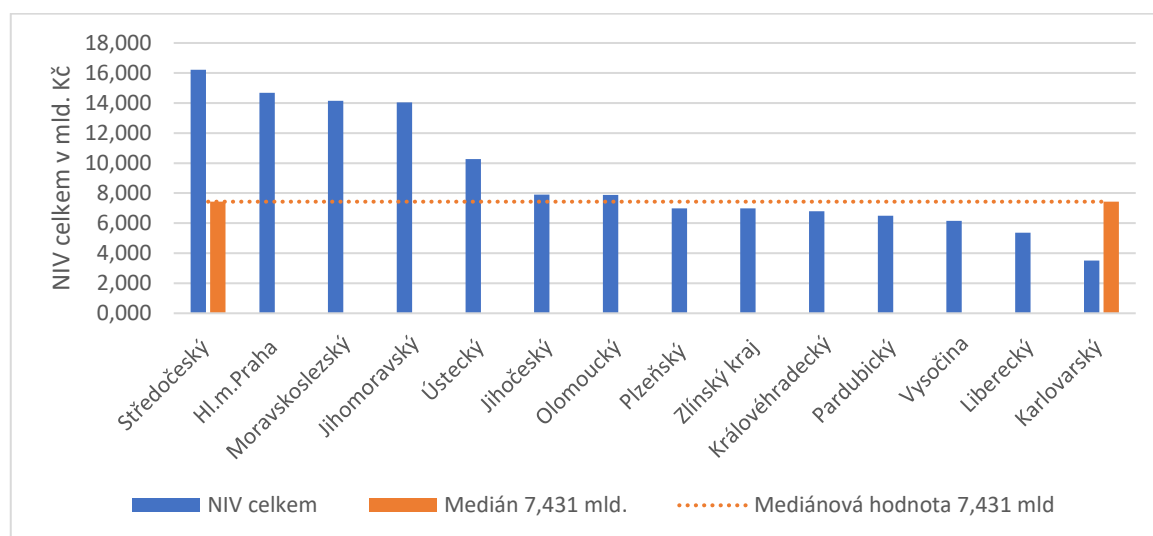
Republikové normativy slouží pouze pro rozdělení financí ze státního rozpočtu do jednotlivých rozpočtů krajů. Kraje přijmou celkovou sumu určenou na přímé výdaje všech zařízení regionálního školství ve svém obvodu a prostřednictvím vlastních krajských normativů následně přidělí finance jednotlivým subjektům.

V roce 2019 činil součet prostředků určených na regionální školství v ČR celkem 127 440 mil. Kč. Rozdělení prostředků se striktně řídí počtem vykázaných výkonů v jednotlivých krajích. Z grafického znázornění rozdělení (graf č. 6) je patrné, že kraje s největším počtem výkonů (vzdělávaných) jsou Středočeský kraj, Hlavní město Praha, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj. Nejméně výkonů vykazuje Kraj Vysočina, Liberecký kraj a Karlovarský kraj.

Graf č. 6 znázorňuje rozdělení přidělených finančních prostředků závazných ukazatelů neinvestičních výdajů v sestupném pořadí hodnot v jednotlivých krajích. V grafu je vyznačena hodnota mediánu (M.6) ve výši 7,431 mld. Kč, tato hodnota dělí kraje podle objemu NIV (neinvestičních výdajů) na dvě poloviny. Nejvíce výdajů v roce 2019 obdržely

kraje Středočeský s podílem 12,73 % na celkovém objemu neinvestičních výdajů, Hlavní město Praha s 11,53 %, Moravskoslezský kraj s 11,09 %, Jihomoravský s 11,02 %, Ústecký s 8,06 %, Jihočeský s 6,21 % a Olomoucký s 6,18 % objemu prostředků. Jsou to větší kraje v první polovině hodnoty mediánu, které čerpaly celkem 66,82 % objemu rozdělených NIV v České republice. Druhou polovinu menších krajů zakončuje Karlovarský kraj, který se podílí pouhými 2,75 % na celkovém objemu NIV v České republice.

Graf č. 6: Rozpis rozpočtu výdajů RgŠ v krajích v roce 2019 v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě Principy normativního rozpočtu MŠMT, 2019

4.2.2 Krajské normativy

Základní právní úprava pro stanovení krajských normativů vychází stejně jako republikové normativy ze školského zákona, který se zároveň odkazuje na zákony o obcích a krajích. Ministerstvo provádí kontrolu správného a efektivního využití jím přidělených finančních prostředků jednotlivým krajům. Ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí vydává ministerstvo směrnici, kterou se stanoví závazné zásady pro rozpis finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obcemi s rozšířenou působností a dále upravuje prováděcím právním předpisem limity počtu zaměstnanců v zařízeních zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí. Směrnice upravuje postup při zpravování krajské bilance předpokládaných potřeb k financování platů, prostředků na ostatní osobní náklady, odvodů k platům a ostatních neinvestičních výdajů, vycházející z ministerstvem rozepsaných prostředků pro jednotlivý kraj. Upravuje tvorbu a výši rezerv (v roce 2019 to bylo nejméně

1 % a nejvýše 4%), které slouží zejména k pokrytí změn nastalých během roku – nejčastěji prostředky na financování asistentů pedagoga, podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí s hlubokým mentálním postižením, výuky v cizím jazyce nebo výuky náboženství. Směrnice ministerstva dále upravuje předkládání návrhů rozpisů rozpočtu krajům jednotlivými obecními úřady, které jsou zřizovateli škol nebo školských zařízení.

Krajské úřady zpracovávají na základě konkrétních postupů vymezených vyhláškou č. 310/2018 Sb. o krajských normativech vlastní „Metodiku rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání na konkrétní rok“.

Pro příklad je uveden Kraj Vysočina – Metodika rozpisu přímých výdajů na vzdělávání na rok 2019 - č.j. KUJI 15874/2019 (tabulka č. 8). Rozpis vychází z republikových normativů (tabulka č. 7) a propočtu na vykázané výkony. Celkové prostředky jsou rozděleny do jednotlivých krajů.

Tabulka č. 8: Celkový rozpis rozpočtu pro Kraj Vysočina na rok 2019 v tis. Kč

Kraj Vysočina	NIV celkem	MP celkem	Odvody, pojistné	FKSP	ONIV celkem	Limit počtu zaměstnanců
Rok 2019	6 152 034	4 465 510	1 518 273	88 476	79 775	11 318

Zdroj: vlastní zpracování na základě Metodiky rozpisu Kraje Vysočina, 2019

Limit počtu zaměstnanců (Lim) se stanovuje pro jednotlivé školy podílem celkových prostředků určených na platy na kalendářní rok (P^{PI}) a průměrného měsíčního platu ($P^{prům}$), který slouží pro zajištění činnosti školy.

$$\text{Lim} = \frac{P^{PI} \text{ (v Kč)}}{12 * P^{prům} \text{ (v Kč/měsíc)}}$$

Rezerva na mzdové prostředky byla Krajem Vysočina vytvořena ve výši 2,8 % a rezerva na ONIV ve výši 4 % z přiděleného objemu prostředků.

Obce a kraje pro svá zařízení zpracovávají a předkládají odboru školství krajského úřadu návrhy rozpisů pro jimi zřízené organizace a zohlední zejména školy s počtem zaměstnanců nižším než 10, odloučená pracoviště a jiná specifika. Základním dokumentem ke stanovení

rozpisů je mzdová inventura daného zařízení, kde jsou na základě vzorů krajských úřadů vykazovány jednotliví zaměstnanci, jejich úvazky, platové třídy, stupně, nárokové příplatky i nenárokové složky mzdy. Dále organizace zpracovává sumář za jednotlivé součásti školy (např. mateřská škola dle pedagogů a nepedagogických pracovníků, školní jídelna, speciálně pedagogické centrum). Krajský úřad zkontroluje a porovná rozpis přímých výdajů s finančními rozvahami, projedná případné disproporce (právník osoba může vznést námitky) a po odsouhlasení rozpis potvrdí.

Součástí metodiky jsou tabulky, kde každá jednotka výkonu – dítě, žák nebo student, stravovaný, ubytovaný, student v jednotlivých oborech středních škol, klient poradenských zařízení, dítě ve speciální třídě/škole apod. – má vlastní ukazatel pro stanovení krajských normativů. Největší kategorie (děti mateřské školy dle délky provozu, žáci základní školy dle prvního nebo druhého stupně nebo školy speciální, žáci ve školní družině a stravování) jsou dále rozděleny podle počtu dětí, žáků a studentů v zařízení. Obecné znázornění výpočtu normativních rozpisů je zobrazeno v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Schéma normativů neinvestičních výdajů

počet dětí	Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů						Základní částka na jednotku výkonu v Kč		
	Np	No	Pp	Po	ONIV celkem	z toho orientačně		NIV celkem	z toho MP
						ONIV přímé	ONIV náhrady		
počet dětí v zařízení	průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka	průměrný počet jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka	průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka v Kč	průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka v Kč	průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze SR připadající na jednotku výkonu v Kč			neinvestiční výdaje = MP + ONIV	mzdové prostředky = (1/Np * Pp*12) + (1/No*Po*12)

Zdroj: vlastní zpracování dle Metodiky rozpisu Kraje Vysočina a zákona č. 310/2018 Sb.

Celý proces schvalování rozpočtu jednotlivým organizacím je v praxi časově náročný. Metodika Kraje Vysočina byla vydána na základě republikových normativů a následného přidělení prostředků ze státního rozpočtu pro rok 2019 až dne 25. 2. 2019. Posléze probíhal dohádovací a schvalovací proces a organizace dostaly konkrétní informace o svém rozpisu (mzdovém rozpočtu) na začátku dubna 2019. Ředitelé škol a školských zařízení v období do předání schváleného rozpisu nemají k dispozici žádná čísla pro hospodaření s přímými náklady na vzdělání. Také z tohoto důvodu byl rok 2019 přelomový z hlediska financování regionálního školství a od roku 2020 je systém změněn.

4.2.3 Nové financování regionálního školství od roku 2020

Do konce roku 2019 bylo financování regionálního školství pro jednotlivé organizace postaveno na krajských normativech, v nichž byly značné mezikrajové rozdíly. Největší slabinou systému krajských normativů bylo nezohledňování věkového složení pedagogického sboru (zařazení do platových stupňů podle let odpracované praxe). Systém přidělu financí závisel převážně na počtu výkonů (vzdělávaných). Každá škola se snažila naplnit celkovou kapacitu školy, protože podle počtu vzdělávaných získala finance na přímé výdaje na vzdělávání. Zejména u středních škol byla prioritou naplněnost tříd. Školy mnohdy snižovaly nároky na kvalitu studentů přijímaných ke vzdělávání a tento krok mohl mít následně vliv na kvalitu vzdělávacího procesu.

Nový systém financování vstoupil v platnost 1. 1. 2020. Zásadní změnou je vrácení kompetencí ke stanovení normativů zpět na MŠMT pro většinu druhů zařízení RgŠ.

Pedagogičtí pracovníci

Jedná se o normativy pro MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatoře vázané na stanovení maximálního počtu hodin přímé pedagogické práce (dále PHmax) u jednotlivých druhů škol nebo oborů vzdělávání ve třídě dle počtu vzdělávaných. Pro ZŠ, SŠ a konzervatoře jsou hodnoty stanoveny v nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin, v platném znění. Pro mateřské školy jsou hodnoty PHmax stanoveny v přílohách vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. Tabulky pro mateřské školy jsou rozděleny na školy s polodenním provozem, celodenním provozem a internátním provozem podle průměrné doby provozu za týden a počtu tříd na každém pracovišti organizace. PHmax

pro školní družiny řeší vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Centrální normativy jsou stanoveny také pro vyšší odborné školy, základní umělecké školy a ONIV (na žáka, dítě, studenta). Doplnující vyhláškou č. 196/2019 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti školství se upřesňují zejména vztahy týkající se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, asistentů pedagoga a podpůrných opatření. Souvztažně a maximálním počtem hodin přímé pedagogické činnosti je určující týdenní rozsah přímé vyučovací činnosti pro každou kategorii pedagogického pracovníka na určitém druhu školy. Tato hodnota se sčítá u jednotlivých zaměstnanců a neměla by překročit limitní hodnotu Ph_{max} . Týdenní rozsah je stanoven v nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Modelový výpočet – Mateřská škola a Speciálně pedagogické centrum Jihlava

Pro vzorový výpočet bylo vybráno zařízení **Mateřská škola a Speciálně pedagogické centrum Jihlava, příspěvková organizace** (dále MŠ a SPC), se sídlem Demlova 3608/28, Jihlava. Zapsáno do školského rejstříku je od 1. 1. 1995, zřizovatelem je Statutární město Jihlava. Je to zařízení skládající se ze čtyř pracovišť mateřských škol, jednoho speciálně pedagogického centra a dvou školních jídelen. Jedno pracoviště mateřské školy Demlova 28 má 9 tříd z nichž 8 je zřízeno dle § 16 školského zákona pro děti se SVP (dále speciální třídy). Druhé pracoviště Demlova 34a má 4 třídy běžné, třetí pracoviště Na Stoupách 3 má 2 třídy běžné a čtvrté pracoviště Na Dolech 111 má 3 třídy běžné a 1 třídu s internátním provozem. Celková kapacita pro děti mateřské školy je 370 dětí, speciálně pedagogické centrum poskytuje péči pro více než 2 tisíce klientů v oblasti celého Kraje Vysočina. Stanovení PH_{max} dle nového systému financování je možné pouze u jednotlivých pracovišť mateřské školy, to znamená pouze pro učitelky a jiné pedagogické zaměstnance (tabulka č. 10). Financování SPC a školních jídelen je řešeno dle původního systému krajských normativů.

Tabulka č. 10: Stanovení PHmax mateřské školy

Pracoviště MŠ	Kapacita pracoviště (děti)	Typ provozu	Průměrná doba provozu	Počet tříd	Průměrný počet dětí ve třídě	PHmax	Zvýšení za třídy dle § 16	Phmax celkem
Demlova 28	115	celodenní	10 hodin	1	24	522,5	0	562,5
				8 (§16)	11,375		40	
Demlova 34a	104	celodenní	10 hodin	4	26	235	0	235
Na Stoupách 3	52	celodenní	11,5 hodin	2	26	135	0	135
Na Dolech 111	100	celodenní	12 hodin	3	25	207,5	0	207,5
		internátní	21,8 hodin	1	25	120	0	120
Celkem	371			19		1220		1260

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z matriky MŠ a SPC a výkazů

PHmax mateřské školy, včetně navýšení 5 hodin na každou speciální třídu, je 1260 hodin. Je to týdenní limit hodin přímé pedagogické činnosti v zařízení, pro pedagogické pracovníky – učitele, zástupce, ředitele, speciální pedagogy.

Druhou skupinou pedagogických pracovníků jsou asistenti pedagoga. Asistenti pedagoga mohou být dle nového způsobu financování vykazováni a dále financováni podle toho, v jakém druhu třídy vykonávají činnost. Jsou to asistenti pedagoga:

- a) **ve třídách zřízených podle § 16 školského zákona** (speciální třídy). Zde je normou stanoveno financování asistenta pedagoga na třídu – ukazatel se nazývá **PHAmax**. Je stanoven rozsah přímé pedagogické činnosti financován ze státního rozpočtu na 36 hodin týdně na 1 třídu, pokud je doba provozu v týdenním průměru alespoň 8 hodin. Pokud je doba provozu zařízení kratší, poměrem se krátí i doba přímé práce;
- b) **v běžných třídách** mateřské školy se asistent pedagoga financuje prostřednictvím systému podpůrných opatření. Podpůrná opatření navrhuje na základě diagnostiky a zjištěných potřeb konkrétního dítěte školská poradenská zařízení. Škola na základě vydaného doporučení skutečnost vykáže ve výkaze R 13-01. Ve výkaze se na základě doporučení ŠPZ vyplňuje kód normované finanční náročnosti pro určitý stupeň podpůrného opatření, jež je zároveň požadavkem na finanční příspěvek. Po odsouhlasení vykázaných skutečností krajským úřadem škola obdrží prostředky

obdobným způsobem jako ostatní prostředky ze státního rozpočtu nebo samostatným navýšením svého rozpočtu, pokud nastane změna v průběhu roku.

Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení by si měli umět spočítat PHmax pro své zařízení a součtem rozsahů přímé práce svých zaměstnanců by neměli tuto hodnotu překročit. Skutečný vykázaný počet přímé práce zaměstnanců se nazývá PHškoly. Pokud škola vykáže skutečný počet přímé vyučovací činnosti u svých pedagogických pracovníků maximálně do výše PHmax, dostane prostředky na jejich platy ve výši konkrétně vykázaných úvazků, platových tříd a stupňů. Je to přímý systém, který zohledňuje stáří pedagogického sboru, případně další specifika školy.

V modelovém zařízení se předpokládají následující pracovní funkce s počtem hodin přímé práce dle vyhlášky č. 75/2005 Sb. Je zpracován návrh úvazků jednotlivých zaměstnanců (tabulka č. 11)

Tabulka č. 11: Návrh stanovení maximálního počtu pedagogických pracovníků

Funkce	Rozsah přímé práce daný vyhláškou v hodinách	Navrhovaný úvazek	PHškoly
ředitelka MŠ pro 11 a více tříd	6	0,5	3
zástupce ředitele pro 7 a více tříd	17	1,0	17
zástupce ředitele pro 4 až 6 tříd	20	1,0	20
zástupce ředitele pro 1 až 3 třídy	25	1,0	25
zástupce pro internátní provoz 4 tř.	16	1,0	16
učitel MŠ	31	38,0	1178
Celkem hodin přímé práce pedagogů			1259
Navíc z důvodu speciálních tříd	x	x	x
asistent pedagoga v 8 třídách dle § 16	36	8,0	288
Celkem úvazků pedagogických pracovníků		50,5	

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů MŠ a SPC

Nepedagogičtí pracovníci

Ve většině školských zařízeních nemohou pracovat pouze pedagogičtí pracovníci. Nepedagogičtí pracovníci zajišťují hladký provoz zařízení v oblasti administrativy, úklidu, údržby objektů a přilehlých prostor, správy informačních technologií apod. Financování

od roku 2020 vychází z nastavených republikových normativů, ve kterých je zpracována soustava normativů zvlášť pro MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ, konzervatoře a VOŠ.

V normativních pro počet nepedagogických pracovníků se u MŠ, ZŠ a SŠ zohledňuje zejména ukazatel:

2. **ředitelství** – normativ dle počtu tříd v zařízení,
3. **další pracoviště** – každé další oddělené, definované pracoviště,
4. **na třídu** – běžnou – normativ dle průměrného počtu dětí do 21 dětí a 21 a více,
  - speciální dle § 16 – normativ dle průměrného počtu dětí do 10 dětí a 10 a více,
  - při zdravotnickém zařízení.

Pro konzervatoře a VOŠ jsou zpracovány normativy na ředitelství, další pracoviště a žáka nebo studenta.

Modelový příklad stanovení maximálního počtu nepedagogických zaměstnanců v Mateřské škole a Speciálně pedagogickém centru Jihlava, příspěvkové organizaci vycházející z organizační struktury a velikosti tříd v zařízení (tabulka č. 12).

Tabulka č. 12: Stanovení limitu nepedagogických zaměstnanců

Ukazatel	Počet	Limit počtu nepedag. zaměstnanců podle normativu - úvazky	Limit nepedagogů pro MŠ a SPC
ředitelství - celkový počet tříd	19	2,03314	2,03314
další pracoviště	3	0,6	1,2
třída běžná (průměr 25,45 dětí)	11	0,495	5,445
třída dle § 16 (průměr 11,38 dětí)	8	0,592	4,736
Celkem limit nepedagogů - úvazky			13,41414

Zdroj: vlastní zpracování dle matriky MŠ a SPC a metodiky MŠMT

Nový způsob financování slibuje zveřejnění přidělených prostředků jednotlivým školám již koncem ledna příslušného roku. Týká se to informací o výši prostředků na platy pedagogů, jejich tarifní i nadtarifní výši, výši prostředků na platy nepedagogů a také souhrnné informace o PHmax a PHškoly (skutečně vykázaný počet hodin přímé práce). Termín zveřejnění je oproti systému fungujícímu do roku 2019 zrychlen o více než dva měsíce.

Normativy pro financování zaměstnanců školní jídelny

Financování školních jídelen zůstává v rámci regionálního školství v kompetenci krajských úřadů a jejich normativů. Pokud je školní jídelna či výdejna součástí školy, informace o výši přímých nákladů pro zařízení školního stravování se škola dozví nejpravděpodobněji na začátku dubna příslušného roku prostřednictvím sdělení krajských úřadů a následně schválené a zkontrolované zřizovatelem.

Trendy vyplývající z nového systému financování

Z modelového výpočtu stanovení maximálních počtů pedagogických i nepedagogických zaměstnanců jednoznačně vyplývá, že s novým systémem financování není nejdůležitější naplněnost jednotlivých tříd a s tím související maximální naplnění kapacity dané školy. Modelové zařízení MŠ a SPC by na základě nových normativů mohlo zachovat stávající počet pedagogických pracovníků, pokud by snížilo počet dětí ve třídách:

- v jedenácti běžných třídách – snížení z dnešního průměrného počtu dětí ve třídě 25,45 na 21 dětí – to je celkově z 280 dětí pouze na 231 dětí – snížení o 49 dětí;
- v osmi třídách dle § 16 – snížení z dnešního průměrného počtu dětí ve třídě 11,375 na 10 dětí – to je celkově z 91 dětí pouze na 80 dětí – snížení o 11 dětí.

Z celkového současného počtu dětí 371 by se mohly snížit počty o 60 dětí a zařízení by mělo dostat stejnou výši přímých nákladů, podle vykázaného počtu zaměstnanců a PHškoly ve výkazu za září 2019.

Toto je velká změna v počtu dětí na třídu, která s sebou samozřejmě přinese na jedné straně zvýšenou kvalitu vzdělávání (méně dětí ve třídách znamená více individuální práce učitelů), na druhé straně se dá předpokládat využití této skutečnosti ze strany škol a nárůst počtu vykázaných tříd nebo snížení počtu dětí ve třídách a s tím značný nárůst přímých výdajů do vzdělávání. Jistým regulačním prvkem vždy zůstává zřizovatel školského zařízení zájem zřizovatele o poskytování a zajištění služeb pro vzdělávané v jeho spádové oblasti. Musí zajistit dostatečnou vzdělávací kapacitu a nebude mít zájem o skokové snižování počtu vzdělávaných v zařízeních.

4.3 Krajské normativy pro speciálně pedagogická centra

Nový systém financování regionálního školství od roku 2020 zahrnuje převážnou část prostředků regionálního školství, jejichž přerozdělení se vrací k centrálnímu systému normativního výpočtu přímých nákladů. Trendem společnosti je zajistit rovné podmínky vzdělávání pro všechny. S tím souvisí snaha potírání regionálních rozdílů a možnosti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Školská poradenská zařízení jsou úzce spojena s vykazováním zvýšené finanční náročnosti pro značnou část přímých výdajů na vzdělávání. Na základě doporučení pedagogicko-psychologických poraden nebo speciálně pedagogických center a následného schválení jsou financováni všichni školští asistenti pedagoga, potřebné pomůcky pro žáky se SVP a další zvýšené normované finanční náročnosti.

Samotná školská poradenská zařízení jsou i přes velkou společenskou odpovědnost neprávem na okraji zájmu v ohledu sjednocení norem pro jejich práci. V následující části práce bude provedena analýza jednotlivých krajských normativů speciálně pedagogických center, počtu výkonů a počtu zaměstnanců. Z analýzy údajů a za pomoci statistických metod bude navržen jednotný normativ, který by bylo možno použít podobně jako centrální normativy používané od roku 2020.

4.3.1 Metody stanovení normativů v jednotlivých krajích pro speciálně pedagogická centra

Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů a jejich význam a zkratky jsou vysvětleny v tabulce č. 8. Systémy krajských normativů vychází ze stejného principu, jednotlivé hodnoty i metody výpočtu jsou však odlišné. Zjištěné systémy pro tvorbu normativů a jejich výši se pro potřeby této diplomové práce vždy vztahují k roku 2019. U jednotlivých krajů je zjištěn údaj o celkových neinvestičních výdajích regionálního školství poskytnutých rozpisem MŠMT v roce 2019 a závazný ukazatel pro stanovení maximálního počtu zaměstnanců. Jsou to údaje, jejichž velikost naznačuje objem celkových výkonů regionálního školství v jednotlivých krajích. Jednotlivé kraje jsou seřazeny sestupně dle celkového objemu poskytnutých prostředků. Hodnota závazného ukazatele pro neinvestiční výdaje do regionálního školství (dále RgŠ) v ČR na rok 2019 činily 127 440 mil. Kč a závazný ukazatel maximálního počtu zaměstnanců činil 234 372 přepočtených

úvazků. Dále je zpracován počet speciálně pedagogických center v krajích dle druhu poskytovaných služeb.

Při stanovování jednotlivých normativů pro SPC se pro stanovení hodnoty Np (průměrný počet jednotek výkonu na 1 pedagogického pracovníka) v krajích vychází nejčastěji ze skutečně vykázaných výkonů jednotlivých pracovišť nebo z počtu potenciálních klientů. Údaje o výkonech krajské úřady získávají ze statistických výkazů, které se vyplňují k 30. 9. daného roku pro následující rozpočtový rok. Jedná se o výkaz Z 33-01 o speciálně pedagogickém centru (informace o počtech pracovníků, počtech klientů a jednotlivých činnostech rozdělených podle druhu poskytované péče) a výkaz P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích regionálního školství (vykazují se počty pracovníků dle funkcí, výše jejich platů, struktura platů i rozdělení podle zdrojů financování). Druhým způsobem je stanovení hodnoty Np z počtu potenciálních klientů. Potenciální klient je celkový počet dětí, žáků a studentů, jejichž studium je financováno z prostředků RgŠ. Pro účely stanovení normativů se potenciální klienti rozdělují v poměru 95 % připadajících na pedagogicko-psychologické poradny a 5 % dětí na speciálně pedagogická centra. Tento poměr ale také není striktně stanoven v legislativě a kraje si ho mohou stanovit rozdílně. Například v Kraji Vysočina je poměr 97,1 % (PPP) : 2,9 % (SPC).

Hlavní město Praha

Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák nebo student, jemuž je zajišťována informační, diagnostická, poradenská nebo metodická činnost. Pro stanovení normativů Hlavního města Prahy (tabulka č. 13) byly použity hodnoty Np = 100 a No = 350. Mzdové koeficienty byly stanoveny z průměrných platů pedagogických i nepedagogických pracovníků na základě mzdových rozvah (Krajské normativy, 2019).

Tabulka č. 13: Krajské normativy SPC – Hlavní město Praha

Jednotka výkonu	Np	No	Pp	Po	Ped	Neped	Odvody	FKSP	ONIV	NIV celkem
SPC Praha	116,7	255	40 990	24 790	4 215	1 167	1 830	108	0	7 319

Zdroj: vlastní zpracování na základě Krajské normativy 2019 (Portál hl. města Prahy)

Celkové neinvestiční výdaje na území Hlavního města Prahy činily 14 690 mil. Kč, počet zaměstnanců 26 891.

Počet SPC podle specializace – 3 kombinované vady, 3 poruchy autistického spektra, 4 mentální postižení, 3 narušená komunikační schopnost, 2 tělesné postižení, 3 sluchové postižení, 3 zrakové postižení, 1 specifické poruchy chování, 1 ostatní.

Středočeský kraj

Ve Středočeském kraji byla hodnota normativu N_p stanovena pro SPC podle potenciálního počtu dětí, žáků a studentů a podle územní příslušnosti k jednotlivým centřům. Nepedagogické pracovníky normativ neřeší (tabulka č. 14).

Tabulka č. 14: Krajské normativy SPC – Středočeský kraj

Jednotka výkonu	N_p	N_o	P_p	P_o	ONIV
SPC Středočeský	325	0	38 554	0	5

Zdroj: vlastní zpracování na základě Metodika financování přímých výdajů RgŠ Středočeského kraje, 2019

Celkové neinvestiční výdaje do RgŠ na území Středočeského kraje byly nejvyšší v ČR a činily 16 223 mil. Kč, závazný ukazatel pro počet zaměstnanců je 30 009.

Počet SPC podle specializace – 6 kombinované vady, 2 poruchy autistického spektra, 11 mentální postižení, 5 narušená komunikační schopnost, 2 tělesné postižení, 1 zrakové postižení, 1 ostatní.

Moravskoslezský kraj

Metodika Moravskoslezského kraje vychází z průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na zaměstnance N_p (tabulka č. 15). Vykázané výkony se rozlišují podle druhů postižení klientů a zároveň se přihlíží ke skutečným potřebám jednotlivých organizací. Skutečná potřeba se zjistí z předložené platové inventury k 1. 1. daného roku a v případě poklesu normativního stavu zaměstnanců pod skutečnou potřebu bude rozdíl dofinancován z rozvojových programů MŠMT nebo z rezerv kraje.

Tabulka č. 15: Krajské normativy SPC – Moravskoslezský kraj

1 dítě, 1 žák, 1 student - péče poskytovaná SPC - dle druhu zdrav. postižení	ONIV	Np	No	Pp	Po	NIV	MP
	na 1 žáka	žáků	žáků	Kč	Kč	na 1 žáka	na 1 žáka
vady řeči	30	217,68	2128,57	39 880	26 720	3 225	2 349
mentální postižení	30	114,4	370,13	39 880	26 720	6 897	5 050
tělesné postižení	30	106,29	336,46	39 880	26 720	7 449	5 455
více vady	30	106,21	278,71	39 880	26 720	7 722	5 656
sluchové postižení	30	85,9	334,25	39 880	26 720	8 911	6 530
zrakové postižení	30	99,15	570,2	39 880	26 720	7 359	5 389
autismus	30	95,05	305,41	39 880	26 720	8 305	6 085

Zdroj: vlastní zpracování na základě Krajská metodika rozpisu přímých výdajů, č. j. MSK 26516/2019.

Celkové neinvestiční výdaje na území Moravskoslezského kraje činily 14 138 mil. Kč, počet zaměstnanců 26 027.

Počet SPC podle specializace – 1 kombinované vady, 1 poruchy autistického spektra, 5 mentální postižení, 2 narušená komunikační schopnost, 3 tělesné postižení, 1 sluchové postižení, 1 zrakové postižení, 1 vady řeči, 1 ostatní.

Jihomoravský kraj

Nastavení normativů pro SPC vychází z celkového počtu výkonů. V Jihomoravském kraji je to cca 5 % z celkového počtu potenciálních klientů (tabulka č. 16). Počty pracovníků se stanovují na základě vykázaných dat, nastavují se a odsouhlasují se tak, aby normativy odpovídaly celkovým počtům klientů a zaměstnanců.

Tabulka č. 16: Krajské normativy SPC – Jihomoravský kraj

SPC Jihomoravský kraj	Np	No	Pp	Po	NIV na žáka Kč	MP na žáka Kč
1 dítě, 1 žák, 1 student – péče poskytovaná SPC	224,01	2 034,00	35 363	23 072	2 944	2 165

Zdroj: vlastní zpracování dle Metodika rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání pro rok 2019. JMSkoly

Celkové neinvestiční výdaje na území Jihomoravského kraje činily 14 042 mil. Kč, pro 25 812 zaměstnanců.

Počet SPC podle specializace – 1 kombinované vady, 1 poruchy autistického spektra, 4 mentální postižení, 1 narušená komunikační schopnost, 2 tělesné postižení, 2 sluchové postižení, 1 zrakové postižení.

Ústecký kraj

V Ústeckém kraji jsou stanoveny hodnoty normativních komponentů pro výpočet přímých výdajů pro školy zřizované krajem a obcemi jako počet žáků na jeden plný úvazek pedagogických a nepedagogických pracovníků vztažené na dítě, žáka nebo studenta, jemuž SPC poskytuje péči (tabulka č. 17).

Tabulka č. 17: Krajské normativy SPC – Ústecký kraj

Krajské hodnoty normativních ukazatelů Ústeckého kraje	Komponenty pro stanovení normativu MP na jednotku výkonů				Finanční normativ					
	Stanovený pro MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ, ŠPZ				mzdy pedagog.	mzdy neped.	ONIV koop.	ONIV	Přímé ONIV celkem	NIV celkem
	Np	No	plat ped. zam.	plat neped. zam.						
Dítě, žák, student, jemuž školské porad. zařízení zajišťuje pomoc v SPC	žáků	žáků	Kč	Kč						
	246,59	2146,59	38 067	20 878	1 852	117	8	35	43	2 720

Zdroj: vlastní zpracování na základě Zásady pro rozpis rozpočtu 2019, Ústecký kraj

Celkové neinvestiční výdaje na území Ústeckého kraje činily 10 272 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 18 894.

Počet SPC podle specializace – 5 kombinované vady, 4 mentální postižení.

Jihočeský kraj

Pro výpočet hodnot krajských normativů byly použity rozhodné ukazatele dle statistických hodnot Np (pedagog) = 100 a No (nepedagogický pracovník) = 350. Ze mzdových rozvah jednotlivých školských poradenských zařízení Jihočeského kraje byly stanoveny mzdové koeficienty a z nich odvozeny hodnoty průměrných platů pedagogických i nepedagogických pracovníků (tabulka č. 18). V rozpisu použita zkratka FiN = Finanční nároky.

Tabulka č. 18: Krajské normativy SPC – Jihočeský kraj

Jihočeský kraj	Průměrný plat ped. – Pp	Průměrný plat neped. - Po	Ukazatel Np	Ukazatel No	FiN P	FiN O	FiN celkem	ONIV přímé	NIV celkem
SPC	40119	23910	100	350	4814	820	5634	0	7662

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Kraj Jihočeský [online]

Celkové neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu činily pro Jihočeský kraj 7 912 mil. Kč pro 14 497 zaměstnanců.

Počet SPC podle specializace – 1 mentální postižení a poruchy autistického spektra, 1 narušená komunikační schopnost, 1 tělesné postižení, 1 sluchové postižení, 1 zrakové postižení.

Olomoucký kraj

V Olomouckém kraji se ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu na jednoho pracovníka SPC stanoví z průměrných hodnot dosažených v kraji ve stejném typu školského zařízení z vykázaných výkonů uplynulého rozpočtového kalendářního roku (tabulka č. 19). Ukazatele průměrných platů jsou pak upraveny dle předpokládaného navýšení republikových normativů.

Tabulka č. 19: Krajské normativy SPC – Olomoucký kraj

Olomoucký kraj	Np	No	Pp	Po	ONIV
SPC	163,82	565,82	40 164	22 799	34

Zdroj: vlastní zpracování na základě Principy včetně příloh | Olomoucký kraj. [online]

Celkové neinvestiční výdaje na území Olomouckého kraje činily 7 879 mil. Kč, 14 509 zaměstnanců.

Počet SPC podle specializace – 5 mentální postižení, 2 narušená komunikační schopnost, 1 sluchové postižení, 1 zrakové postižení, 1 ostatní.

Plzeňský kraj

Normativy v Plzeňském kraji pro rozpis přímých výdajů vychází z vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. § 1 písm. n). Je stanovena základní částka na jednotku výkonu, z níž jsou vyčleněny mzdové prostředky (MP) a ostatní neinvestiční výdaje (tabulka č. 20). Normativy pro nepedagogické pracovníky řešeny nejsou.

Tabulka č. 20: Krajské normativy SPC – Plzeňský kraj

Plzeňský kraj	Ukazatel průměrného počtu výkonů připadající na 1 zaměstnance		Ukazatel průměrné výše měsíčního platu		Základní částka	z toho	
	Np	No	Pp - ped.	Po - neped.		MP	ONIV
Jednotka výkonu dle vyhlášky o krajských normativních					Základní částka na jednotku výkonu		
SPC	95	0	39 200	0	6 811	4 952	77

Zdroj: vlastní zpracování na základě Rozpis rozpočtu přímých výdajů ve školství na rok 2019 | Plzeňský kraj

Celkové neinvestiční výdaje pro Plzeňský kraj činily 6 983 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 12 843.

Počet SPC podle specializace – 1 kombinované vady, 1 kombinované vady a zrakové postižení, 1 mentální postižení, 1 tělesné postižení, 1 sluchové postižení, 1 zrakové postižení, 1 ostatní.

Zlínský kraj

Ve Zlínském kraji rozčleňují normativy podobně jako v Moravskoslezském kraji podle výkonů a zároveň je zohledněn typ postižení. Do kategorie finančně náročnějších postižení jsou zařazeni klienti s postižením mentálním, kombinovanými vadami a autismem (tabulka č. 21). Zlínský kraj je specifický i velkým počtem zařízení vzhledem k velikosti kraje, zařízení jsou zřizována pro specifické poruchy. Normativy vychází z celkového počtu potenciálních klientů.

Tabulka č. 21: Krajské normativy SPC – Zlínský kraj

Zlínský kraj	Np roku 2019	No roku 2019	Ø měsíční plat pedagog. zaměst.	Ø měsíční plat ostat. zaměst.	ostatní ONIV PŘÍMÉ	CELKOVÉ NIV	Z toho mzdové
- klient SPC s tělesným, sluchovým, zrakovým postižením, vadami řeči, jiný zdrav. stav, ostatní	61,00	835	34 433	24 193	186	9 871	7 121
- klient SPC s mentálním, kombinovaným postižením, autismem	51,00	835	34 433	24 193	186	11 677	8 450

Zdroj: vlastní zpracování na základě Rozpis rozpočtu přímých vzdělávacích výdajů | Zlínský kraj. Zlínský kraj [online]

Celkové neinvestiční výdaje pro Zlínský kraj činily 6 979 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 12 811.

Počet SPC podle specializace – 4 kombinované vady, 4 autismus, 5 mentální postižení, 3 narušená komunikační schopnost, 4 tělesné postižení, 3 sluchové postižení, 1 zrakové postižení.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj řeší normativní financování SPC zřizovaných krajem na základě počtu potenciálních klientů. V kraji je tento počet stanoven jako 5 % z celkového počtu dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ (tabulka č. 22). Dále je brán ohled na specifika jednotlivých pracovišť, jejich plošné rozložení v okresech nebo charakter poskytovaných služeb pro klienty se speciálními vzdělávacími potřebami. Normativy jsou řešeny pro pedagogické i nepedagogické pracovníky a komponenty N_p a N_o byly oproti roku 2018 sníženy.

Tabulka č. 22: Krajské normativy SPC – Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj	N _p kraj 2019	N _o kraj 2019	K ped Kč	K neped Kč	mzdy pedagog.	mzdy neped.	mzdy celkem	ONIV přímé/norm	NIV celkem
SPC	180	1 000	38 403	26 189	2 560	314	2875	40	3958

Zdroj: vlastní zpracování na základě Rozpis přímých výdajů na vzdělávání škol a školských zařízení v působnosti Královéhradeckého kraje pro rok 2019

Závazné ukazatele pro neinvestiční výdaje Královéhradeckého kraje činily 6 797 mil. Kč, počet zaměstnanců byl stanoven na 12 497.

Počet SPC podle specializace – 1 kombinované vady, 3 poruchy autistického spektra, 3 mentální postižení, 3 narušená komunikační schopnost, 2 tělesné postižení, 1 sluchové postižení, 2 zrakové postižení.

Pardubický kraj

Krajské normativy Pardubického kraje vychází z počtu potenciálních klientů SPC a jejich výše, výpočet závisí na počtu jednotek výkonu (JV). Jako jediný ze všech krajů má hodnotu ukazatele N_p diametrálně odlišnou, tato hodnota je počet potenciálních klientů, kde na SPC připadá nejčastěji 5 % z celkového počtu vzdělávaných (tabulka č. 23). Hodnota N_p by pak

byla 217 výkonu na jednoho pedagogického pracovníka. Hodnota Np 217 se bude používat k výpočtům dále.

Tabulka č. 23: Krajské normativy SPC – Pardubický kraj

Pardubický kraj	Počet jednotek výkonu (JV)	Np	No	ONIV	Pp	Po	Roční částky krajských normativů na JV v Kč	
					průměrný	průměrný	normativ NIV celkem	z toho MP
Normativ na 1 žáka, dítě, studenta		průměrný počet JV na ped.	průměrný počet JV na neped.	průměrná roční výše ONIV	průměrný měsíční plat pedeg.	průměrný měsíční plat neped		
SPC - potenciální klient		4 341	24 331	4	37 488	26 414	163	117

Zdroj: vlastní zpracování na základě Pardubický kraj - Pro školy. Pardubický kraj - Úvodní strana [online]

Celkové neinvestiční výdaje pro Pardubický kraj činily 6 502 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 11 966.

Počet SPC podle specializace – v Pardubickém kraji nejsou rozdělena speciálně pedagogická centra podle specializace. Celkem je v kraji zřízeno 5 SPC.

Kraj Vysočina

V Kraji Vysočina se normativy stanovují v souladu s vyhláškou o krajských normativních v souvislosti s vymezením klientů, jímž je poskytována péče. Kraj rozděluje celkový počet potenciálních klientů v poměru 97,1 % pro pedagogicko-psychologické poradny a zbylých 2,9 % pro SPC (tabulka č. 24). Jedná se opět o odlišnou metodiku stanovení normativů.

Tabulka č. 24: Krajské normativy SPC – Kraj Vysočina

Kraj Vysočina	Ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů							Základní částka na jednotku výkonů v Kč		
	Jednotka výkonu (JV)	Np	No	Pp	Po	ONIV celkem	z toho orientačně		NIV celkem	z toho celkem MP
							ONIV přímé	ONIV náhrady		
SPC		331	1291	38 082	24 340	31	23	8	2 217	1 607

Zdroj: vlastní zpracování na základě Metodika rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání v roce 2019 | Kraj Vysočina

Celkové neinvestiční výdaje pro Kraj Vysočina činily 6 152 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 11 318.

Počet SPC podle specializace – v Kraji Vysočina nejsou rozdělena speciálně pedagogická centra podle specializace. Celkem jsou v kraji zřízena 3 SPC. Dvě z nich poskytující komplexní péči pro celou spádovou oblast kraje.

Liberecký kraj

Vychází se z ukazatele průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na jednoho pedagogického pracovníka. Uplatňuje se opět počet potenciálních klientů vztahující se k hodnotě Np (tabulka č. 25). Oproti roku 2018 byla hodnota Np snížena, došlo tedy k nárůstu základní částky na jednotku výkonu.

Tabulka č. 25: Krajské normativy SPC – Liberecký kraj

Liberecký kraj	Np	No	Pp	Po	ONIV na 1 dítě	NIV na 1 dítě	MP na 1 dítě
Normativ SPC	137	14 253	38 880	21 680	11	4 668	3 425

Zdroj: vlastní zpracování na základě Příspěvky - Soustava krajských normativů a krajská metodika rozpisu přímých výdajů pro rok 2019

Celkové neinvestiční výdaje pro Liberecký kraj činily 5 362 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 9 835.

Počet SPC podle specializace – v Libereckém kraji nejsou SPC rozdělena dle specializace. Celkem zřízeno 5 zařízení, z toho jedno je sloučeno s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Karlovarský kraj

Údaje o krajských normativech pro SPC nejsou dohledatelné. V metodice rozpisu přímých výdajů právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi, dobrovolnými svazky obcí a krajem⁶ jsou popsány obecné zásady pro běžné druhy zařízení, ale konkrétní normativy pro SPC zveřejněny nejsou. K potřebě dalších výpočtů byly pro Karlovarský kraj spočítány průměrné hodnoty z hodnot ostatních krajů – hodnota Np je 178, hodnota Pp je 38 432.

⁶ Financování. Document Moved [online].

Celkové neinvestiční výdaje pro Karlovarský kraj činily 3 506 mil. Kč, závazný ukazatel počtu zaměstnanců byl 6 464. Jedná se o nejmenší kraj v ČR, který je objemem financí a výkonů na úrovni přibližně 21 % největšího Středočeského kraje.

Počet SPC podle specializace – v Karlovarském kraji jsou zřízena 2 zařízení – 1 pro děti, žáky a studenty s více vadami a 1 pro narušené komunikační schopnosti.

5 Výsledky a diskuse

Diplomová práce se zabývala veřejnými výdaji na vzdělání, které jsou jednou z významných položek státního rozpočtu. Vzdělávání v České republice je považováno za důležitý veřejný statek, proto je v organizacích zapsaných ve školském rejstříku poskytováno zcela zdarma nebo při splnění podmínek daných státem dotováno. V práci bylo popsáno a zhodnoceno rozdělení rozpočtu dle kapitoly 333 resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vývoj makroekonomických ukazatelů z let 2004 až 2017 zhodnotil stabilitu hospodářství a školského systému. Byl popsán nový systém financování regionálního školství, který platí od roku 2020. Na vybraném modelovém zařízení byla zdokumentována nesourodost normativů SPC pro financování přímých výdajů na vzdělání. Byly zjištěny všechny krajské normativy pro SPC na rok 2019.

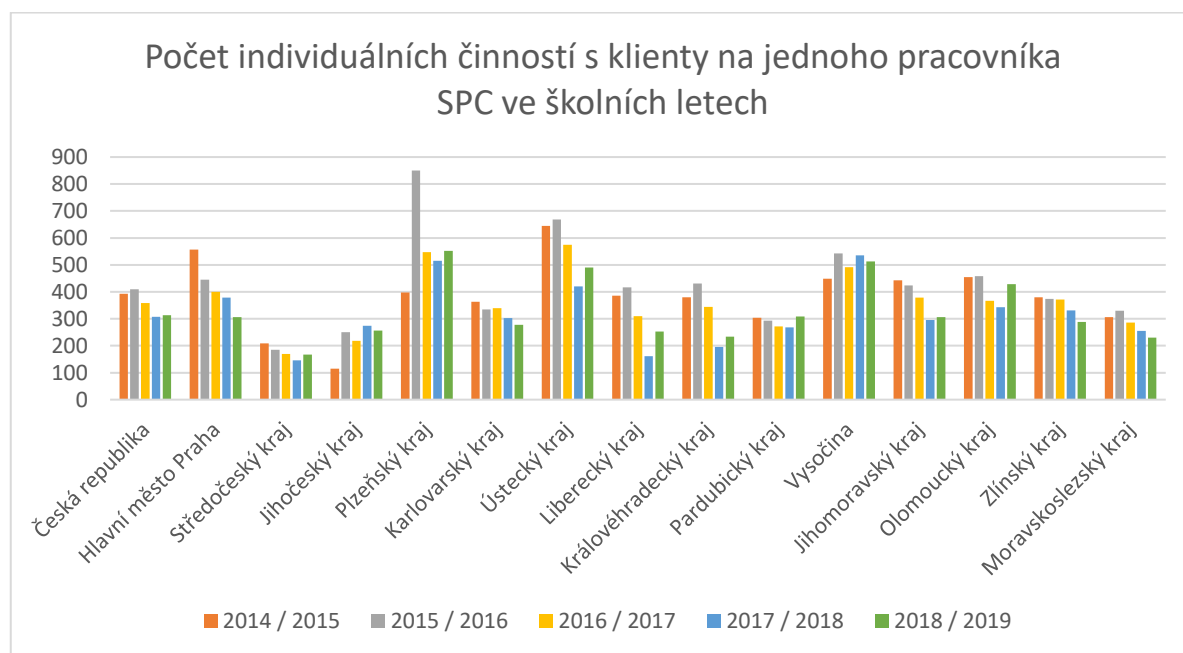
5.1 Srovnání rozdílů v metodikách financování SPC

Z předchozího zjištění metodik v jednotlivých krajích ČR je zřejmé, že každý kraj má nejenom vlastní metodiku pro stanovení zásadního N_p ukazatele (počet výkonů na 1 pedagogického pracovníka), odlišné rozdělení kategorií pracovníků podle druhu postižení klientů, rozdílný průměrný plat pedagogických pracovníků. V některých krajích nejsou stanoveny normativy pro nepedagogické pracovníky.

Ze statistických údajů dostupných na stránkách MŠMT jsou pro jednotlivé kraje získána data z výkazů školního roku 2014/2015 až 2018/2019 o počtu pracovníků speciálně pedagogických center a jsou porovnány s počty vykázaných individuálních činností s klienty za stejná období. Výsledkem je počet individuálních činností na jednoho pracovníka v jednotlivých školních letech v krajích (graf. č. 7). Tento ukazatel je průměrem výkonů a nevypovídá o náročnosti práce směrem k různým druhům zdravotního, mentálního nebo jiného postižení, ale pro hrubé znázornění rozdílů v jednotlivých krajích jej lze považovat za dostačující.

Individuální činnosti s klienty za školní rok vykazují speciálně pedagogická centra ve výkaze Z 33-01, je to jeden z hlavních výkonnostních ukazatelů, ne však jediný. Průměrný počet individuálních činností s klienty za období posledních pěti školních let připadajícího na jednoho zaměstnance SPC v ČR je 356 činností. I zde lze spatřovat velké rozdíly, kdy nejnižší hodnoty jsou zaznamenány ve Středočeském kraji, a to průměrných 175 individuálních činností na zaměstnance. Další nižší hodnoty ukazatele jsou zaznamenány v Jihočeském kraji – 223 a v Moravskoslezském kraji – 281. Naopak nejvyšší průměrný počet individuálních činností s klienty na zaměstnance vykazuje Plzeňský kraj, kde činí hodnota ukazatele 572. Tato hodnota dosahuje 327 % nejnižší hodnoty ve Středočeském kraji. To opět svědčí o nápadných rozdílech ve stanovených normativních pro práci a financování SPC, odlišné náročnosti práce nebo o nejednotném způsobu vykazování výkonů. Kraji s vysokými průměrnými vykázanými výkony jsou dále Ústecký kraj – 559 a Kraj Vysočina 506 individuálních činností s klienty na jednoho zaměstnance SPC.

Graf č. 7: Individuální činnosti

Zdroj: vlastní zpracování ze Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele (MŠMT) [online]

V tabulce č. 26 jsou ze zpracované analýzy, která byla provedena v kapitole 4.3.1, doplněny srovnatelné údaje hodnot N_p a P_p z jednotlivých metodik krajů roku 2019. Ze školských výkonových statistik SPC jsou získány skutečné údaje o počtu zaměstnanců a počtu individuálních činností s klienty připadajícími na 1 zaměstnance. MŠMT rozdělilo

prostředky v roce 2019 v souladu s principy normativního rozpočtu a stanovilo závazné ukazatele pro přiděl prostředků do RgŠ a limit pro počet zaměstnanců do jednotlivých krajů České republiky.

Tabulka č. 26: Porovnání krajských normativů a skutečného rozdělení rozpočtu

Kraje ČR	Norma- tiv Pp	Norma- tiv Np	Počet individuál. výkonů na 1 zaměst.	Počet zaměst. SPC celkem	Počet klientů k 30. 9.	Počet klientů na 1 zaměst.	Závazné ukazatele rozpisu rozpočtu Rgš 2019 - rozdělení do krajů	
	2019	2019	výkazy 2018 / 2019	výkazy 2019	2019	2019	NIV v mil. Kč	Počet zaměst.
Hlavní město Praha	40990	117	306	129	8612	67	14690	26 891
Středočeský kraj	38554	325	167	99	6086	61	16223	30 009
Moravskoslezský kraj	39880	118	256	103	11247	109	14138	26 027
Jihomoravský kraj	35363	224	552	97	7441	77	14043	25 812
Ústecký kraj	38064	247	278	78	11969	153	10272	18 894
Jihočeský kraj	40119	100	490	39	3845	99	7912	14 497
Olomoucký kraj	40164	164	253	67	10172	152	7879	14 509
Plzeňský kraj	39200	95	234	32	4629	145	6983	12 843
Zlínský kraj	34433	56	308	54	3784	70	6979	12 812
Královéhradecký kraj	38403	180	513	57	6421	113	6797	12 497
Pardubický kraj	37488	217	306	30	2384	79	6502	11 966
Kraj Vysočina	38082	331	429	33	5560	168	6152	11 318
Liberecký kraj	38880	137	288	36	2761	77	5362	9 835
Karlovarský	38432	178	231	27	2015	75	3506	6 463
Česká republika				881	86926		127 440	234 372
VÝPOČTY								
aritmetický průměr	38432	178	329			103		
Medián	38493	171	297			89		
korelační koeficient								
Pp a Np	-0,1192							
Pp a výkony na zaměstnance			-0,2672					
Počet zam SPC a klientů SPC				0,7173				
Počet zam. SPC a NIV				0,9268				
Počet klientů a NIV				0,6103				
Závaný ukazatel NIV a celkového počtu zaměstnanců (kontrolně)							1,0000	

Zdroj: vlastní zpracování z krajských metodik, Statistická ročenka školství a Principy normativního rozpočtu, prezentace MŠMT

Korelace – vzájemná závislost

Jsou zjištěny korelační koeficienty (M.8) pro jednotlivé skupiny dat. Pokud se hodnota koeficientu blíží hodnotě +1 jedná se o silnou závislost, kdy hodnoty v jedné matici se zvyšují a stejně se zvyšují hodnoty ve druhé sledované matici dat (pro názornost je porovnán rozpočet NIV přidělených jednotlivým krajům v mil. Kč vůči počtu zaměstnanců). Čím více se hodnota přibližuje k 0, tím je vzájemná závislost nižší, případně žádná. Za přijatelnou lze označit hodnotu korelačního koeficientu 0,9268 mezi počtem zaměstnanců SPC a celkovými NIV. Další závislosti mezi počtem zaměstnanců SPC vůči počtu klientů SPC a počtem klientů a celkovými NIV jsou velmi malé.

Korelační koeficient se záporným znaménkem vypovídá o závislosti, kdy hodnoty jedné matice rostou a druhé klesají. Tento výsledek je u porovnání hodnot normativů PP (průměrná výše platu) vůči normativům Np (počet jednotek na pracovníka) -0,1192 a normativy Pp vůči skutečným individuálním výkonům na zaměstnance je -0,2672. Výsledky jsou velmi nepříznivé, protože by měla existovat závislost mezi výkony a platem s kladnou hodnotou blížící se k 1 a nikoli závislost opačná (za více jednotek nebo výkonů nižší normativ na plat).

V tabulce č. 26 jsou kraje seřazeny podle objemu prostředků neinvestičních výdajů a jsou porovnány základní ukazatele pro stanovení normativů RgŠ. Základním principem odměňování podle platu by měla být **zásada rovnosti – za stejnou práci stejná odměna**. Plat pedagogických i nepedagogických pracovníků je stanoven v souladu se zákoníkem práce, skládá se z platového tarifu daného platovou třídou a stupněm a příplatků, nejčastěji zvláštní příplatky, příplatky za vedení a osobní příplatky. V nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě jsou řešeny zejména kvalifikační předpoklady pro výkon dané funkce, zařazení zaměstnance k příslušnému platovému tarifu a následně do platové tabulky a nárokové příplatky. Dalším důležitým předpisem pro stanovení platu je určení funkce zaměstnance v souladu s nařízením vlády 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě. Zaměstnanec je zařazen do nejvyšší platové třídy podle povahy nejnáročnější vykonávané práce dané funkce. Platový stupeň je stanoven s ohledem na délku praxe vztahující se k dané funkci. Praxi může uznat ředitel zařízení i poměrnou částí, pokud se nejedná o praxi zcela srovnatelnou.

Z uvedeného vyplývá, že zaměstnanci SPC v České republice pracují za velmi odlišných podmínek vzhledem k množství práce (klientů, výkonů na jednoho zaměstnance) a není zde

zachována zásada rovnosti v odměňování. Množství práce následně ovlivňuje kvalitu poskytované péče.

Modelový výpočet – Mateřská škola a Speciálně pedagogické centrum Jihlava

Financování pedagogických a nepedagogických pracovníků mateřské školy a školní jídelny bylo řešeno v kapitole 4.2.3. Přímé výdaje na vzdělání činí pro středisko speciálního pedagogického centra v organizaci přibližně 28 % z celkových mzdových prostředků (výkaz P 1-04). K datu 30. 9. 2019 bylo v SPC zaměstnáno celkem 15,8 přepočtených osob - 10,6 úvazku speciálních pedagogů, 3,5 úvazku psychologa, 1,7 nepedagogických pracovníků (pro funkci uklízečka není ve výkaze kolonka). Zařízení poskytuje kompletní péči pro klienty Kraje Vysočina se všemi druhy postižení a celkem vykazalo 2135 klientů, z toho: 270 mentální postižení, 78 sluchové postižení, 84 zrakové postižení, 218 vady řeči, 65 tělesné postižení, 168 s více vadami, 586 s pas, 29 jiný zdravotní stav, 637 ostatní. Za školní rok 2018/2019 bylo vydáno 965 podpůrných opatření (výkaz Z 33-01).

Kraj Vysočina má stanovený pro SPC normativ Np (průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka) ve výši 331. Je to nejvyšší hodnota v celé České republice, která reálně neodpovídá možnostem zaměstnance poskytovat péči tak velkému počtu klientů. Při jednoduchém výpočtu **2135 klientů a normativu Np 331** by SPC mělo nárok na zaplacení pouhých 6,45 úvazků speciálních pedagogů. U normativu No 1291 je to 1,65 úvazku nepedagogických pracovníků.

Reálně je tomu v zařízení takto:

- 8,85 úvazku pedagogických pracovníků je financováno z běžných normativů kraje, které jsou v roce 2019 normativně stanoveny ve výši pouze 6,45 úvazku,
- 3,5 úvazku pedagogických pracovníků je financováno dlouhodobě na schválenou výjimku Kraje Vysočina tzv. specifika,
- 1,75 úvazku pedagogických pracovníků financuje zřizovatel (Statutární město Jihlava) prostřednictvím zvýšeného provozního rozpočtu,
- 1,7 úvazku nepedagogických pracovníků (administrativa, IT, úklid, správa budovy) přibližně odpovídá 1,65 normativně stanovenému úvazku.

SPC Jihlava vykazuje 15,8 přepočtených osob. Podle krajských normativů a schválených specifik by zařízení mělo nárok pouze na financování 11,6 přepočtených osob. Rozdíl činí 4,2 úvazků, to je 26 % chybějících finančních prostředků v pracovišti SPC.

5.2 Stabilita financování školství v ČR

Pro oblast školství v České republice byly získány údaje z propracovaného systému výkaznictví, které slouží státním vládním orgánům (v tomto případě zejména MŠMT) jako základní informace pro rozhodování, realizaci svých vizí a politických rozhodnutí. Byla zhodnocena časová řada makroekonomických údajů z let 2004 až 2017, z jejichž analýzy jednoznačně vyplývá, že celkové výdaje do školství zaznamenaly stagnaci nebo klesající trend kolem celosvětové hospodářské krize v roce 2008. Naopak výraznější růst byl pozorován od roku 2016. Od roku 2017 byly pravidelně navyšovány tarify v platových tabulkách pedagogických pracovníků meziročně v řádu 5 až 12 %. Tento stav by měl přinést zvyšování platů jednotlivců, odpovídající důležitosti společenského statusu učitelů. Tempo růstu platů ve školství v porovnání s tempem růstu mezd v ČR kopírovalo s menšími výkyvy a částečným zpožděním celkovou hospodářskou situaci ve státě. Od roku 2013 bylo pozorováno výraznější tempo růstu celkových platů v ČR i platů ve školství oproti míře inflace, a to poukazuje na zlepšující se kupní sílu obyvatelstva a růst reálných mezd.

Dalším pozorovaným trendem bylo zvyšování počtu zaměstnanců ve školství a zároveň snižování celkového počtu dětí, žáků a studentů. Tato situace souvisí zejména s legislativními změnami podporující začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných a spádových škol (tzv. inkluzivní vzdělávání), následným růstem počtu asistentů pedagoga a také se související možností snižování počtu dětí ve třídách. V mateřských školách lze snižovat počet dětí ve třídě také v důsledku přijetí dětí mladších tří let. Růst počtu zaměstnanců a zároveň snižování počtu vzdělávaných lze pouze za předpokladu dodržení limitu počtu zaměstnanců stanoveným státem a samozřejmostí je dostatek finančních prostředků na tyto zaměstnance v jednotlivých organizacích. Celkový stav by se dal spojit s vizí vlády o zkvalitňování poskytovaných vzdělávacích služeb.

5.3 Nový systém financování regionálního školství

Rok 2019 byl přechodovým rokem ve změně financování regionálního školství. Ke stanovení přímých výdajů na vzdělání byly v hospodářském roce 2019 používány ještě krajské normativy pro jednotlivé věkové kategorie vzdělávaných, pro typy škol, školských zařízení, tříd i vzdělávacích oborů. V září 2019 (školní rok 2019/2020) jednotlivá zařízení vykazovala údaje pro budoucí období hospodářského roku 2020, kdy začal platit nový systém financování. Jednotlivým krajům MŠMT určilo prostředky pro financování

regionálního školství, které krajské úřady rozdělily do jednotlivých zařízení MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ, VOŠ a konzervatoří. Sumy byly stanoveny ministerstvem na základě skutečností vykázaných ke dni 30. 9. 2019. Přesný rozpočet na přímé výdaje na vzdělání na rok 2020 byl zaslán jednotlivým školám na jejich elektronický účet stránek ÚIV ještě před koncem ledna 2020 (příloha č. 3). To je velká změna oproti minulým letům, kdy se ředitelé jednotlivých zařízení dozvěděli svůj rozpočet obvykle o dva měsíce později. Financování ostatních zařízení (školní jídelny, PPP, SPC, domovy mládeže, ubytovací zařízení, školní kluby aj.) zůstalo v roce 2020 nadále v kompetenci krajů a jimi stanovených normativů.

Na modelovém zařízení Mateřské škole a Speciálně pedagogickém centru Jihlava, byl spočítán nový ukazatel PHmax (maximální počet přímé práce pedagogů v zařízení) a byl porovnán se současným stavem zaměstnanců. Modelová škola se skládá z více pracovišť s odlišnou dobou provozu, běžných a internátních tříd a tříd zřízených dle § 16 pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Byl určen počet PHmax (počet hodin přímé práce maximální) pro pedagogy a asistenty pedagoga a následně navržena skladba pedagogického sboru podle funkcí a výší úvazků. Byla popsána možnost snížení počtu dětí ve třídách při zachování výše PHmax až o 60 dětí. Tento stav však souvisí s dalšími faktory především s kapacitou školy, jež je zapsána ve školském rejstříku a samozřejmě se zájmy zřizovatele umístit děti do škol. Zřizovatel nemůže mít zájem o maximální snížení i při stejném finančním příspěvku, protože by nezajistil řádné a potřebné umístění dětí.

Řešením postupného snížení počtu by mohl být postup v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání v platném znění, kdy za každé dítě mladší 3 let se snižuje počet dětí ve třídě o 2 děti, nejvýše o 6 dětí ve třídě. V běžných třídách se snižují obdobným způsobem počty dětí při zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nové financování rovněž umožňuje přesun finančních prostředků mezi jednotlivými kategoriemi zaměstnanců, jimiž jsou v modelovém zařízení pedagogové MŠ, pedagogové SPC a nepedagogičtí pracovníci MŠ, SPC a školní jídelny. Zatím je nestanovené sledování financování asistentů pedagoga v běžných třídách z prostředků navázaných na podpůrná opatření.

5.4 Návrh jednotného normativu pro speciálně pedagogická centra

Základním ukazatelem pro stanovení normativů je hodnota Np – průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka. Při analýze stanovování normativů v jednotlivých krajích byl pouze ve dvou krajích řešen normativ v rozdělení dle typu postižení klienta. V Moravskoslezském kraji byly rozděleny normativy do 7 skupin podle druhu postižení, ve Zlínském kraji do dvou skupin – první skupina pro náročnější klienty s postižením mentálním, kombinovaným nebo autismem, druhá skupina pro klienty s postižením tělesným, sluchovým, zrakovým, vadami řeči a ostatní. Tabulka č. 27 znázorňuje ukazatel Np v rozdělení hodnot podle percentilů (hodnoty matice Np rozdělené do hraničních hodnot dosažených po 10 %). Hodnoty Np by se měly přibližovat hodnotám skutečných počtů klientů na jednoho zaměstnance, které jsou významně nižší.

Tabulka č. 27: Percentily ukazatele Np a skutečného počtu klientů

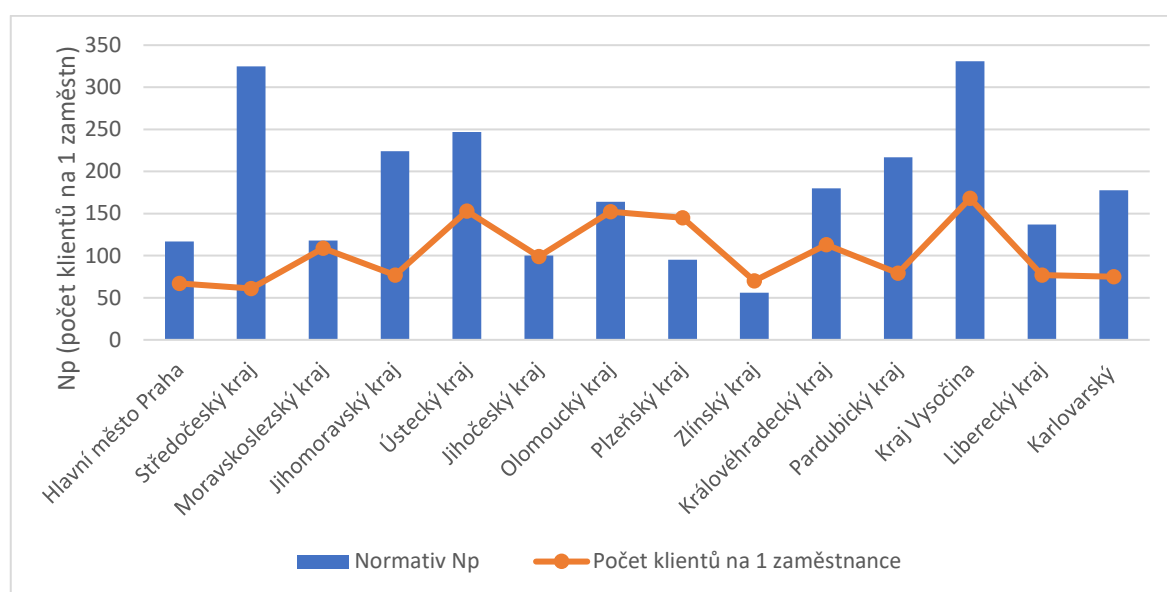
Hodnota percentilu	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
Np - průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagogického pracovníka	56	97	110	118	142	171	180	218	233	302	331
Počet klientů na 1 zaměstnance	61	68	73	77	77	89	107	116	148	153	168
Průměrná hodnota Np a počtu klientů na 1 zaměstnance dle percentilů	59	82	92	97	110	130	143	167	191	227	250

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat tabulky č. 26

Normativ Np (průměrný počet jednotek výkonu na 1 pedagogického pracovníka) - v případě rozdělení normativů do dvou skupin pro méně náročné klienty a více náročné klienty SPC by byl navržen ukazatel Np v hodnotě 50. a 70. percentilu. Při stávajícím většinovém stanovení jednoho normativu byla **navržena průměrná hodnota 60. percentilu normativu Np a 60. percentilu počtu klientů, výsledek je 143**. Průměr dvou hodnot byl zvolen, protože obě hodnoty by měly vyjadřovat tutéž skutečnost a z dosavadní analýzy vyplývá, že tomu tak není zejména ve vyšších hodnotách percentilů Np. Nově stanovený ukazatel Np by tedy měl být dostačující za podmínky stejného systému vykazovaných hodnot výkonů ve všech krajích.

Při zhodnocení normativu Np a počtu klientů na 1 zaměstnance SPC v každém kraji (graf č. 8) lze spatřit výraznější shodu pouze v Moravskoslezském kraji s průměrnou hodnotou dvou ukazatelů 114, Jihočeském s hodnotou 100 a Olomouckém s hodnotou 158. V ostatních krajích jsou hodnoty obou ukazatelů velmi rozdílné, to potvrdil i předcházející výpočet korelačních koeficientů. Největší rozdíly v hodnotách ukazatelů krajů naopak vykazuje Středočeský kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj a Pardubický kraj. Tyto velké rozdíly jsou dány metodikou stanovení normativů Np z počtu potenciálních klientů.

Graf č. 8: Hodnoty normativu Np a počtu klientů na 1 zaměstnance v krajích 2019

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat tabulky č. 26

Počet klientů na jednoho zaměstnance je jedním ze zásadních ukazatelů při řízení jednotlivých organizací. Jedná se o normu srovnatelného objemu práce a následně srovnatelnou kvalitu poskytované péče ve všech zařízeních.

Ukazatel Pp (průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka v Kč) byl stanoven aritmetickým průměrem (M.7), jelikož odchylky nejsou tak výrazné. Průměrná hodnota platů ze všech krajů ČR v roce 2019 činila 38432 Kč. Pro rok 2020 je v platových tabulkách přibližně 8% nárůst, hodnota Pp by tak byla 41510 Kč.

Normativ No (průměrný počet jednotek výkonu na 1 nepedagogického pracovníka) – stanoven z dostupných hodnot aritmetickým průměrem. U Libereckého kraje byla hodnota No 14253 vyhodnocena jako chybová a byla vydělena 10. Výsledná hodnota No je 1067.

Ukazatel Po (plat nepedagogického pracovníka) byl také stanoven průměrem z údajů roku 2019 ve výši 24090 Kč. Při 7% nárůstu platů hodnota Po v roce 2020 bude 25776 Kč

ONIV (ostatní neinvestiční výdaje) jsou stanoveny z dostupných hodnot aritmetickým průměrem a činí 41 Kč na jednoho klienta. Z ONIV se mimo jiné hradí náhrady za nemoc, které jsou nově od 1. 7. 2019 zaměstnavatelem placeny od prvního pracovního dne. V roce 2020 jednoznačně dojde k navýšení i tohoto ukazatele, v tomto případě na 45 Kč.

Byly vypočítány jednotlivé normativy a ukazatele a z těchto dat je odvozen návrh jednotného normativu pro speciálně pedagogická centra na rok 2020 (tabulka č. 28).

Tabulka č. 28: Návrh jednotného normativu pro SPC na rok 2020

Jednotka výkonu	Ukazatele rozhodné pro stanovení normativů SPC na rok 2020						Základní částka na jednotku výkonů v Kč		
	Np	No	Pp	Po	ONIV celkem	z toho orientačně		NIV celkem	z toho celkem MP
						ONIV přímé	ONIV náhrady		
Klient SPC	143	1 067	41 510	25 776	45	33	12	5 169	3 773

Zdroj: vlastní zpracování z analýzy dat krajských normativů SPC

Největším problémem při financování SPC jsou nejednotné a výrazně nesourodé postupy krajů při stanovení normativů. Podkladem pro financování by měly být vždy výkazy jednotlivých zařízení. Stanovení normativů na základě počtu potenciálních klientů je nepřesné a neadekvátní. Dle osobního zjišťování bohužel nebyl v ČR stanoven jednotný postup pro vykazování činností a počtů klientů v jednotlivých kategoriích postižení, každé jednotlivé SPC si vykazuje výkony podle vlastní metodiky, což představuje velké rozdíly. Z výše uvedeného vyplývá, že v roce 2019 nebyly správně stanoveny krajské normativy pro SPC nebo se chybně nebo nejednotně vykazovaly činnosti v zařízeních. Bez jasných pravidel nebylo možné zajistit spravedlivé financování a následně spravedlivá odměna za srovnatelnou práci pro zaměstnance.

Problém nejednotnosti v systému financování SPC a související výkaznictví řeší ředitelé a jednotliví zaměstnanci poradenských zařízení na vyšší úrovni nejčastěji prostřednictvím těchto institucí:

- Národní ústav pro vzdělávání – organizace zřízená MŠMT jako revizní pracoviště pro školské poradenské služby;
- Asociace Pracovníků Speciálně Pedagogických Center – členská organizace osvětového, metodického a diskuzního charakteru, která dále předkládá připomínky a návrhy vládním složkám;
- Českomoravský odborový svaz pracovníků školství;
- Pedagogická komora – spolek, jehož členem se mohou stát aktivní kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci.

5.5 Diskuze

Navýšení platů pedagogů by se podle programového prohlášení vlády mělo dostat v roce 2021 na 150 % jejich průměrných platů z roku 2017. Odbory v zastoupení předsedy Františka Dobšíka požadují **navýšení platů učitelů do roku 2021 na 130 % průměrných mezd v ČR** (Učitelské noviny, 24/2019). Skutečný stav byl v roce 2017 na úrovni 102,5 % průměrných platů pedagogických pracovníků RgŠ vůči průměrné mzdě v ČR a průměrné platy pedagogických a nepedagogických zaměstnanců ve školství byly na úrovni 95,8 %. Od roku 2017 se podle programového prohlášení navyšují nejen celkové výdaje na vzdělávání, ale i výrazným způsobem průměrné platy. Nové financování regionálního školství na jedné straně slibuje zajištění dostatku financí na konkrétní vykázané pracovníky, včetně trendu zvyšování počtu pedagogických pracovníků z důvodu inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na druhé straně plánuje MŠMT snížit počet asistentů pedagoga od roku 2021 o 2600 asistentů z celkového počtu přibližně 17000 v roce 2018 (Pedagogická komora, 2019). Tímto krokem by se zvýšil průměrný plat pedagogických pracovníků (asistenti pedagoga mají plat v nižších platových třídách), ale snížila by se kvalita poskytovaných vzdělávacích služeb. Je však zřejmé, že zvyšování platů pedagogických pracovníků je vázáno limitem a úrovní celkového stavu hospodaření a ekonomické prosperity státu.

Kvalitu výuky je možné měřit i v rámci mezinárodních srovnání, zejména se porovnává % výdajů na vzdělání k celkovému HDP. Data pro mezinárodní srovnání je obvykle možné získat až s časovým zpožděním. Srovnatelná kvalita výuky by měla být dodržena nejméně na úrovni jednoho státu. Hlavním cílem nového systému financování by mělo být odstranění velkých rozdílů v krajských normativech, které nezaručovaly srovnatelné podmínky pro

vzdělávání ve srovnatelných školách. To znamená, že nový systém nemůže být výhodný úplně pro všechny (Učitelství, 16/2019). Některá školská zařízení neměla dobře nastavenou organizaci a provoz a nemusí proto vycházet s financemi v novém systému lépe.

Rizika nového systému financování RgŠ.

Určitou demotivující složkou nového financování je rovnostářství, kdy jsou všechny školy financovány stejně bez ohledu na kvalitu poskytovaných služeb. Nový systém financování přináší i určitá rizika nebo negativa, která se zhodnotí až po ukončení fiskálního období. Mezi nejzávažnější lze zařadit hrozbu neúčelně vynaložených financí, kdy se jednotlivé subjekty chovají tak, jak je to nejvýhodnější pro ně, bez ohledu na cíle tvůrců pravidel. Zařízení se budou snažit využít maximum možných prostředků, zaměstnat ve vykazovaném období maximum úvazků bez ohledu na jejich skutečnou potřebu během roku. Bude pak v resortu dostatek prostředků na financování vzdělávání? Jedním z rizik je také skutečnost, že se zavedením spádových oblastí v předškolním a základním vzdělávání, bude omezena možnost výběru alternativní, kvalitnější nebo výkonové školy. Tyto školy se však často nacházejí ve větších městech a je tak na kompetenci zřizovatelů, jak nastaví pravidla pro počty vzdělávaných, počty tříd ve vzdělávacích zařízeních a k nim navázané spádové oblasti (Učitelství, 11/2019).

Personální zajištění SPC

Při stanovení návrhu na jednotný normativ pro speciálně pedagogická centra v této diplomové práci nebyl brán v úvahu druh postižení klientů, který má významný vliv na časovou náročnost poskytované péče. Ve zpracované studii Asociace pracovníků SPC z roku 2017 je doporučený počet klientů na 1 pracovníka SPC 80 – 200, podle stupně postižení. V diplomové práci byla navržena hodnota 143. Nebyly zmíněny spolupracující profese, jimiž jsou speciální pedagog, psycholog nebo sociální pracovník a jejich vzájemné prolínání činností u jednotlivých klientů. Vzájemné prolínání činností by mělo vliv na složitost výpočtů a mohlo by ovlivnit výslednou hodnotu. Navržené počty klientů proto nelze považovat za absolutní počty na jednoho odborného pracovníka SPC. Okrajovou záležitostí při řešení počtu a financování jsou také nepedagogičtí pracovníci, kteří vykazují deficit v úvazcích ve většině SPC (Aktuální personální situace v SPC v ČR | online). V důsledku legislativních předpisů je práce odborných pracovníků SPC stále více zatížena

administrativou, a i tento stav způsobuje nutnost nárůstu počtu pracovníků při zachování kvality. O stanovení jednotných postupů při financování se snaží pracovníci SPC, profesní organizace, problematikou se zabývá i MŠMT. Výkaznictví SPC poskytuje přesná a potřebná data v jednotných termínech, která se zpracovávají centrálně. Po spuštění nového systému financování RgŠ pro většinu školských zařízení, by bylo vhodné zavést podobný systém financování i pro speciálně pedagogická centra.

6 Závěr

Vzdělávání v České republice je ve veřejném sektoru typickým smíšeným veřejným statkem, který zajišťuje vláda prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a sportu. Podle typu zřizovatele jsou určeny toky finančních prostředků nebo dotací k jednotlivým školským zařízením. Finance pro školy a školská zařízení se dělí na dvě základní skupiny, a to přímé výdaje na vzdělávání určené na mzdové náklady a náklady související s přímým vzděláváním žáků a na provozní výdaje zahrnující běžné výdaje na zajištění chodu zařízení a investiční výdaje.

Růst veřejných výdajů do vzdělávání ovlivňuje především celková ekonomická situace státu a jeho stabilita, demografický vývoj a struktura obyvatelstva, politické cíle nebo životní styl obyvatelstva. Byly porovnány hodnoty časových řad makroekonomických ukazatelů z let 2004 – 2017 a bylo zjištěno, že za sledované období byl podíl výdajů na školství k celkovým výdajům státního rozpočtu 14,0 – 15,2 % a od roku 2015 vykazuje rostoucí tendenci. Podíl výdajů na školství k HDP se pohyboval ve sledovaném období mezi 3,6 – 4,3 %. Tento ukazatel v letech 2011 – 2016 vykazoval pokles, ale na konci sledovaného období v roce 2017 dochází opět ke zvyšujícímu podílu. Porovnáním tempa růstu průměrných mezd v ČR, platů v resortu školství a míry inflace byl zjištěn vliv hospodářské krize kolem roku 2008. Došlo k poklesu hodnot tempa růstu a rozkolísání stability všech sledovaných hodnot. Mezi roky 2009 až 2010 bylo dokonce zaznamenáno tempo růstu platů ve školství v záporné hodnotě téměř –2 %. Ke zlepšení dochází až kolem roku 2013, kdy tempo růstu mezd i platů dosahuje hodnoty mírně nad 6 %, zatímco míra inflace 2,5 %. Tento jev poukazuje na růst reálných mezd a zvyšování kupní síly obyvatelstva obecně i zaměstnanců v resortu školství. Porovnáním stavů počtu vzdělávaných a zaměstnanců ve školství bylo za období 2004 – 2017 zjištěno, že počet vzdělávaných vykazuje klesající trend. Ve sledovaném období nastal úbytek zhruba o 84 tis. vzdělávaných tj. -4 %. Naopak celkový počet zaměstnanců vzrostl o 14,8 tisíc, což představuje nárůst cca 5,4 %. Tato situace dokazuje zlepšující se trend ve financování školství jako celku. Zvyšování počtu zaměstnanců by mělo přinášet zlepšování kvality poskytovaných vzdělávacích služeb.

Přibližně 70 % celkových výdajů MŠMT (v roce 2019 143,723 mld. Kč) plyne na financování regionálního školství. Počátkem roku 2020 byl zahájen nový systém financování regionálního školství, který vychází z přímého financování podle ministerských

normativů. Jednotlivá zařízení získávají prostředky na základě jimi vykázaných skutečností ve výkazech k datu 30. 9. předcházejícího roku. Novým způsobem se přidělují přímé výdaje MŠ, ZŠ, SŠ, ŠD, VOŠ a konzervatořím, ostatní zařízení jsou financována dle starého způsobu prostřednictvím krajských normativů. Na modelovém příkladu je vypracován návrh plného využití potenciálního ukazatele maximálního počtu hodin přímé práce pedagogů i nepedagogických pracovníků. Při nastaveném organizačním uspořádání zařízení byla zjištěna možnost snížení počtu dětí ve třídách až o 60 dětí z celkového vykázaného počtu 371, to je snížení o 16 %. Nový systém financování je pro modelové zařízení jednodušší pro výpočet úvazků, rychlejší z hlediska stanovení mzdového rozpočtu a otevírá se možnost přijetí vyššího počtu pedagogických zaměstnanců nebo snížení počtu dětí. Předpokladem nového systému financování je vždy přesné vykázaní skutečností na začátku školního roku pro další hospodářský (kalendářní) rok. V modelovém zařízení jsou jeho součástí SPC a školní jídelny financovány v souladu se starým systémem, kdy SPC chybí podle normativů roku 2019 finance nejméně pro 4,2 úvazku pedagogických pracovníků.

Byly zjištěny všechny krajské normativy pro SPC roku 2019, posouzeny celkové neinvestiční výdaje, struktura SPC zřízených pro jednotlivé druhy postižení, celkové počty zaměstnanců SPC i klientů. Jednoduchými statistickými metodami byla dokázána absolutní nesourodost a nejednotný postup krajů při stanovení normativů Np (počet klientů na 1 zaměstnance SPC). Hodnoty se pohybovaly od nejnižších 51 Np ve Zlínském kraji až po hodnotu 331 Np v Kraji Vysočina. U výpočtu skutečného počtu klientů na 1 zaměstnance byl rozdíl mezi 61 v Středočeském kraji a 168 v Kraji Vysočina. Pomocí výpočtu percentilů a průměrů byly navrženy hodnoty jednotného normativu pro rok 2020. Normativ 143 Np se nachází v hodnotě 60. percentilu z důvodu plánovaných vyšších cílů.

Speciálně pedagogická centra mají důležitou úlohu v péči o klienty se SVP a při financování těchto potřeb. Bylo by vhodné vytvořit pro práci SPC stabilní a jasná pravidla, která v současnosti chybí. Systém vzdělávání v České republice se nachází v dobré kondici, výdaje státního rozpočtu do školství jsou stabilní, zvyšují se pravidelně platy, zvyšuje se počet zaměstnanců vůči počtu vzdělávaných, nový systém financování regionálního školství je přehlednější a časově příznivější. Existují však stále oblasti, jak bylo dokázáno v případě normativního financování SPC, které si zasluhují pozornost. Jistě nejsou cílem striktně stanovená pravidla pro financování, ale rámcová pravidla vždy přispívají ke stabilitě a následné kvalitě celého systému.

7 Seznam použitých zdrojů

Aktuální personální situace v SPC v ČR | APSPC. APSPC | Asociace Pracovníků Speciálně Pedagogických Center [online]. Copyright © 2000 [cit. 09.03.2020]. Dostupné z: <http://www.apspc.cz/aktualita/aktualni-personalni-situace-v-spc-v-cr>

BUDÍKOVÁ, Marie, Tomáš LERCH a Štěpán MIKOLÁŠ. Základní statistické metody. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. ISBN 80-210-3886-1.

BUCHTA, Petr, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-807-4521-164.

DALTON, Hugh. Principles of Public Finance, Routledge, 2003. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/czup/detail.action?docID=1542735>.

FIALOVÁ, Helena. Malý ekonomický výkladový slovník: [praktická příručka nejen pro studenty ekonomie]. 4. rozš. vyd. Praha: A plus, 1998. ISBN 80-902-5140-4.

Financování regionálního školství | Kraj Vysočina. Kraj Vysočina | Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/financovani-regionalniho-skolstvi/d-4003665/p1=10634>

Financování vzdělávání v České republice v mezinárodním srovnání | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/financovani-vzdelavani-v-ceske-republice-v-mezinarodnim-srovnani>

Financování. Document Moved [online]. Dostupné z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/financovani/Stranky/default.aspx>

GUGER, Alois. Umverteilung im wohlfahrtsstaat. 2009. Wien: bmask. ISBN 978-3-85010-223-0.

HÁJKOVÁ, Vanda a Iva STRNADOVÁ. Inkluzivní vzdělávání: [teorie a praxe]. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 978-802-4730-707.

Hlavní makroekonomické ukazatele | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

KALOUDA, František, Josef MECH a Pavel POVOLNÝ. Metody analýz výdajů státního rozpočtu: jejich tvorba, hodnocení a kontrola. 4. rozš. vyd. Praha: Alfa Publishing, 2007. Management studium. ISBN 978-808-6851-754.

KILIC, Erdem. Staatsverschuldung unter politoekonomischen Gesichtspunkten. Place of publication not identified: Peter Lang, 2015. ISBN 978-363-1664-681.

Kraj Jihočeský [online]. Dostupné z: <https://kraj-jihocesky.cz/krajsky-urad/odbor-skolstvi-mladeze-telovychovy#rozpocet-primych-vydaju-skolstvi-pro-rok-2019>

Krajská metodika rozpisu přímých výdajů právnických osob vykonávající činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi a krajem na rok 2019 - Moravskoslezský kraj. Moravskoslezský kraj [online]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cz/skolstvi/krajska-metodika-rozpisu-primych-vydaju-pravnicky-ch-osob-vykonavajici-cinnost-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-obcemi-a-krajem-na-rok-2019-126220/>

Krajské normativy 2019 (Portál hlavního města Prahy). 301 Moved Permanently [online]. Copyright © 2019 [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/finance/rozpocet/krajske_normativy/index.html

LOCHMANNOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejná správa: základy veřejné správy. Vydání I. Prostějov: Computer Media, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-807-4022-951.

MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejné finance v teorii a praxi: financování podnikatelských a podnikatelských aktivit. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. Expert (Grada). ISBN 978-802-4755-618.

Metodika financování přímých výdajů regionálního školství Středočeského kraje na rok 2019 pro školy a školská zařízení zřizovaná Středočeským krajem a pro školy a školská zařízení zřizované obcemi Středočeského kraje, [online]. Copyright © 2019 Středočeský kraj. Všechna práva vyhrazena. [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/skolstvi/ekonomika>

Metodika rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání pro rok 2019. JMSkoly [online]. Copyright © 2007 [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: http://www.jmskoly.cz/organizace/odbor-skolstvi-jmk/oddeleni-rozpocetu_a_financovani/metodika-rozpisu-rozpocetu-primych-vydaju-na-vzdelavani-pro-rok-2019

Metodika rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání v roce 2019 | Kraj Vysočina. Kraj Vysočina | Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/metodika-rozpisu-rozpocetu-primych-vydaju-na-vzdelavani-v-roce-2019/d-4093651>

Mzdy, náklady práce - časové řady | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_cr

Nářízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro zákl.... Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

Nářízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-222?text=katalog+prac%C3%AD>

Nářízení vlády č. 341/2017 Sb.,3 o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 10.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-341>

Nariadení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-564>

Nariadení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a př.... Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-75?text=p%C5%99%C3%ADm%C3%A1+pr%C3%A1ce>

Negativa reformy financování regionálního školství. Učitelské noviny: týdeník pro učitele a přátele školy. Praha: GNOSIS, 2019, 122(11), 22-24. ISSN 0139-5718.

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-802-4732-282.

OCHRANA, František. Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky: jejich tvorba, hodnocení a kontrola. 4. rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-807-3576-448.

Pardubický kraj - Pro školy. Pardubický kraj - Úvodní strana [online]. Copyright © 2018 Krajský úřad Pardubického kraje [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/pro-skoly/84213/informace-k-rozpisu-financnich-prostredku-statniho-rozpocetu-na-rok-2019-poskytovanych-podle-161-zakona-c-561/2004-sb-v-platnem-zneni-skolsky-zakon>

PEDAGOGICKÁ KOMORA: Pedagogická komora žádá poslance o navýšení financí pro školství. PEDAGOGICKÁ KOMORA [online]. Dostupné z: <https://www.pedagogicka-komora.cz/2019/11/pedagogicka-komora-zada-poslance-o.html>

Pedagogové mají dostat pouze deset procent. Učitelské noviny: týdeník pro učitele a přátele školy. Praha: GNOSIS, 2019, 122(24), 8-11. ISSN 0139-5718.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-807-3573-515.

Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2019 v úrovni MŠMT – KÚ, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-normativniho-rozpisu-rozpocet-primych-vydaju-rgs-3>

Principy včetně příloh | Olomoucký kraj. [online]. Copyright © [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/principy-vcetne-priloh-cl-1538.html>

PRŮCHA, Jan. Vzdělávání a školství ve světě: základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů. Praha: Portál, 1999. ISBN 978-807-1782-902.

Příspěvky - Soustava krajských normativů a krajská metodika rozpisu přímých výdajů pro rok 2019 . Object moved [online]. Dostupné z: <http://www.edulk.cz/P%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvky/tabid/72/EntryId/5853/Soustava-krajskych-normativu-a-krajska-metodika-rozpisu-primych-vydaju-pro-rok-2019.aspx>

Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10?highlightWords=normativy>

Rozpis přímých výdajů na vzdělávání škol a školských zařízení v působnosti Královéhradeckého kraje pro rok 2019 | Královéhradecký kraj. Vstupní stránka [online]. Copyright © 2018 Královéhradecký kraj [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: <http://www.kr->

kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/skolstvi/prime-vydaje-vzdelavani/rozpis-primych-vydaju-na-vzdelavani-skol-a-skolskych-zarizeni-v-pusobnosti-kralovehradeckeho-kraje-pro-rok-2019-304427/

Rozpis rozpočtu přímých výdajů ve školství na rok 2019 | Plzeňský kraj. Plzeňský kraj | nejlepší místo pro život [online]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/rozpis-rozpocetu-primych-vydaju-ve-skolstvi-na-rok-2019>

Rozpis rozpočtu přímých vzdělávacích výdajů | Zlínský kraj. Zlínský kraj [online]. Copyright © Krajský úřad Zlínského kraje [cit. 28.09.2019]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/rozpis-rozpocetu-primych-vzdelavacich-vydaju-cl-82.html>

SAMUELSON, Paul Anthony, William D. NORDHAUS a Pavel POVOLNÝ. *Ekonomie*: 19. vydání. 4. rozš. vyd. Praha: NS Svoboda, 2013. Management studium. ISBN 978-802-0506-290.

SCHERF, Wolfgang. *Öffentliche Finanzen: Einführung in die Finanzwissenschaftl.* 2009. Stuttgart: Lucius und Lucius. ISBN 978-3-8252-8313-1.

Směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MSMT-24005/2016 ze dne 22. listopadu 2016, o závazných zásadách pro rozpisy a návrhy rozpisů finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností., MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/smernice-msmt-c-j-msmt-24005-2016>

Statistická klasifikace, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 11.08.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statiticka-klasifikace>

Statistická ročenka školství – Výkonové ukazatele, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vykonove-ukazatele>

Státní závěrečný účet ČR za rok 2017 | 2017 | Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © 2005 [cit. 03.08.2019]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2017/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2017-35116>

STRECKOVÁ, Yvonne, Ivan MALÝ a Leoš VÍTEK. Veřejná ekonomie pro školu i praxi: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. 2., aktualiz. vyd. Praha: Computer Press, 1998. Expert (Grada). ISBN 978-807-2261-123.

Školská poradenská zařízení (ŠPZ), Národní ústav pro vzdělávání. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Copyright © [cit. 10.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi/skolska-poradenska-zarizeni>

TETŘEVOVÁ, Liběna. Veřejná ekonomie. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-808-6946-795.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Jana VÍTKOVÁ. Daňový systém ČR. V Praze: 1. VOX, 1997. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-808-7480-236.

Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí - rok 2016 - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 20.01.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vestnik-vlady-pro-organy-kraju-a-organy-obci-rok-2016.aspx>

Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 25.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-13>

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 02.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-14>

Vyhláška č. 196/2019 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti školství. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-196>

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>

Vyhláška č. 310/2018 Sb., o krajských normativech. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-310>

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 10.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-48>

Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 03.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 10.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-74>

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-474>

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 19.01.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 01.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Zapomeňte na výhodnost úplně pro všechny. Učitelské noviny: týdeník pro učitele a přátele školy. Praha: GNOSIS, 2019, 122(16), 9-11. ISSN 0139-5718.

Zásady pro rozpis rozpočtu 2019: Školství, mládež a tělovýchova: Ústecký kraj. Ústecký kraj: Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/zasady-pro-rozpis-rozpocet-2019/d-1732345>

8 Přílohy

Příloha č. 1: Výkaz o speciálně pedagogickém centru Z 33-01 (2019)

20. 3. 2020

Tisk výkazu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
1.10.2019 11:00:29/600116395/78.156.149.37

Z 33-01

VÝKAZ o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 30. 9. 2019

Speciálně pedagogické centrum

Obec Jihlava PSČ 58601
Ulice Derriova 3608/28 Č. p.

Rok	Měsíc	Resortní identifikátor práv. osoby	Identifikační číslo zařízení (IZO)	
2019	09	600116395	118700022	
Správní úřad	Území	Typ	Zřiz.	Druh zdrav. postižení
D61050	CZ0612	K20	2	0
Počet pracovníků, kde je poskytl poradenství	Samostatnost centra	Centrum zřiz. při škole podle § 16 odst. 9 ŠZ		
1	2	N		

I. Odborní pracovníci podle stavu k 30. 9. 2019

Číslo řádku	Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané
	celkem	z toho ženy	
a	b	2a	0
Speciální pedagogové	0101	11	10,6
Psychologové	0102	4	3,5
Sociální pracovníci	0103	0	0
Ostatní odborní pracovníci	0105	0	0
Administrativní pracovníci	0106	2	0,7

Vedoucí pracovníci/pracovnice bude vykazán/a podle svého profesního zaměření.

Ř. 0106: Uvedou se pouze administrativní pracovníci, kteří se přímo podílejí na činnosti související s péčí o klienty.

II. Klienti, jimž byla poskytnuta péče ve školním roce 2018/19

Číslo řádku	Klienti celkem	z toho dívky	ze sl. 2										
			mentál. postiž.	sluchové postiž.	zrakové postiž.	vady řeči	tělesné postiž.	s více vadami	s PAS	Jiný zdrav. stav	ostatní		
a	b	2b	4	5	6	7	8	9	10	10a	11		
Běžné třídy	mateřské školy	0201	645	269	20	19	27	75	14	25	84	10	371
	přípravné třídy ZŠ	0201a	11	2	3	0	1	3	0	0	4	0	0
	základní školy ⁶⁾	0202	795	225	100	32	26	59	32	64	354	16	112
	střední školy ⁷⁾	0203	196	46	33	22	16	6	7	14	72	2	24
	konzervatoře ⁷⁾	0204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Speciální třídy a školy	vyšší odborné školy	0205	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	mateřské školy	0206	138	36	3	4	14	72	11	7	20	0	7
	přípravné stupně ZŠ spec.	0206a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	základní školy ⁶⁾	0207	173	68	87	0	0	1	1	49	35	0	0
	střední školy ⁷⁾	0208	43	19	24	1	0	0	0	9	9	0	0
Rodiny, školský nezahrnutí	konzervatoře ⁷⁾	0210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	vyšší odborné školy	0211	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0212	133	62	0	0	0	2	0	0	7	1	123	
	intervence do 2 let	0213a	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	v předškolním věku	0214a	122	60	0	0	0	2	0	0	6	1	113
v tom	vzdělávání podle § 42 ŠZ	0215	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	ostatní	0216	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	0217	2135	728	270	78	84	218	65	168	586	29	637

⁶⁾ Včetně žáků nižšího stupně 6-letých gymnázií a 1. – 4. roč. 6letého studia na konzervatoři.

⁷⁾ Bez žáků nižšího stupně 6-letých gymnázií a 1. – 4. roč. 6letého studia na konzervatoři.

III. Činnost speciálně pedagogického centra ve školním roce 2018/19

a	Číslo řádku	Počet celkem	v tom	
			ambulantně	v terénu
b	2	3	4	
individuální činnosti s klienty celkem	0300	6026	4605	1421
z f. 0300	psychologická diagnostika	0300a	793	83
	psychologická intervence	0300b	62	6
	speciálně pedagogická diagnostika	0300c	232	55
	speciálně pedagogická intervence	0300d	1183	507
	péče sociálního pracovníka	0300e	13	5
	kontroly IVP	0300g	636	277
	kontroly PO bez IVP	0300h	534	236
	jiná individuální péče	0300i	2573	252
Komplexní diagnostika	0301	1	X	X
Skupinové činnosti s klienty	0308	38	23	15
z f. 0308	deplstáže	0308a	38	15
	redukční skupiny	0308b	0	0
	ostatní	0308c	0	0
Služby pedagogickým pracovníkům	metodická podpora ŠPZ (PO)	0309a	0	0
	jiné metodické konzultace a služby	0309b	9135	1289
Poradenské činnosti se zákonnými zástupci	individuální	0310a	5650	272
	skupinové	0310b	13	0
Ostatní odborné činnosti	publikační činnost, metod. materiály	0311	11	X
	stáže studentů (hodin)	0314a	4408	X
Pobytové akce (s dětmi, žáky, rodiči ap.)	0315	0	X	X
Počet osobodní pracovníků na pobytových akcích	0316	0	X	X
Zorávy a doporučení pro vzdělávací/výchovná opatření	0317	2551	X	X
z toho	doporučení k zařazení do speciální třídy/školy	0317a	370	X
	doporučení funkce asistenta pedagoga	0317b	534	X
	doporučení vzdělávání podle IVP	0317c	582	X
	doporučující posouzení k odkladu školní docházky	0317d	54	X
	doporučující posouzení k individu. vzdělávání podle § 41 ŠZ	0317e	1	X
Odborné podklady pro orgány veřejné moci	0318	26	X	X

Ř. 0317a: Rozumí se doporučení pro zařazení klienta do třídy nebo školy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ.

1.10.2019 11:00:29/600116395/78.156.149.37

VI. Klienti, kterým bylo ve školním roce 2018/19 vydáno doporučení k úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání pro žáky se SVP

			Číslo řádku	Klienti, kterým bylo vydáno doporučení								
				celkem	ze sl. 2							ostatní
a			b	2	2a	3	4	5	6	6a	7	8
Doporučení k maturitní zkoušce	z běžných tříd	střední školy	0601	9	0	1	1	0	1	0	6	0
		konzervatoře	0602	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ze speciálních tříd a škol	střední školy	0603	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		konzervatoře	0604	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doporučení k závěrečné zkoušce	z běžných tříd SŠ	0605	7	0	3	2	1	0	0	1	0	
	ze spec. tříd a škol SŠ	0606	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Doporučení k absolutoriu	z běžných tříd	VOS	0607	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		konzervatoře	0608	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ze speciálních tříd a škol	VOS	0609	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		konzervatoře	0610	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doporučení k přijímacím řízením	do běžných tříd	střední školy	0611	14	0	0	1	0	3	1	9	0
		konzervatoře	0612	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		VOS	0613	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	do speciálních tříd a škol	střední školy	0614	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		konzervatoře	0615	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		VOS	0616	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem		0617	30	0	4	4	1	4	1	16	0	

VII. Klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP ve školním roce 2018/19

		Číslo řádku	Počet klientů s příznajícím stup. PO		Přiznaný převažující stupeň podpůrných opatření				
			celkem	z toho dívky	1. stupeň ⁶⁾	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
a		b	2	3	4	5	6	7	8
Pro běžné třídy	mateřské školy	0701	203	60	0	33	126	38	6
	přípravné třídy ZŠ	0702	9	1	0	1	8	0	0
	základní školy ⁶⁾	0703	460	125	2	92	285	71	10
	střední školy ⁷⁾	0704	78	28	0	29	34	13	2
	konzervatoře ⁷⁾	0705	0	0	0	0	0	0	0
	VOS	0706	0	0	0	0	0	0	0
Pro speciální třídy a školy	mateřské školy	0707	81	22	X	1	65	15	0
	příprav. st. ZŠ spec.	0708	0	0	X	0	0	0	0
	základní školy ⁶⁾	0709	116	40	X	0	45	48	22
	střední školy ⁷⁾	0710	18	6	X	0	7	9	2
	konzervatoře ⁷⁾	0711	0	0	X	0	0	0	0
Pro školská zařízení ⁸⁾	0712	0	0	X	0	0	0	0	
Celkem	0713	0	0	0	0	0	0	0	
	0714	965	282	2	156	571	194	42	

⁶⁾ Včetně žáků nižšího stupně 6-letých gymnázií a 1. – 4. roč. 6letého studia na konzervatořích.

⁷⁾ Bez žáků nižšího stupně 6-letých gymnázií a 1. – 4. roč. 6letého studia na konzervatořích.

⁸⁾ Uvedou se klienti, kterým bylo samostatně vydáno doporučení pro vzdělávání žáků se SVP ve školském zařízení.

⁹⁾ Uvedou se ti klienti, kteří měli na doporučení pro vzdělávání vydaném SVP uveden převažující stupeň podpory 1.

Odesláno dne: 1.10.2019 11:00:29	Razítko:	Podpis ředitele zařízení	Výkaz vyplnil (jméno): Mgr. Jana Rittichová
			Telefon (vč. linky): 667670047
			E-mail: smsj@seznam.cz

Příloha č. 2: Výkaz o evidenčním počtu zaměstnanců v regionálním školství
P 1c-01(2019)

20. 3. 2020

Strana 1

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
2.10.2019 18:22:35/600116395/78.156.149.37

P 1c-01

VÝKAZ o evidenčním počtu
zaměstnanců v regionálním
školství

podle stavu k 30. 9. 2019

Vykazující organizace:

Název

Místo

Ulice

Mateřská škola a Spec.
pedagog. centrum
Jihlava
Demlova 3608/28

Rok	Měsíc	Identifikační číslo organizace (IČO)			
19	09	63438933			
Správní úřad	Území	Zřizovatel	Druh hospodaření	Platový řád	
D61050	CZ0612	2	1	1	

Výkaz vyplňují jen organizace, které vyplácejí plat podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

IV. Nepedagogičtí zaměstnanci (jen ze státního rozpočtu, vč. PO a ESF) podle platových tříd a platových stupňů

a	Číslo řádku	Platová třída 1.	Platová třída 2.	Platová třída 3.	Platová třída 4.	Platová třída 5.	Platová třída 6.	Platová třída 7.	Platová třída 8.	Platová třída 9.	Platová třída 10.	Platová třída 11.	Platová třída 12.	Platová třída 13.	Platová třída 14.	Platová třída 15.	Platová třída 16.	Celkem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Evidenční počet neped. pracovníků přepočtený	platový stupeň 5.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	platový stupeň 8.	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	platový stupeň 9.	0	0	0	0	0	1,75	0	0,5	1	0	0	0	0	0	0	0	3,25
	platový stupeň 10.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
	platový stupeň 11.	0	0	0	0	0	1,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,5
	platový stupeň 12.	0	0	8,5	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	10,5
	Celkem	0	0	8,5	0	0	7,25	0	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0	20,25

Oddíl se nečlení podle jednotlivých druhů činností, vyplňuje se za všechny druhy dohromady.

2.10.2019 18:22:35/600116395/78.156.149.37

IVa. Pedagogičtí pracovníci (jen ze státního rozpočtu vč. PO a ESF) podle platových tříd a platových stupňů

Druh činnosti	Skupina profesí ped. prac.	Platový stupeň	Zdroj financování	Číslo řádku	Platová třída 4.	Platová třída 5.	Platová třída 6.	Platová třída 7.	Platová třída 8.	Platová třída 9.	Platová třída 10.	Platová třída 11.	Platová třída 12.	Platová třída 13.	Platová třída 14.	Celkem
a	b	c	d	e	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
11	0	3	11	4a01	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5
11	0	5	11	4a01	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
11	0	6	11	4a01	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
11	1	1	11	4a01	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5
11	1	1	12	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
11	1	2	11	4a01	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5
11	1	3	11	4a01	0	0	0	0	0	9,25	1	0	0	0	0	10,25
11	1	4	11	4a01	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
11	1	5	11	4a01	0	0	0	0	0	5	2	0	0	0	0	7
11	1	6	11	4a01	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0,2	0	4,2
11	1	7	11	4a01	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0	0	7
11	4	1	12	4a01	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
11	5	4	13	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0,5
55	5	3	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
55	5	4	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
55	5	6	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,8	0	2,8
55	5	7	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3
55	6	1	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,5	0	1,5
55	6	2	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
55	6	5	11	4a01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Celkem				4a21	0	0	0	0	8	33,25	7	0	0	6,5	7,5	62,25

Ve sl. a, b, c se vyplní kódy a hodnoty podle číselníků uvedených v příloze Metodického pokynu k výkazu P 1-04 a v Metodickém pokynu k výkazu P 1c-01.

Sl. d: Zdroj financování pedagogického pracovníka:

01 - dlouhodobá nemoc (není ve stavu pracujících, zajištěn zástup), pracovní poměr bez stanovených hodin PPČ, financování ze SR (kromě podpůrných opatření a ESF)

11 - ve stavu pracujících, financování ze SR (kromě podpůrných opatření a ESF)

02 - dlouhodobá nemoc (není ve stavu pracujících, zajištěn zástup), pracovní poměr bez stanovených hodin PPČ, financování z podpůrných opatření (podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

12 - ve stavu pracujících, financování z podpůrných opatření (podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

03 - dlouhodobá nemoc (není ve stavu pracujících, zajištěn zástup), pracovní poměr bez stanovených hodin PPČ, financování z prostředků SR určených na spolufinancování projektů ESF

13 - je ve stavu pracujících (nebo není ve stavu pracujících a není zajištěn zástup), financování z prostředků SR určených na spolufinancování projektů ESF

Blíže informace - viz Metodický pokyn k výkazu P 1c-01 nebo Dodatky k metodickému pokynu k výkazu P 1c-01.

2.10.2019 18:22:35/600116395/78.156.149.37

VI. Zaměstnanci pobírající vybrané složky platu (jen ze státního rozpočtu vč. PO a ESF)

		Číslo řádku	Druh činnosti			
a		b	2	3	4	C
Kód druhu činnosti			ff	ff	ff	Celkem
Počet pedagogických pracovníků pobírajících	osobní příspěvek	0601	4,95	2,8	0	7,75
	příplatek za vedení	0602	7,2	2,8	0	10
	zvláštní příspěvek	0603	22,95	12,3	0	35,25
	ostatní příspěvky	0604	0	0	0	0
	specializační příspěvek	0607	0	1	0	1
Počet nepedagogických zaměstnanců pobírajících	osobní příspěvek	0609	8,8	1,2	2,75	12,75
	příplatek za vedení	0610	2,3	0,2	1,5	4
	zvláštní příspěvek	0611	0	0	0	0
	ostatní příspěvky	0612	0	0	0	0

Uvádí se počet zaměstnanců v přepočtu na plnou pracovní dobu, kterým jsou uvedené příspěvky stanoveny v platovém výměru k 30. 9. 2019

Odesláno dne: 2.10.2019 18:22:35	Řazítka:	Podpis ředitelky organizace:	Výkaz vyplnil (jméno, podpis): Jana Vystrčilová
			Telefon (vč. linky): 667670052
			E-mail: jolejna.demlova20@seznam.cz

Příloha č. 3: Finanční prostředky na vzdělávání konkrétního zařízení stanovené MŠMT (2020)

20. 3. 2020

https://stromboil.uiv.cz/ReFin/ProtokolSkola.aspx?cislo_ulohy=94112574

RED IZO 600116395

Roční výše finančních prostředků na vzdělávání a školské služby a limit počtu zaměstnanců stanovené ministerstvem pro vybrané školy a školní družinu na rok 2020 včetně parametrů pro financování pedagogických pracovníků

Podrobný postup stanovení roční výše finančních prostředků pro školy a školní družiny zřizované krajem, obcí, nebo dobrovolným svazkem obcí podle § 161 odst. 3 školského zákona je uveden v příloze „Metodika pro stanovení objemu finančních prostředků pro RgŠ ÚSC“ k materiálu „Principy rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2020“, č.j. MSM-T-168/2020.

Tabulka 1 - Souhrnná data za subjekt

Neinvestiční výdaje v Kč	v tom				Limit počtu zaměstnanců
	Prostředky na platy v Kč	Odvody		Ostatní neinvestiční výdaje v Kč	
		pojistné	FKSP		
32 189 459	23 556 227	7 962 005	471 125	200 102	60,8641

Krajský úřad stanoví další finanční prostředky a limity počtu zaměstnanců, a to na¹:

- činnost školských zařízení (s výjimkou pedagogické práce ve školní družině),
- podpůrná opatření,
- OON na pedagogickou práci, pokud škola či školní družina nepřekročí PHmax nebo PHamax.

Tabulka 2 - Prostředky na platy a ostatní neinvestiční výdaje vč. limitu počtu zaměstnanců v členění podle součástí školy / školského zařízení

Součást subjektu	Prostředky na platy PP bez AP v Kč		Limit počtu PP bez AP	Prostředky na platy AP v Kč		Limit počtu AP	Prostředky na platy NPZ v Kč	Limit počtu NPZ	Ostatní neinvestiční výdaje v Kč
	v tom			v tom					
	platové tarify	nadtarifní složky platu		platové tarify	nadtarifní složky platu				
Ředitelství	x	x	x	x	x	x	672 668	2,0331	x
Pracoviště	x	x	x	x	x	x	288 576	1,2000	x
MŠ	15 277 926	2 739 858	40,4500	2 170 800	209 748	7,0000	2 196 651	10,1810	200 102

Tabulka 3 - Parametry PHmax / PHamax, PHškoly / PHasistent a s nimi souvisejících úvazků pedagogů podle údajů vykázaných školami / školní družinou ke školnímu roku 2019/20

Součást subjektu	PHškoly (PHasistent)	PHmax (PHamax)	Úvazky vykázané	Úvazky financované
MŠ	1 202,9500	1 260,0000	40,4500	40,4500
MŠ asistent	252,0000	288,0000	7,0000	7,0000

Vyvěstivky k údajům v tabulce 1:

Neinvestiční výdaje jsou určeny součtem prostředků na platy, odvodů na pojistné a FKSP a ostatních neinvestičních výdajů uvedených v tabulce 1. Prostředky na platy jsou určeny součtem prostředků na platy PP a prostředků na platy NPZ pro všechny druhy škol a školní družiny uvedené v tabulce 2. Odvody na pojistné jsou ve výši 33,8 % z prostředků na platy. Odvody na FKSP (přídeli do FKSP) jsou ve výši 2 % z prostředků na platy. Ostatní neinvestiční výdaje jsou určeny součtem ostatních neinvestičních výdajů všech druhů škol uvedených v tabulce 2. Limit počtu zaměstnanců je určen součtem součtu limitu počtu PP bez AP a limitu počtu AP za jednotlivé druhy škol a školní družiny a součtu limitu počtu NPZ na ředitelství, další pracoviště a třídy/třídky/studenty za jednotlivé druhy škol uvedené v tabulce 2.

Vyvěstivky k údajům v tabulce 2:

Použité zkratky: PP – pedagogičtí pracovníci, AP – asistenti pedagoga, NPZ – nepedagogičtí zaměstnanci.

V tabulce 2 jsou uvedeny údaje za pedagogické pracovníky, zvláště na PP bez AP a AP, a za nepedagogické zaměstnance. Údaje za AP se týkají pouze škol a tříd zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Prostředky na platy PP zahrnují prostředky na platové tarify a nadtarifní složky platu (tj. ostatní nárokové a nenárokové složky platu) pro pedagogické pracovníky. Pro MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatoře jsou tyto prostředky určeny úvazky financovanými (viz tabulka 3), prostředky na platové tarify pak odpovídají vykázaným údajům ve výkazu P 1c-01 v oddílech IVa a IVc² podle platových tříd a platových stupňů a prostředky na nadtarifní složky platu určují normativy stanovené ministerstvem.

Limit počtu PP pro MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatoře (tj. Limit počtu PP bez AP a Limit počtu AP) je určen vykázanými údaji ve výkazu P 1c-01 v oddíle IVa, tj. "úvazky vykázané" (viz tabulka 3); v případě, že jsou v tabulce 3 úvazky financované nižší než úvazky vykázané, je limit počtu PP bez AP nebo limit počtu AP určen vykázanými údaji v oddílech IVa a IVc, tj. jsou zahrnuty také odpůčty hodin (minusové hodnoty) z oddílu IVc.

Prostředky na platy NPZ a Limit počtu NPZ jsou určeny na základě normativů stanovených ministerstvem a odpovídajících údajů vykázaných ve výkonových výkazech.

Ostatní neinvestiční výdaje jsou určeny na základě normativů stanovených ministerstvem a odpovídajících počtů dětí, žáků a studentů vykázaných ve výkonových výkazech.

Poznámka: všechny prostředky na platy uvedené v tabulce 2 jsou bez odvodů.

Vyvěstivky k údajům v tabulce 3:

V tabulce 3 jsou uvedeny údaje rozhodné pro určení prostředků na platy PP bez AP, prostředků na platy AP, limitu počtu PP bez AP a limitu počtu AP pro MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatoře. PHškoly, PHasistent – určeno na základě vykázaných údajů ve výkazu P 1c-01 v oddílech IVb a IVc. PHmax, PHamax – určeno na základě vykázaných údajů v příslušných výkonových výkazech a příslušných právních předpisů. Úvazky vykázané – určeno na základě vykázaných údajů ve výkazu P 1c-01 v oddíle IVa. Úvazky financované – určeno na základě vykázaných údajů ve výkazu P 1c-01 v oddílech IVa a IVc.

Více informací naleznete na webových stránkách ministerstva: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolemika-skolstvi/reforma-financovani-regionalniho-skolstvi>

https://stromboil.uiv.cz/ReFin/ProtokolSkola.aspx?cislo_ulohy=94112574

1/2